

Серія довідників

СТОЇТЬ ЛИПКА В ПОЛІ

Збірник лемківських народних пісень

Никифора Лещишака

з рукописної спадщини Івана Франка

Упорядкування, вступна стаття, словник
та додатки

Миколи Мушинки

Довідник №. 53

Видавництво Канадського інституту українських студій
Альбертський університет

Едмонтон

1992

Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
University of Alberta

Occasional Research Reports

The Canadian Institute of Ukrainian Studies Press publishes research reports, including theses, periodically. Copies may be ordered from the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada, T6G 2E8.

The name of the publication series and the substantive material in each issue (unless otherwise noted) are copyrighted by the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press.

PRINTED IN CANADA

Occasional Research Reports

A LINDEN STANDS IN A FIELD

A Collection of Lemko Folk Songs

by Nykyfor Leshchyshak

from the manuscript legacy of Ivan Franko

Compiled with an introduction, glossary and appendices
by Mykola Mušinka

Research Report No. 53

Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
University of Alberta

Edmonton

1992

Серія довідників

СТОЇТЬ ЛИПКА В ПОЛІ

Збірник лемківських народних пісень

Никифора Лещишака

з рукописної спадщини Івана Франка

Упорядкування, вступна стаття, словник та додатки

Миколи Мушинки

Довідник №. 53

Видавництво Канадського інституту українських студій
Альбертський університет

Едмонтон

1992

Digitized by the Internet Archive
in 2016

<https://archive.org/details/53lesh>

З М І С Т

Вступ.....	5
Баляди.....	19
Пісні – нісенітниці.....	32
Ліричні пісні.....	36
Духовна пісня.....	95
Додатки	
Лист Н. Лещишака до Ф. Ржегоржа.....	99
Словник діалектних слів.....	102
Бібліографія.....	113
Мелодії.....	123
Фоторепродукції.....	167
Абетковий покажчик пісень.....	179

ВСТУП

Рукописний збірник лемківських пісень Никифора

Про фольклористичну діяльність Івана Франка написано багато наукових праць¹, однак у літературі мало відомим залишається факт, що цей найбільший після Тараса Шевченка український письменник був і дослідником лемківського фольклору². Між тим, з лемківським фольклором, перш за все з фольклором русинів-українців Закарпаття і Пряшівщини (колишньої Угорської Русі), Франко був добре обізнаний. Свідчить про це посилання на зразки цього фольклору в його наукових працях та художній літературі. Він був одним з перших дослідників найстаршої записаної української пісні “Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?”, з Пряшівської Лемківщини в середині XVI ст. Лише цій одній пісні Франко присвятив три наукові статті³. Чимало матеріалів з Лемківщини містять його капітальні праці: “Апокрифи і легенди з українських рукописів”, “Студії над народними піснями”, “Жіноча недоля в руських піснях народних”, “Карпаторуське письменство в XVII - XVIII вв.”, “Матеріяли до культурної історії Галицької Русі XVIII - XIX віку” та ін. Прекрасно він був обізнаний із збірниками Якова Головацького “Народные песни Галицкой и Угорской Руси”, Григорія де Воллана “Угрорусские народные песни”, Михайла Врабеля “Русский Соловей” тощо. На останній збірник він написав окрему рецензію. Під безпосереднім впливом Франка почав цікавитися лемківським фольклором Володимир Гнатюк. Характерно, що цей найвизначніший український фольклорист кінця XIX і першої чверти XX ст. свої шеститомні “Етнографічні матеріали з Угорської Русі” присвятив “учителям молоді Івану Франку та Михайлу Грушевському”⁴. Пізніше Гнатюк став щирим другом і найактивнішим співробітником Франка.

Початки наукового зацікавлення Франка фольклором і його систематичного вивчення припадають на кінець 70-их і початок 80-их років. Це зацікавлення було викликане крайнє несприятливими умовами, в яких довелося Франкові в цей період жити й працювати. Як відомо, в 1877 р. він відбув 9-місячне ув'язнення у львівській в'язниці, за яким на початку 1880 р. слідувало даліше ув'язнення в Коломиї. У в'язницях йому доводилось перебувати у спільних камерах, переповнених в'язнями різних суспільних прошарків — від кримінальних злочинців до невинних селян, що становили більшість арештантів. Не маючи змоги у в'язниці читати чи писати художні твори та наукові праці, він саме від тих селян почав записувати фольклор, перш за все прислів'я, приказки, загадки, пісні тощо.

В 1880–2 рр. він жив у рідному селі Нагуєвичах, де займався сільським господарством: орав, сів, пас коней, корів, а вечорами продовжував записувати фольклор та писати власні праці на фольклористичні теми. В цей же період він усім

своїм еством занурився в політичну працю: як засновник і чільний представник Радикальної партії він їздив у села, виступав на т.зв. "вічах", організував місцеві групи і всі ці свої подорожі він поєднував із збиранням фольклору.⁵ Згадуючи цей період свого життя у передньому слові до першого тому "Галицько-руських народних приповідок" Франко писав: "Моє ув'язнення в р. 1877 і дев'ятимісячний побут у львівській в'язниці, пізніше (з початком 1880 р.) ув'язнення в Коломиї мандрівка "шупасом" (етапом) із Коломиї до Дрогобича, а також численні екскурсії в різні сторони краю чинені тоді і пізніше, зводили мене до купи з великою силою різних людей, від яких я мав нагоду записувати різнородний етнографічний матеріал... Десятилітня участь моя в радикальній агітації, при якій мені доводилося відвідати та об'їхати майже всю східну Галичину від Перемишля та Дідьова над Сяном аж до Підволочиськ, Борщова та Снятина, дала мені, крім всього іншого, також показну збірку нових приповідок"⁶.

Під час однієї з таких подорожей, мабуть у 1883 р., Франко познайомився із молодим священиком Никифором Лещишаком, який віддав йому об'ємний зошит народних пісень, казок, прислів'їв, приказок, загадок та інших фольклорних матеріалів із с. Білична, Грибівського пов. на західній Лемківщині. Саме у цьому 1883 р. І. Франко заснував при "Академічному братстві" у Львові "Етнографічно-статистичний кружок", що нарахував усього 10–15 активних членів, однак під керівництвом Франка та при діючій допомозі М. Драгоманова цей гурток розгорнув широку діяльність щодо вивчення українського фольклору.⁷ Членом гуртка міг бути кожен, хто зобов'язався "доставляти йому матеріалів (пісень, казок, приповідок і пр.) і відповідей на квестіонарі"⁸. Матеріалів у Франка нагромадилося стільки, що він робив заходи для видавання періодичного органу, в якому вони могли б друкуватися. У запланованому журналі він хотів опублікувати і фольклорний збірник Н. Лещишака з Біличної, якому приписував велике значення. На жаль, брак фінансів не дозволив йому здійснити свій намір.

У тому ж 1883 р. Франко нав'язав листовні стосунки з визначним польським етнографом Ізидором Коперницьким⁹, який від 1877 р. видавав найвизначніший фольклорно-етнографічний часопис у Польщі "Zbiór wiadomości do antropologii krajowej"¹⁰. Саме на сторінках цього журналу за редакцією Франка появився детальний опис весільного обряду с. Лалин, виконаний його нареченою Ольгою Рошкевич¹¹.

На початку 1888 р. Франко вислав Коперницькому для опублікування у "Zbiorach" свою велику збірку прислів'їв та приказок, що в той час охоплював 4500 зразків. Познайомившись із збіркою, Коперницький хотів видати її окремою книжкою, однак на вимогу Франка він погодився, щоб вона була опублікована у двох числах ж. "Zbiór wiadomości".

Восени того ж року Коперницький вирішив виїхати у 6-тижневу експедицію в Карпати, перш за все на Лемківщину. Перед від'їздом він звернувся до І. Франка з обширним листом¹², у якому детально познайомив його з пляном та маршрутом своєї експедиції та просив адреси людей, які могли б допомогти йому. "Знаючи про те, які давні й широкі стосунки маєте Ви зі своїми співвітчизниками з усіх сторін, — писав він у листі від 7 вересня 1888 р., — сподіваюся, що не відмовите мені в цій допомозі та щедро забезпечите мене такими своїми рекомендаціями"¹³.

Франко негайно відповів на листа Коперницького і серед інших імен назвав і Никифора Лещишака. Точної його адреси він не знав, однак написав, що живе він десь в околиці Балигороду на Бойківщині. Тут же він зауважив, що має в себе велику фольклорну збірку Лещишака, варту друку.

6 січня 1889 р. Коперницький щиро подякував Франкові за адреси й рекомендації, які спричинилися до успіху його подорожі й несміливо попросив Франка позичити йому збірник Лещишака для ознайомлення. Оскільки Лещишак у тому часі жив на Бойківщині, він помилково вважав ці пісні бойківськими.

Франко зараз же наступного дня 7 січня 1889 р. (як чудово діяла пошта сто років тому!) вислав Коперницькому зі Львова у Краків добірку коротких пісень із збірника Лещишака, які умовно назвав “лемківськими краков'яками” та подав їх стислу, але влучну характеристику¹⁴. Дальші пісні збірника Лещишака, якщо вони зацікавлять Коперницького, Франко обіцяє вислати після їх переписання начисто. Тут же він висунув пропозицію, щоб антропологічна комісія Польської академії наук під керівництвом Коперницького влаштувала нову 2–3 тижневу експедицію у західні Карпати. Сам Франко виявив охоту взяти активну участь у такій експедиції.

Коперницький був щиро захоплений збірником Лещишака і виявив готовність опублікувати його на сторінках “Zbiogu wiadomości”¹⁵. Оскільки вислані Франком зразки були без назви, Коперницький озаглавив їх написом “Krakowiaki łemkowskie z okolicy Baligrodu, zebrał I. Leszczyszak”¹⁶. Як пише Коперницький у згаданому листі до Франка, найбільше здивувала його “ультралемківська” мова пісень, якої він в околиці Балигороду ніяк не сподівався та виразні словацькі впливи на цю мову, яких він у розмовній мові не зустрічав навіть серед угорських русинів околиці Бардієва, що безпосередньо сусідують із словаками¹⁷. “Варто подбати про записи казок, стараючись і про приклади поточної живої мови. Бо те, що ці пісеньки наштовхують до міркувань і висновків є надзвичайно важливим. Вже з цього самого погляду збірка о. Лещишака дуже цікава і варта уваги”.

Коперницький просить прислати йому решту пісень із збірки Лещишака в переписі польською транскрипцією, щоб дати їх на розгляд Антропологічній комісії. До влаштування колективної експедиції на Лемківщину або в інші області західних Карпат він поставився досить скептично, по-перше, з-за браку відповідних фондів, по-друге, з психологічних міркувань: колективна експедиція “панів” могла б, на його думку, налякати селян і не принести бажаного ефекту. Тому він дає першість індивідуальному дослідженню.

Дальших 68 пісень із збірника Лещишака, на цей раз восьмискладні пісні типу 4+4 (з варіантами 4+3), 5+3 та кілька пісень, що належать до “тваринного епосу” разом з тлумаченням деяких незрозумілих діалектних слів із попередньої частини збірника, Франко надіслав Коперницькому 2 лютого 1889 р. Тут же він підкреслив, що на руках у нього ще залишаються: “група весільних пісень, група пісень мішаних розмірів, група коломийок, далі пародії та римовані жарти, загадки та кілька народних повістей”¹⁸. В тому ж листі він уточнив, що всі ці матеріяли записано в одному селі – “Білична, Грибовського пов.” (не Балигородського, як він його інформував у попередньому листі). Цілий збірник, згідно з інформацією Франка, писаний на окремих аркушах олівцем українськими літерами. Він “більш-менш відповідає цілому циклові лемківської народної творчості і можна б його опублікувати як одне ціле”¹⁹. Сам Франко висловлює охоту підготувати цей збірник до друку, тобто написати вступну статтю, навести порівняльні варіанти до окремих пісень та укласти словник. На підставі цього уточнення Коперницький виправив назву збірника отак: “Krakowiaki łemkowskie ze wsi Biliczna pow. Grybowskiego”²⁰.

Здавалось би, що тепер, коли обидва великани фолклористи — Франко та Коперницький — зійшлися на думці, що збірник Лещишака вартий друку, як визначне джерело для пізнання народної культури лемків, вже ніщо не буде стояти на перешкоді до його опублікування.

Коперницький і справді на найближчому засіданні Антропологічної комісії Польської академії наук у Кракові, що відбулося на початку квітня 1889 р., дав на розгляд одержану частину збірника Лещишака разом із збірником прислів'їв Франка та деякими іншими матеріалами. Ухвалення комісією було останньою передумовою здання збірника до друку. А комісія і справді дала свою згоду, після чого Коперницький післав збірник на ухвалення до краківської цензури²¹. І ухвалення комісією, і ухвалення цензурою було більш-менш формальною справою, що не могла негативно вплинути на видання збірника.

Про засідання Антропологічної комісії ПАН, як звичайно, інформувала своїх читачів польська преса, спочатку газета "Nowa Reforma", а потім й інші часописи. З польської преси взяла це повідомлення про засідання у значно спотвореному вигляді і львівська українська газета "Діло". У статті "Праці русинів в Академії наук у Кракові", між іншим, наводилося: "На засіданні Комісії Антропологічної повідомив секретар Академії д-р Коперницький, що послідними часами надіслали між іншим з поля краю етнографії такі праці: П. Ів.(!) Лещишак 68(!) пісень лемків з села Біличина(!), пов. Горлицького(!) ...Комісія заявила, що після можливости помістить ці праці в своїх виданнях"²².

Через три тижні Никифор Лещишак у тому ж "Ділі" опублікував заяву, в якій вказав на фактичні помилки у повідомленні "Діла" та обвинуватив Франка в тому, що він без його згоди і відома здав незначний фрагмент його рукопису до друку та ще й у спотвореному вигляді²³. Тим він фактично поставив вето на друк свого збірника лемківських пісень.

Франко реагував на цю заяву негайно. Вже через два дні після вище наведеної заяви він опублікував на сторінках того ж "Діла" своє "Пояснення", в якому ще раз підкреслив високу цінність збірника Н. Лещишака й необхідність його опублікування. У своєму "Поясненні" він писав, що без згоди і відома Н. Лещишака він ніяк не хотів публікувати цей рукопис і вислав його Коперницькому не для друку, а лише для загального ознайомлення. "Що д-р Коперницький, — писав він, — не вважаючи на те застереження, предложив його копію (рукопису Лещишака — М.М.) Комісії антропологічній Академії Наук яко прислану о. Лещишаком, сему я не винен. Думаю однак, що зробив він се тільки з погляду на важність збірки"²⁴. Далі він відмежовується від фактичних помилок у повідомленні "Діла", які приписує на рахунок випадкового польського коресподента²⁵. Зв'язатися з Лещишаком та обговорити з ним конкретні справи видання його збірника він не міг лише тому, що не знав його адреси.

Ясна річ, що після такої полеміки у пресі І. Франкові не залишилося нічого іншого як резигнувати з підготовки збірника Лещишака до друку. Чи він повернув матеріали їх записувачеві, чи ні, невідомо. Як повідомив мене найкращий знавець фолклористичної спадщини Франка Олексій Дей, в архіві Івана Франка їх немає²⁶.

Наскільки нам відомо, сам Франко у своїх фолклористичних працях із збірника Лещишака використав лише пісню "Комар косит заграду"²⁷.

Цікаво, що у капітальній праці "Галицько-руські народні приповідки", яка містить 31091 прислів'я та приказку із 477 сіл від сотень збирачів, немає ні матеріалів з Біличної, ні прізвища Н. Лещишака, хоч у вище наведеній заяві Лещишака той виразно пише, що вона містить і прислів'я та приказки²⁸. Коперницький звернув увагу на збірник Лещишака у своїй праці "O góralach guskich w Galicyi", помилково вважаючи її збіркою з околиці Балигорода²⁹.

Отак неславно закінчилася справа видання першого самостійного збірника лемківського фолклору, збірника, який по заслугі міг стати оздобою української фолклористики³⁰.

Згадки про цей цінний рукопис знаходимо в листах Никифора Лещишака до видатного чеського етнографа й громадського діяча Франтішка Ржегоржа (1857–1899)³¹.

Навесні 1892 р. Ржегорж звернувся до Лещишака з проханням надіслати йому деякі матеріяли про календарні обряди, мабуть для праці “Календарик з народного життя Бойків”³². 28 квітня 1892 р. Лещишак відповів Ржегоржеві: “На великий мій жаль, не могу Вам, Добродію, до наміреного Вами видання, дотикаючого етнографії Галицької Руси подати хоть достаточного матеріялу. Мал-єм вправді досить записок (найбільше співанок), але ті десь застряли в руках добродія Франка³³. Тепер находжуся в так прикрих обставинах, що помимо найширшої волі не єсьм в можности (межи іншим) і на полі етнографії які досліди і записки робити”³⁴. З наведеної цитати можна було би зробити висновок, що Франко не повернув Лещишаку його рукопису. Однак у тому ж листі він на одинадцятьох сторінках подає цікаві дані про календарні звичаї галицьких русинів, а свого листа закінчує заміткою: “Більше не маю нічого під рукою”, яка свідчить про те, що Лещишак писав ці дані не з пам’яті, а переписав їх із якогось свого рукопису, що його мав “під рукою”. Чи це був той сам рукопис, який він десять років раніше вислав Франкові, чи інший, мабуть ніколи вже не довідаємося.

В іншому листі до Ржегоржа Лещишак повернувся і до копії Франка народніх пісень, висланої ним Коперницькому. Він писав: “Рад би-м дуже подати Вам, Добродію, ще деякі матеріяли, але як згадував-єм, єсьм в таких обставинах, що житє мі застогидло, отже трудно мі тим займатись. Записки мої, що прийшли в руки небіжчика Коперницького, були макулярем, отже і боюсь, що при зужиткуванню їх могли повстати похибки”³⁵.

Про особу Никифора Лещишака маємо занадто скромні відомості. З “Шематизма клира єпархії Перемишльської” (Перемишль, 1899, стор. 123) довідуємося, що він народився у 1856 році, тобто був ровесником Івана Франка.

Трохи більше про Никифора Лещишака я довідався від його рідні Андрія Лещишака (1909 р. народження), який живе в с. Радваниця, пов. Глогів, вой. Легниця. Андрій є в сучасності найстаршим членом роду Лещишаків. Згідно з його повідомленням, Никифор Лещишак народився в с. Білична в заможній селянській сім’ї. Був сином Андрія та Агафії, мав трьох братів: найстарший Микола (дід Андрія) залишився господарювати у Біличній, Касіян вивчився на вчителя, наймолодший Дмитро пішов за “присташа” у с. Цигла (мабуть Цигелка) на угорському (нині чехо-словацькому) боці до панни Кучки. Передостанній по черзі Никифор вивчився на священика, мабуть у Перемишльській богословській семінарії. Перед висвяченням одружився з Оленою Цвечко, українською дівчиною із с. Садки пов. Заліщики. Парохував у Теревовлі та п’ятьох навколишніх парафіях. Було в них троє дітей: син Євген та дочки Наталія й Марія. Під час Другої світової війни всі троє приїхали до Андрія Лещишака у Біличну, однак після війни вони подалися на Захід. Дальша їх доля невідома.

Згідно з сімейними переказами, Никифор був середнього росту чоловік з жовтим волоссям, спокійний, урівноважений, дуже добрий співак. Начитаний, цікавився культурою лемків, яку всебічно підтримував. Він часто відвідував рідне село. Його улюбленою піснею була:

Верний же ся, Марись, верний,
Бо-сь забива ключі в зерні,
– Не забива-м, лем єм взяла
Жеби я ся добрі мала. Гей!

Під кінець життя Никифор Лещишак був парохом у с. Волосате у пов. Лїсько та Якубова Воля Дрогобицького пов., де й умер 19 жовтня 1914 р. Там його похоронено³⁶. Питання, що сталося з його спадщиною, в якій міг знаходитися і цінний збірник лемківського фолкльору, досі залишається таємницею.

Більше щастило копії Франка невеличкої частини цих матеріалів. Вона в рамках архіву Коперницького, потрапила в етнографічний музей, де, разом з двома листами Франка до Коперницького, зберігається й досі під No. 726. Це 40 листів, без титульної сторінки, з яких листи 1-10, 14а та 35-40 густо пописані з обидвох боків темним чорнилом рукою Франка. Решта листів писані таким же чорнилом лише з одного боку іншою рукою (мабуть жіночою), майже каліграфічним почерком³⁷. Почерк вище згадуваних листів до Ржегоржа відмінний від почерку збірника пісень Лещишака, що ми його тут розглядаємо. Від смерті Коперницького у 1891 р. до середини 60-их років ніхто з фолклористів не зацікавився долею цього фолклорного збірника.

Першим звернув увагу на рукописний збірник Лещишака співробітник Краківського етнографічного музею Болеслав Лопушинський, який надіслав його фотокопію (мікрофільм) доцентів Львівського університету В. О. Борисову, а той передав його для використання М. О. Морозу та О. І. Дею. В 1986 р. Мороз та Дей подали коротке повідомлення про збірник разом з публікацією двох новознайдених листів Франка в "Українському літературознавстві"³⁸, а в 1970 р. у збірнику "Танцювальні пісні", що вийшов в академічній серії "Українська народна творчість", Дей опублікував кілька "краков'яків" із нього³⁹.

Мабуть незалежно від вище наведених публікацій збірником Лещишака зацікавився празький український фолклорист Орест Зілинський. Під час свого перебування у Кракові 1972 р. він з ним докладно познайомився і зробив копії одинадцятьох балад із нього. Ці балади, разом із своїми ґрунтовними коментаріями до них та короткою інформацією про збірник, він опублікував у розвідці "Іван Франко — ранній дослідник лемківської пісні" опублікованій на сторінках "Нашого слова"⁴⁰.

У статті він наголосив на потребі видати цілий збірник, як унікальне явище в українській фолклористиці, однак несподівана смерть 1976 р. не дозволила йому здійснити цей замір.

Під час своєї подорожі у Польщу влітку 1980 р. я відвідав Краківський етнографічний музей і зайнявся вивченням рукописного співання Никифора Лещишака. Директор музею Едвард Валігура охоче зробив для мене його фотокопію.

Згідно з "Шематизмом" 1879 р., тобто в часі, коли у Біличній записував пісні Н. Лещишак, село що належало парафії в Ізбах, нараховувало 205 мешканців — греко-католиків. Приблизно така кількість населення (200 душ) знаходилася у Біличній і 1935 р., однак усі вони були вже православної релігії. У селі знаходилася церква св. Михаїла, побудована 1792 р., до якої належало 2,5 га поля та 1,2 га лук.⁴¹

Наприкінці лютого 1987 р. під час своєї подорожі по Лемківщині я, разом із своєю дружиною та другом Ф. Гочем, відвідав колишнє село Біличну, в якому не знайшов ні однієї хати чи навіть розвалини якогось житла. Про те, що на цьому місці було колись село свідчать лише розвалини каплиці, залишки одного придорожного хреста, пів десятка намогильних кам'яних пам'ятників на цвинтарі та недавно відреставрована кам'яна церква з дерев'яним дахом. Сліди дбайливої реставрації помітні теж на придорожному та намогильних хрестах.

На фрагменті одного з хрестів на цвинтарі я знайшов напис: "Фундаторъ Иоанъ Лещишакъ 1913".

На зворотному шляху ми зупинилися в селі Ізби, де довідалися, що частина селян з Біличної у 1945 р. переселилася на Радянську Україну, решта у 1946-7 рр. була

вивезена у Західню Польщу. На частину біличанських піль державне сільськогосподарське підприємство (PGR) засіває зерно, на решті випасає вівці. До недавнього часу вівчарнею у Біличній служила місцева церква, що не подобалось католицькому священикові в Ізбах Мечиславу Чекаєву і він, роздобувши від держави гроші, подбав про її реставрацію. У 1985 р. відреставрована церква була перетворена в римокатолицький костюл, в якому двічі на рік відбуваються богослуження. Хрести при дорозі, та на цвинтарі реставрували члени Товариства охорони пам'ятоків церковної архітектури у Варшаві.

Більш детальні інформації про Біличну та Никифора Лещишака я роздобув у с. Вусова від Марії Данч, родженої Лещишак (народжена 11.8.1915 р.), яка жила у Біличній до свого виходу заміж у Висові у другій половині 30-х років. В її сім'ї говорилось, що один з братів її батька Івана, Никифор, був священиком у Теребовлі, другий брат був власником фільварку десь у тому краї. Вона пригадує, що коли їй було 4-5 років, обидва стрийки зі стрийнами приїжджали до них у гості. Інформаторка мабуть переплутала священика Никифора з кимось іншим (може його сином?), бо Никифор, згідно з "Шематизмом епархії Сяноцької на 1918 р.", умер у 1914 р., і вона, народжена на рік пізніше, не могла його запам'ятати. На її думку, більше про це міг би знати її старший брат Андрій (80 р.), що мешкає в с. Радваніце у Легницькому воєводстві. Той, однак, на мого листа досі не відгукнувся.

Білична, в часі молодості Марії Данч (20-30 р.) нараховувала біля 30-35 хат. Селяни займалися сільським господарством та випасом худоби. На ярмарки ходили у Тилич та Устье Руське. В селі було розвинене ремісництво – виробництво возів та гонтів. Біличняни були й добрими будівниками дерев'яних хат, зокрема сім'я Адам'яків. Раніше у селі добувалася "біла глина", для побілки хат. До кінця першої світової війни, коли Білична знаходилася у складі Австрії, її стосунки з навколишніми селами на угорському боці були луже інтенсивними. Біличани їздили продавати рогату худобу, овець та свиней на ярмарок у Бардіїв, часто відходили на сезонні роботи "на Венгри" – до області Пряшева, Кошиць, Михайлівців, Требішова тощо.

Після розпаду Австро-Угорщини стосунки біличнян із Словаччиною вже не були такими інтенсивними, однак вони не припинилися. Молодь Біличної при випасанні рогатої худоби та овець майже щодня зустрічалася з молоддю Цигелки та Фрички на одному чи другому боці кордону. Хлопці і дівчата взаємно відвідували себе на сільських забавах. Доходило і до взаємних шлюбів біличнян з партнерами на словацькому боці, наприклад Ганя Барилік ще напередодні другої світової війни вийшла заміж за Янка Барбару із Петрової.

Солтисом села у 20-30 рр. був Стефан Юришак, секретарем гміни – батько Марії Данч Іван Лещишак. Її брат Андрій був найбагатшим селянином села — власником біля 8 га землі. Школи в селі не було. Діти повинні були відвідувати школу у сусідніх Ізбах, та оскільки між Біличною й Ізбами було погане сполучення, зокрема взимку, коли дорого задуло, молодь майже не відвідувала школи в Ізбах, а на науку ходила до місцевого дяка Хил'яка, пізніше до Адам'яка та жінки Ізбянської. Біля хати Івана Лещишака знаходилася мурована каплиця з іконою, розвалини якої залишились і досі.⁴²

Згідно з "Шематизмом" 1879 р., тобто в часі, коли в Біличній записував пісні Лещишак, село мало 205 мешканців. Як я вже згадував, воно знаходилося на самому галицько-угорському державному кордоні, при усті ріки Біла (звідти її назва) під горою Лацкова. Із галицького боку воно межувало із селами: Гута Висовська, Ріпки та Ізби, із угорського (словацького) боку – Цигелкою. Всі навколишні села, що безпосередньо сусідували з Біличною, були українські (лемківські), однак уже друге село на південь від Біличної (Габольтов) було словацьке (шариське), а п'яте село на північ (Канцлова)

— польське. Отже Білична і навколишні села з обох боків державного кордону були своєрідним клином між словаками і поляками, що знайшло своє відображення й у їх фольклорі, перш за все на народних піснях. Народна пісня не знає кордонів; якщо вона відповідає характерові певного регіону і не суперечить естетичним й етнічним нормам його населення, воно не дивиться на її походження і приймає її за свою. Це явище виразно помітне й у збірнику Лещишака, в якому є багато пісень польського і словацького походження. Цей вплив найяскравіше проявляється у фонетиці та лексиці пісень, де є чимало польських і словацьких елементів. На них звернув увагу й Франко, застерігаючи Коперницького не публікувати даний збірник, поки не буде відредагована його мова.

Чужі впливи анітрохи не знижують наукової вартості збірника, а, навпаки, підвищують її, оскільки дозволяють вченим простежити дальший розвиток окремих пісень на підставі порівняння їх з пізнішими записами.

Наукова вартість збірника зростає ще й тим, що в часі виникнення він був найбільшим збірником лемківських пісень, збірником, що значно перевищував кількість лемківських пісень у виданнях Якова Головацького, Григорія Де-Воллана та ін. Пізніше він був перевершений пісенними збірниками лемківських пісень Володимира Гнатюка, Івана Верхратського, Філарета Колесси, Федора Лазорика, Юрія Костюка, Юрія Цимбори, Андрія Дулеби, Олександра Соболевського, Ореста Гижі та ін. В усіх цих збірниках знаходимо варіанти пісень Лещишака, у переважній більшості й з мелодіями, які дозволяють оцінювати їх музичний бік.

Отже, збірник Лещишака, відредагований Франком майже сто років тому, заслуговує на те, щоб його видати повністю, однак за сучасними видавничими критеріями, що я і зробив, підготувавши рукопис до друку.

Всі пісні наново транслітеровано з польської на українську азбуку. Мову пісень я залишив такою, якою вона була в копії І. Франка. Виправлено лише явні помилки, спричинені записувачем, наприклад відмінне написання однієї форми у тій самій пісні.

Замість механічного упорядкування пісень з віршованими складами я вживав більш доцільну жанрово-тематичну класифікацію, розподіливши пісні за жанрами, а в рамках окремих жанрів за групами й тематичними підгрупами.

І Лещишак, і Франко мали повну рацію, що мова окремих пісень відрізняється від розмовної мови населення Біличної. Я навмисне підкреслив слово “окремих”, оскільки основна маса пісень (понад 80%) повністю відповідає лемківській мові місцевого населення.

З чужих впливів найвиразніші східнославацькі (шариські), що проявляються відсутністю повноголосся (“заградка” зам. “загородка”), зміною давніх м’яких “дъ”, “ть” на “дз”, “ц” (“дзеці”, “робиц” зам. “діти”, “робити”) та наявністю небагатьох шариських слів у лексиці (“руциц”, “цеста” зам. “кинути”, “дорога”). Польські впливи більш виразні. Вони появляються наявністю цілих польських пісень (“Пасуться овечки”, “Видайте ж, панянки”, “Я, Боже мій, Боже”) та польських слів (“вилк”, “вруциц”, “гемби”, “жонд”, “ладний”, “ляс”, “прендко” тощо). В лексиці пісень зустрічаються і німецькі слова (“шінквас”) та угорські (“кізасоня”).

Недоліком збірника Лещишака є відсутність паспортизації пісень. Знаємо лише, що їх записано від селян села Білична, інколи навіть у процесі праці, однак не знаємо жодного прізвища інформатора. Цим огріхом терплять майже всі старші фольклорні збірники.

Дальший недолік — відсутність мелодій пісень. Цей недолік я намагався хоча б частково елімінувати наведенням мелодій тих або подібних пісень від пізніших записувачів. Як підкреслив сам Франко, збірник Лещишака передає характер пісенного

фолкльору всієї Лемківщини. В регіоні, де знаходиться с. Білична, пізніше мелодії народних пісень записували: Філарет Колесса, Оскар Кольберг, Йосиф Роздольський, Станіслав Людкевич, Остап Нижанківський, Володимир Гошовський, Орест Гижа, Михайло Соболевський, Іван Майчик, Юрій Костюк, Олексій Сухий, Юрій Цимбора, Андрій Дулеба, Андрій Куцер, Андрій Каршко та багато інших. З їх збірників я взяв відповідні мелодії, які публікую в додатку. Їх з успіхом можна застосувати і до лемківських народних пісень Никифора Лецишака.

Франко, готуючи до друку збірник Лецишака, хотів кожную пісню доповнити посиланням на її варіанти в інших друкованих джерелах. В тому часі цих джерел було не так уже багато і зробити це можна було порівняно легко. За сто років кількість друкованих варіантів чи паралель зросла до кількох тисяч. Дальші тисячі знаходяться в рукописних архівах наукових установ та приватних осіб. Повністю підхопити цей колосальний матеріал можна буде лише за допомогою комп'ютерної техніки, яка, на жаль, досі не знайшла ще належного застосування в українській етномузикології.

Тому, замість наведення конкретних варіантів окремих пісень, я обмежився списком досі виданих збірників лемківських пісень, у яких такі варіанти надруковані. І цей список далеко не повний. Він обмежується лише окремими виданнями і не охоплює публікацій лемківських пісень у періодичній пресі — альманахах, газетах, журналах, календарях тощо. Немає в ньому теж збірників лемківських пісень, виданих за межами України, Чехо-Словаччини та Югославії, оскільки вони були мені недоступні. Буду радий, якщо хтось візьметься за доповнення мого списку.

У додатку публікуємо один з трьох листів Лецишака до Ржегоржа, який містить цінні етнографічні матеріали з ділянки календарних обрядів. Ці матеріали, однак, не записані діалектом, а тодішньою галицькою мовою, яку ми залишили повністю, як документ тогочасної мови та правопису. Отаким правописом правдоподібно був первісно записаний і пісенний збірник Лецишака.

Про первісний характер копії збірника Лецишака, переписаної рукою Франка та оригіналів листів самого Лецишака читач може зробити собі уявлення за фотокопіями зразків цих рукописів, що їх публікуємо в додатку.

Публікацією збереженої частини збірника лемківських пісень Никифора Лецишака, записаних понад сто років тому і тоді ж підготованих до друку Іваном Франком, ми хочемо віддати шану Великому Каменяреві, але й досі майже невідомому збирачеві лемківського фолкльору Никифорові Лецишаку. Будь-які доповнення до даної статті чи біографії Лецишака будуть важливим внеском у загальноукраїнську фолкльористику⁴³.

Микола Мушинка

Примітки

1. Основну літературу див. у працях Олексія Дея: “Іван Франко — дослідник народно-поетичної творчості” (Київ, 1953); “Іван Франко і народна творчість” (Київ, 1955); “Спілкування митців з народною поезією. Іван Франко та його оточення” (Київ, 1981) та ін.
2. Як відомо, І. Франко народився у Нагуєвичах на Бойківщині. Український радянський вчений І. Красовський в серії статей [“Наше слово” (Варшава) (1979), 15 та 24; “Дукля” (Пряшів), (1982), 5: 79] висунув гіпотезу про лемківське походження предків І. Франка.
3. Микола Мушинка, Огляд дотеперішніх досліджень над Пісню про Стефана воєводу, “Дукля” (1962), 4: 110–17.
4. “Етнографічний збірник”, 3 (1897): 11.
5. Детальніше про це див.: Михайло Возняк, 3 діяльності І. Франка як фольклориста, “3 життя і творчості І. Франка” (Київ, 1955).
6. “Етнографічний збірник”, 16 (1905): VI. Передрук І. Франко, “Вибрані статті про народну творчість” (Київ, 1965): 174.
7. Див. лист І. Франка до М. Драгоманова від 27 жовтня 1883 р. Іван Франко, “Твори в двадцяти томах” (Київ, 1956), 20: 190–2.
8. Лист І. Франка до К. Поповича від 13 квітня 1884 р. Там же: 221.
9. Ізидор Коперницький (1825–1891) народився в Україні (с. Чижівці, Звенигородського пов. Київської губернії), де прожив майже 50 років. У 1844–9 рр. вивчав медицину у Київському університеті. Працював військовим лікарем на Київщині та Волині. В останні роки жив і працював у Кракові як професор антропології в тамтешньому університеті. Перебуваючи в Україні, він зібрав багато матеріялів, які використовував у своїх наукових працях. Дальші етнографічні матеріяли з України він успадкував від О. Кольберга. (Детальніше про нього див. Jan Karłowicz, Izidor Kopernicki. “Wisła”, 5 (Варшава, 1891): 1001–25).
10. Детальніше про взаємини І. Франка з І. Коперницьким див.: О. І. Дей та М.О. Мороз, 3 діяльності І. Франка як фольклориста. (Із листування І. Франка та Ізидора Коперницького), “Українське літературознавство”, 5 (Львів, 1968): 133–42).
11. Obrzędy i pieśni weselne ludu ruskiego we wsi Lolinie, pow. Stryjskiego, zebrała Olga Roszkiewicz, “Zbiór wiadomości do antropologii krajowej” 10 (Kraków, 1886): 3–50.

12. Український переклад листів І. Коперницького до І. Франка разом з двома листами І. Франка до І. Коперницького (польською мовою) опубліковано у вище наведеній статті О. Дея та М. Мороза. (Див. прим. ч. 10) Всі мої посилання і цитати з листів Коперницького є за цим виданням.
13. Там же: 135.
14. Подаю власний переклад цієї характеристики за листом І. Франка, що зберігається в Етнографічному музеї Кракова; фонд І. Коперницького ч. 726, с. 36: “Від о. Лещишака в мене є збірник пісень не бойківських, а лемківських. Вже понад рік лежить у мене начисто переписана частина цього збірника, що охоплює “лемківські краков’яки”. Я називаю ці короткі пісеньки (Schnaderhüpfeln) краков’яками лише умовно; як їх називає місцеве населення — не знаю. Науково було б найдоречніше назвати їх піснями розміру 2 (6+6) або 4x6 (чотири вірші, кожен по шість складів або два вірші з яких кожен складений з двох шестискладних музичних стіп). Отакі пісні характерні для поляків та словаків, подібно як для русинів східної Галичини коломийки 2(2+2+2+2+2+2) або 2(8+6). Пісні типу краков’яків у русинів зустрічаються тільки у лемків та в частині угорських русинів. Значна їх кількість була вже публікована в збірниках Головацького та Де-Воллана. Згідно з бажанням шановного пана я висилаю цей збірник “in crudo” без порівняння та опрацювання із зауваженням, що для друку він ще не надається (підкреслення І. Ф.) поки: 1) не буде порівняний із збірниками вже друківаних пісень цього жанру, 2) поки не буде ближче встановлено, якою мовою розмовляють між собою ці люди, що співали ці пісні, оскільки, як мені казав о. Лещишак, вони розмовляють між собою мовою значно відмінною і більш руською, ніж є мова цих пісень”.
15. В листі від 13 січня 1889 р. І. Коперницький з цього приводу писав: “Дуже дякую за надіслання “Лемківських краков’яків” і на найближчому засіданні, що має скоро відбутися, представляю їх [Антропологічній] Комісії разом із Вашою збіркою прислів’їв. По-моєму, ця збірка є надзвичайно цікавою і цінною. Передусім тому, що вперше маю в руках, завдяки фонетичному правопису, справжній взірець лемківського наріччя. Із збірки пісень Головацького (я ще перед нею чув і пізнав лемківське наріччя) я не міг мати про нього найменшого уявлення — так заперто його характер етимологічним правописом, винайденим очевидно тільки на те, щоб таким чином довести єдність “малороссийского наречия с великорусским” — на папері! Цікавою в тих піснях є вже сама краков’якова форма, як слушно Ви зауважили, дуже відмінна від руської коломийкової. Та форма є прийнята західними русинами, очевидно, з одночасно властивою лемкам парокситонією, від словаків та поляків... Багато пісеньок збірки Лещишака своїм змістом також нагадують мені словацькі й наші підгальські та бескидські. Колись вільним часом виявлю ті подібності”.
16. Архів Етнографічного музею в Кракові, Фонд І. Коперницького, ч. 726, с. 40 (сторінка наведена помилково, мабуть упорядником спадщини Коперницького у Краківському музеї. В дійсності це перша сторінка рукопису).
17. Під час своєї подорожі на Лемківщину восени 1889 р. І. Коперницький відвідав такі українські та словацькі села нинішнього Бардівського округу: Бехерів,

- Стебник, Зборів, Смільно та Полянка (І. Kopernicki, "O góralach ruskich w Galicyji" (Краків, 1889): 12).
18. Лист І. Франка до І. Коперницького від 2 лютого 1889 р. Етнографічний музей у Кракові, ч. 726, л. 38–9; див. теж О. Дей та М. Мороз, цит. праця (див. прим. ч. 10).
 19. Там же.
 20. Архів Етнографічного музею у Кракові, ч. 726, с. 40 (див. прим. 16).
 21. Свідчить про це напис на обгортці рукопису Лещишака, зроблений рукою Коперницького: "Do Świetnej s.k. Dyrekcji Policji w Krakowie. Dr. Izidor Kopernicki."
 22. "Діло" (Львів), 1 (13) квітня 1889 р., ч. 74.
 23. У заяві Н. Лещишака, між іншим, говорилося: "Мушу наперед заявити, що я своєї праці не послав краківській Академії. В році мабуть ще 1882–ім п. Іван Франко, перебуваючи в тім самім селі, що я. просив мене позичити ему мого збірника записок народних пісень, казок, загадок, пословиць, висказів і т.п. — отже не 68 пісень, але 25 аркушів списаного всякого етнографічного матеріялу, — щоби відписав собі кілька пісень. Від того часу п. І. Франко не віддав мені мого збірника, хоч я о него упоминався. Тепер довідуюся, що частина з них знайшлася в Академії Наук, а в "Ділі" читаю, що пісні ніби якогось Ів. (замість Никифора) Лещишака, ніби з села "Біличина пов. Горлицького", а не з Білична пов. Грибівського". Записки мої були зроблені тільки для себе (писані прямо з уст, нераз і в полі, отже з скороченнями, недокладно і нечітко), тож боюся, щоби друга особа мені їх не попсувала, а доказ маю уже на висше вказаних похибках. Ник. Лещишак" ("Діло" (Львів), 24 квітня (6 травня) 1889, ч. 90).
 24. Іван Франко, "Пояснення на допись о. Никифора Лещишака з Волосатого", "Діло" (Львів), 27 квітня (9 травня) 1889, ч. 92–3.
 25. Нам не вдалося віднайти числа газ. "Nowa Reforma", в якій уперше появилось повідомлення про засідання Антропологічної комісії Польської академії наук. В газ. "Czas" у рубриці "Z Akademii Umiejętności" це повідомлення звучить так: "Z zakresu etnografii krajowej przysłali ważne przyczynki: ...p. J. Leszczyszak 165 krakowiaków i 68 innych pieśni górali ruskich Lemków..." ("Czas" (Kraków), 47 (16.4.1889), 88: 3).
 26. Лист О.І. Дея до М. Мушинки від 28 листопада 1980 р.
 27. Іван Франко, Пісня про комара, ЗНТШ, 1910, 3: 30–53. Передрук: І. Франко, "Зібрання творів у п'ятдесяти томах". (Київ, 1984), 42: 385.
 28. Див. прим. 23 цієї праці.
 29. У примітці на стор. 12 даної праці читаємо: "В часі друку нашої праці я

одержав для Комісії антропологічної від п. Івана Франка із Львова збірник руських пісенок з околиці Балигороду записаних о. Лещишаком, мова яких є у найвищій степені лемківською. О. Лещишак однак твердить, що населення даної околиці “розмовляє значно відмінною мовою та більш руською ніж є мова цих пісень”. Для вияснення цього виняткового явища конче необхідні казки, анекдоти, загадки і т.п. записані розмовною місцевою мовою”.

30. До резигнації Коперницького з цього видання до певної міри спричинилося і погіршення його взаємин з Франком, коли той у ж. “Kwartalnik Historyczny” 1889 р. опублікував дві критичні рецензії на праці Коперницького “Pieśni góral bieskidowych z okolic Rabki” та “O góralach ruskich w Galicyi”. Детальніше про це див. З. Болтарович, “Україна в дослідженнях польських етнографів XIX ст.” (Київ, 1976). Немаловажною причиною є і факт, що наприкінці 1880-их років діяльність Франка була піддана гострій критиці з боку галицького духовенства, внаслідок чого священик Лещишак вже не був зацікавлений у співпраці з Франком. Правда, після одержання свого рукопису від Франка він мав змогу сам підготувати його до друку у ж. “Zbiór wiadomości”, однак саме в тому часі Коперницький захворів і в 1891 р. помер. З його смертю занепав і ж. “Zbiór wiadomości”.
31. Про життя й діяльність Ржегоржа див: Jiří Hořák, Příspěvek k dějinám vzájemných vztahů česko-ukrajinských. Dílo Františka Řehoře, “Český lid” 41 (Прага, 1954) 6: 254–8. Михайло Мольнар, Франтішек Ржегорж, “Зустрічі культур” (Пряшів, 1980): 32–56.
32. František Řehoř, Kalendářík z národního života Bojků. Příspěvek k rusínskému národopisu haličských Karpát, “Zlatá Praha” 12, 1895.
33. На полях цього листа рукою Ржегоржа наведено: “u Franka!!!”.
34. Лист Лещишака до Ржегоржа від 28 квітня 1892. Literární archiv Památníků národního písemnictví v Praze, Fond Františka Řehoře, sign. 30 N, dopis N. Leščíšáka, 3a-3b.
35. Там же, лист від 11 березня 1893, с. 1b. Повний текст листа Лещишака до Ржегоржа подаю в додатку до цієї публікації.
36. Вище наведені дані подав мені зять Андрія Лещишака Степан Ядлош із Криниці. Виписку з “Шематизм греко-католицького духовенства Апостольської адміністрації Лемківщини” (1899: 38) з датою народження Н. Лещишака надіслав мені історик Іван Красовський зі Львова. Обидвом їм складаю щиру подяку.
37. О. І. Дей вважає, що друга частина збірника Лещишака писана його ж рукою. (О. Дей, М. Марченко, Танцювальні пісні (Київ, 1970), с. 747). Таке припущення безпідставне, оскільки Франко в листі до Коперницького від 3 лютого 1889 р. виразно пише, що збірник Лещишака “писаний олівцем на звитках, руськими літерами”, тоді як його копія писана пером латинськими літерами.
38. “Українське літературознавство”, 5 (Львів, 1968): 133–42.

39. У збірнику вони подані разом із записами інших збирачів, так що читач не має змоги встановити, котрі записи належать Лещишаку, а котрі іншим записувачам.
40. “Наше слово” (Варшава, 1973), ч. 35–41, с. 5.
41. “Шематизм греко-католицького духовенства Апостольської адміністрації Лемківщини” (1899): 38.
42. Крім Марії Данч, інформації про Біличну подали мені: Анастасія Філь (Юрищак) із с. Ізби нар. 1923 р. та Марія Макара (Гойсак) із Висової нар. 1900 р. Остання є прекрасною співачкою від якої (та її доньки Йолани) я записав біля 300 лемківських пісень, серед яких є багато варіантів до пісень Н. Лещишака.
43. Дана стаття була написана як доповідь на Франківську наукову конференцію, що відбулася у Пряшеві 5 червня 1986 р. (Див. “Наше слово” (Варшава, 1986), ч. 32: 5). Організаційний комітет конференції, очолений проф. М. Романом, не допустив автора до виступу й відмовився опублікувати його доповідь у збірнику матеріалів конференції. Працю “Стоїть липка в полі” упорядник запропонував до видання Центральному комітетові Культурного союзу українських трудящих та Українській редакції Словацького педагогічного видавництва у Пряшеві. Жодна з цих установ не виявила бажання видати рукопис друком.

БАЛЯДИ

1

Пані вбиває пана

Стала ся нам новина:
Пані пана забила.
Сховала го в заградку,
Лелиюм го присяла.
- Рости же мі, лелия,
Би-с виросла, як і я.
- Як же я вироснуц мам,
Кей піде мною лежить пан?
- Патрай, дівко, в густий ляс,
Чи не іде хто до нас?
- Ідут, пані, панове,
Небощика братове.
Посідали до двора:
- Виход, наша братова!
Де-с нам брата поділа?
- Коня-м му осідлала,
На войну-м го послала.
Ступили там в стаєнку -
З коня мундур на клинку.
- А што то є, што то є,
Же по хаті то кров є?
- Дівка кури жинала,
Бо-м ся гости сподзяла,
- Што-с сі, пані робила,
Же ручку скервавила?
Посідали до двора:
- Виход, наша братова,
Сідай з нами до воза!
- Як я з вами сідац мам,
Кед я дробне дзеци мам?
- Ми ся дітьми поділиме,

А тобі в леб вистрілиме.
 Ішли они през той ляс –
 Вилетіл з ней злоти пас.
 – Почекайте, панове,
 Най ся про тот пас схилю!
 – Не будеш ся схиляла,
 Бо то не ти справляла,
 Але справил Франтішек,
 Небощика брацішек.
 – Не везте мя през Краків,
 Бо я там мам трьох братів,
 Лем мя везте през ятку –
 Буду мала пам'ятку.

2

Жінка отруєє чоловіка

Кеби я мал качи крила,
 Скочил би я до мочи́ла,
 А з мочи́ла до лісика,
 Витял би-м си яворика,
 Явір, явір, сухе древо,
 Би́ла би то шабля з него,
 Шабля, шабля, малювана,
 Од цісаря дарувана.
 Цісар мі ей подарував,
 Жеби-м з нею повоював.
 А я вояк бив і буду,
 Кому зохаб'ю мой милу?
 – Бивай, мила, бивай здорова,
 Як се вруцим, будеш моя.
 Мила его не чекала,
 За старого пішла мужа –
 Милий пришол яко ружа.
 – Коби́ла-м тя не виділа,
 Би-м за тобом не боліла!
 Він ся коло ней преходит,
 Єї векший жаль ще робит.
 – Старий, старий, яко старий,
 Лем ся до лужечка валит, –
 Я молода як ягода,
 А він гу мі нич не гварит,
 – Старий, старий, пуст мя вонка,
 Бо мя болит головонька!
 Скоро на двір виступила,
 През острожок прескочила,
 За острожом пліт терновий,

А там лежить Янчик білий.
А так він їй нараджував,
Трутизну їй нарихтував.
Пішла она до пивниці...
Дораз карти написала,
Же старого отрувала.
– Отрула ти мужа свого –
Трула би-с і ме самого!

3

Мати отрує сина замість невістки

Пішов Янічок в огляди
Без материнской поради.
Як ся мамичка дознала,
До Черной гори біжала,
Дробни кореники брала,
Златом мотичком копала,
Среберним ножем скрептала,
В златім горняти варила,
На білім таліру студила.
Ганічка без прог крачає,
Мамичка до ней здравкає.
Ганічка дораз познала,
Зараз до Янічка здравкала:
– Бог ти, Янічку, дай здраве!
Пий материнске приправе!
Як ся Янічко раз напил,
Дораз ся за стол превратил.
Ганічку ідут чепити,
Янічкови ідут дзвонити.
З Ганічком ідут до води,
Янічка кладут на столі.
З Ганічком ідут на вивід,
Янічкови берут новий гріб.
З Ганічком ідут з виводу,
Янічка кладут до гробу.
Тераз, мамичко, тераз маш:
Правила-с весіля й погріб враз.

4

Сестра отрує брата

На Подолю сивий камін,
Подолянка седзі на нім.
Седзі, седзі, виє вієнца, –

То робота Подоленьца.
Пришов гу ній чужуй женец:
- Подолянко, дай мі венец!
- Як би я ти венец дала,
Кед я свого брата мала?
- Утруй, утруй брата свего,
Будеш мала мі млодего.
- Рада би-м се довідала,
Чим би-м брата утруц мала.
- Ід до саду вишньового,
Найдеш венжа ядлового.
Насікай же на дробнучко,
Увар же го до шкляници,
Винес же го до пивници.
А брат приде од Вишніча:
- Сестро моя, пиц се мі хце!
Сестра пішла до пивнице,
Принесла му пів шклянице.
А брат пиє, з коня леці:
- Сестро моя, парш на дзеці!
- Не зато-м ти пиц давала,
Би-м на дзеци позюр дала.
Прендко пише до милего,
Же отрула брата свего.
А милий ї одписує,
Правом ручком презентує:
- Утрула-с ми брата свего,
Утрула би-с ме самого.

5

Зрадлива мила

На Подолю вітер віє,
Подолянка житко сіє.
Сіє, сіє, насійонці,
За Янічком патрайонці.
"Тілко нас три матка мала,
В роскоши нас виховала.
Єдні дала воли, крави,
Другі дала сто талярів,
А мі їглу наперсточок
На мой тенкий заробочок."
Вишла в поле, горко плаче,
Же ей никто не обаче.
Ідут воли за волами:
- Слічна Рузьо, сідай з нами!
Ми ідžeme на Поморже.

- Сплакалам ся, йо, мой Боже!
- Вошь ти, Рузьо, хустке моє,
Утри собі очка своє!
- Мі хустечка не поможе,
Сплакалам ся, йо, мой Боже!
- Завезу тя до країни,
До мамусі, до родини,
Кланям, кланям, матусь моя!
Ховай же мі Рузю мою!
Седем рочки жінку май!
Седем рочки юж ся кончит,
Юж ся Рузя з іншим тончит.
І г неділю рано рано
Весіля ся зачинало;
Юж Янічек под'їжджає:
- Кланям, кланям, матусь моя,
Чи мі здрава Рузя моя?
- Здрава, здрава для іншого,
Для писаря, для двойного.
- Возьму собі скрипки свої,
Заграм собі нюти свої,
Стану собі конець стола,
Чи мя познат Рузя моя.
Як она го зобачила,
Шитки столи прескочила.

6

Дітозгубниця в пеклі

Ішло дівча на воду
През зелену заграду,
Сіло собі венец виц.
Єден венец вивило,
Нім соненько сходило.
Другий венец вивило,
Нім ся служба зачала.
Третий венец вивило,
Нім ся служба скінчила.
Виє воно тот венец -
Пришов к ньому младзенец:
- Дівче, дівче, дай венец,
Бо я естем младзенец.
- Не дам я ти тот венец,
Бо ти не ест младзенец.
Бо ти не ест младзенец,
Лем од пекла одменец.
Як го порвал, так го ніс
Понад гори, понад ліс.

- Не нес ти мя понад ліс,
Бо мі в очах велька мліст!
Несе, несе понад пекло:
- Боже, Боже, як ту тепло!
Принюс вон го пред врата:
- Тут ти буде заплата!
Виход, виход, брацішку,
Веду я ти сестричку.
Дайте ви ї смолу пиц,
Нехай знає, як то жиц!
Єден погар випило -
Білий пламін пустило.
Другий погар випило -
Синій пламін пустило.
Третій погар випило -
Чарний пламін пустило.
За столичком сідала,
Дробни листи писала,
Дробни листи писала,
До матери всилала:
- Мамо, мамо, маш там дві -
Обом ліпше, яко мі.
Не била-с мя палицьом —
Тераз мя б'ют смолицьом.
До церкви-с мя не слала,
До корчми-с мя вбирала.
До корчми-с мя вбирала,
Єще-с за мною кукала,
Чи-м ся красні прибрала.

7

Покритка - дітозгубниця

Пішли рибаре на риби
До глибокої долини.
До глибокої долини,
Нашли они пахоля,
Што било овито докола.
Єден гварив: берте го,
Другий гварив: спокійме го,
А третій нич не дбал,
Лем до дзвонаря знати дал,
Жеби дзвонаре дзвонили,
Жеби ся дівочки сходили.
Усі дівочки ся сходять,
Кожда под партечком,
Лем рихтарьова под чипечком.
- Ей, Ганцьо, Ганцьо, Ганічко,

Де-с си поділа партичку?
- На клинец єм ей звісила,
Бо-м ей нерада носила.
- Ей, Ганцьо, Ганцьо, Ганічко,
Де-с си поділа тот венец?
- Під порог єм го вкопала,
Бо-м го нерада вияла.
- Ей Ганцьо, Ганцьо, Ганічко,
Де-с си поділа шнуречки?
- На пахоля-м їх овила,
Долом Дунайом руцила,
Бо-м го нерада носила.
Узяли Ганцю за ручку,
Вивели єї на лучку.
- Стинай, кате, кед маш тяц,
Най не плаче й отец, мац!
Отец, matka зо силзами,
А мій фраїр за горами.
Отец, мати жалосні,
А мій фраїр радосний.

8

Дівчина-мандрівниця

А бере ся дівча, бере,
Проч от ойца, от матере.
Як оно ся одберало,
Горе лісом вандровало.
Де го ночка западнула,
Там оно обночовало.
Постель, дівча білу ложу
Най ся на ню спати ложу!
Деж би я ти ложу слала,
Кед от ойца нич не взяла.
Старшій сестрі воли, коні,
А мні смутній пусти дома.
Старшу сестру до світлиці,
Мене смутну до темниці.
Старшій сестрі вінці віют,
А мі смутній вовці віют.

9

Праця дівчини-мандрівниці

Єлено кохана,
Де-с хусти мочила?
- Там долов при гаю,

При тихім Дунаю.
 Єлено кохана,
 Де-с хусти зваряла?
 – Там долов при гаю,
 При тихім Дунаю.
 Єлено кохана,
 Де-с хусти прала?
 – Там долов при гаю,
 При тихім Дунаю.
 Єлено кохана,
 Де-с хусти крутила?
 – Там долов при гаю,
 При тихім Дунаю.
 Єлено кохана,
 Де-с хусти вшала?
 – На високій горі,
 На гадвабнім шнури.
 Єлено кохана,
 Де-с хусти качала?
 – На високій горі,
 На дубовим столі,
 Там я їх качала,
 До скрині складала.

10

Король переодягнений за жінку зводить дівчину

Орала баба заграду,
 Вишол г ній пан краль на раду:
 – Ой бабо, бабо, дай раду,
 Як я мам скламац то паню?
 – Облеч ти шати паненски,
 Черевички кармазински,
 Идз се преходзиц по ринку
 Аж до самого вечера.
 Буде ся панна питала
 Там до старого коваля:
 Ей, коваличку мой милий,
 Преночуй же мя за хвилі!
 Бо я є пані з Раслава,
 Іду на ярмак до Праги.
 Юж-ем там товар послала,
 Лем я то сама зостала.
 Скоро минуло по вечери,
 Мовит коваль свої цери:
 – Церус моя, лужка стлац,
 Бо ти підеш з паньом спац.
 – Як би я з том паньом спала,

Кед я ей нигда не знала?
Скоро минуло пів ночи,
Кричит Ганічка помочи.
Скоро минуло пів рочка,
Ходит Ганічка як бочка.
Скоро минуло по роце,
Ходит Ганічка по луце.
Ходит Ганічка по луце,
Носит синочка на руце.
– Ей люляй, люляй, сину мой,
Який прелекний отец твой!
Бо твой є отец краль польський,
Велький зводитель панєнський.

11

Смерть брата на війні

Стоїт вежа мурована,
Сриблом, злотом висаджана,
При той вежі чисар лежить
При чисарю войско бежит.
Стань, чисарю, в шире поле,
Порахуй ти войско своє!
Юж там войско рахуване
І конічки цихувани.
Кланям, кланям, мой панове,
Ци не іде мой брат з війни?
Іде, іде в ширім полю,
Тримат главку на каменю.
Над ним коник зажурил ся,
По коляна в землю вбил ся.
Гребе, гребе по коляна,
Жалує він свого пана.
Закаль я мал свого пана,
Та я їдал оброк сяна.
Тераз не мам свого пана,
Рознесут ня сраки, врани.

12

Смерть милого на війні

А там долов при млині
Лежить Янчік в вербині.
Лежить, лежить наптий,
Розмарийом прикритий.
Розмарийом през верха –
Вчера вечер є з керти.

З керти, з керти, з подрадза –
 Юж Янічка провадза.
 Пришла г нему Марися,
 Принесла му зелися,
 І зелися і вина,
 І сама ся напила.
 Ід же, Марись, додому,
 А не повідж нікому!
 Любувал мя попів син,
 Дарувал ми волів сім,
 А я глупа – не взяти!
 Шестма било орати,
 А семого продати,
 Погонича наняти.
 Погоничу молодий,
 Отжен волки до води,
 Там си волки напоїш
 І з дівчином розмовиш.
 Єст там вода і роса,
 І дівчина хороша.
 Ти дівчино хороша,
 Повідж же мі, де роса,
 Най си волки напою
 І з тобою розмов'ю.

13

Втрата вінка

При Дунаю, при ті воді,
 Пасло дівча штири коні.
 Пришли два гайниці з поля,
 Заняли коні до двора.
 Принесла їм два таляри –
 Єден велький, а два мали.
 – Сховай, шварне дівча, собі,
 Бо я приду днеска к тобі.
 – Кто хце до нас ходжувати,
 Мусит на ня позор дати:
 Острожками не черкати,
 На трумбеце трумбувати.
 Моя матка чуйно спала,
 Она на нас позор дала.
 Она на нас позорує,
 Кто той ночи до нас приде.
 – Ставай, старий, ставай – горе,
 Ктоси мешкал в нашім дворе!
 Ніж ся старий з лужка сточил,
 А младзенец ледво скочил,

А як скочил, так си свиснул,
Свої милій руку стиснул:
– Бивай, мила, бивай здорова,
Я младзенец, а ти жена!
– А як би я жена біла,
Кед я з тобом мало спала?
Мало, мало, пів години –
Юж мя читаш медже жени?
– Хоц би-с мала два тисячи,
Юж не будеш панном веце.
А я не мам лем два гроши –
Іще буду пірко носил!

14

Мати сварить закоханих

По Дунаю Феся
Телятка пасала;
Телятка пасучи
Феця загукала:
– Што ти, Фесю робиш,
Кед ся вечеріє?
Чи ся дожджу боїш,
Чи тя слонко гріє?
– Слонко мя не гріє,
Дожджу ся не бою
Так ся мі трафіло:
Стояла-м та стою.
Пасала-м телята,
Єдно ся зогзило,
Што червеном латком
Позначене било.
– Поможу ти, мила,
Телятко шукати,
А ти мені будеш
Хорошо співати.
– Добрі, милий, добрі,
Я ти заспіваю,
Ходимо сідати,
Коли я сідаю.
А як посідали,
Стали говорити,
О своїм коханю,
Што мают чинити.
Вишла стара мати,
Гляне на обоє,
Зачала лаяти,
Што робили двоє?

- Цит же, стара мати,
Перестань лаяти;
Возьму я ти Фесю,
Не будеш ей мати.

15

Молода жінка обманює старого мужа

Оженил ся старий, сивий,
Старий, сивий, нежичливий,
Зял він собі жону младу,
Жону младу, як ягоду.
А так він ї не верувал,
Же ї з краю залігувал.
- Старий, старий, пуст мя вонка,
Бо мя болит головонька!
- Отвор, отвор окенечко,
Вилож, вилож свой главичку!
Окенечко отворила,
Седем плотів прескочила.
А тот осмий бул терновий,
Під ним лежал Янчик білий.

16

Смерть вірної дівчини

Меже лицинками
Глибока долина:
Почекай, дівчатко,
Дойде мя новина.
- А што же то така
За новина буде?
Ходил до нас шугай,
Але юж не буде.
Ходила, плакала,
Сіла на лавицю,
Утерат си очка
Гадвабном хусточком.
Утерат, утерат,
Силзи ї цяпкают,
На білим каменю
Ямки вибивають.
А на тим каменю
Квіток левентовий,
А на тим квіточку
Пташкове співають.
А на тим квіточку

Пташкове співають,
Справедливу дівку
До гробу ховають.
А хто тади піде,
Подумає собі:
Справедлива дівка
Пребиват в тім гробі.

ПІСНІ - НІСЕНІТНИЦІ

17

Кед сова-кральовна
Дівку видавала,
Зозуля-сестричка
Ради додавала.

Курочка с когутом
До млина носила,
А баран ї меле,
Увця мірку бере.

Комар воду носить,
Мушка тісто мисит,
Оса прилетіла,
Тісто осолила.

А куречка ряба
Хліб до пеца валят,
А гусачек сичит,
Хліб до пеца тичит.

А гусочка біла
Хліб з пеца винимат,
Воробель маршалек
Хліб на столик носить.

18

Комар косил заграду,
Мушка заграбує,
Комар копи накладат,

Мушка потоптує.

Рад би комар дашто гварити
Рад би він ся женити;
Павук бути обуват,
Рад би му дружбити.

Блощиця ся впасала,
Била за кухарку,
Мачка хвостом повиргала,
Била за напарку.

А вош ся уфундовала,
Парту поставила,
Аби шуна била,
Вшитким ся пачила.

Як комара женили,
Жидлик вина лем мали.
Пришол гу ним славечек,
Налял він їм жидлечек.

Так они ся напили,
Аж комара забили.
Лежит комар во дворе,
Плаче бралта в коморе.

- Цит же, бралтусь, не плач же,
Шак ти комар ожис.
- Легке єго ожице,
Кед він лежить забитий!

Сало з него вибрали
За сто златих продали,
А блиха ся довідала
О тій славній свадбі,
Душелтова [?] побіжала,
Там ся поспішала.
Вовці коні вартували,
Она танцьовала.

Заяц прилітує,
З велькими дарами,
З велькими дарами:
З горохом з крупами.

Вовк з козом танцює,
Медвідь їм сурмує:
- Гоя, козо, гоя,

Вдарил він ей о плотиско,
Вилетіл з неї бамбушиско.

19

Танцювала ріпа з раком,
А петрушка з пастернаком;
Карпелі ся чудовали,
Таке диво не видали.
Карпелі ся не чудуйте,
Возьте ріпу і танцуйте!

20

Пасут ся увечки
Под гором,
Пришол к ним вилечек
Со вором,
Покусал увечки,
Они до уцечки
За паном.

Оскаржили они го
В стаєнце.
І оповідают
Панєнце.
А казал пан, казал,
По вилка заволац,
А казал увечкам
Та право узнавац.
Под, вилче, до пана,
По што-с з'яд барана?
Іде вилк со плачем
До пана,
Несе він на собі
Барана.
Просил о покуту,
А пан єму в дупу
Казал дац.

Пристерли они го
На гною,
Вибили му дупку
До строю;
І увечки помагали
І вни київ додавали

На вилка.

А іде вилк с плачем
По цесце,
Споткал ся з братами
На мосце:
- О, братя, о братя,
От турка заплата
Стойонци!
Сами сте мя, сами,
На то подведли;
Сами сте їх, сами,
На тисьонце з'єдли!
О, панє муй, панє,
Спусц на них конанє
Плач пелний!

21

На хрестинах

Не того-м ту пришла
Жеби-м пиво пила,
Але-м того пришла
Бим ся веселила.

22

Добрі нам там било,
У нашого кума,
Дали їсти-пити,
Не дали розума.

23

Весільна

А мамичко моя,
Ци я не дітина,
Же сте мі наклали
До перини сіна?
До перини сіна,
До лади каміня,
А мамичко моя,
Ци я не дітина?

ЛІРИЧНІ ПІСНІ

Суспільно-побутові

24

Природа

- Заспівай, пташечку,
В зеленім вершечку.
- Дост я ся наспівал,
Як ся ліс розвивал.

25

Зозуленько сива,
Де будеш кукала,
Кед єс на бучкови
Вершечок зламала?

Буду я кукала,
На зелені сосні,
Ніж мі на бучкови
Вершечок виросне.

26

Розвивай ся, бучку,
Здоли помалючку,
Скоро гу вершкови,
Розвивай ся скори!

27

Дубе, дубе, што с ты буде,
Коли тебе зотнут люде?
Буде лижка і коліска,
І віячка до боїска.

28

Госа, хлопці, госа,
Хпала на вас роса,
Росичка студена,
Сніжок по колена.

29

Сонечко за гору,
Дівчатко до дому,
Сонечко за двома,
Дівчатко юж дома.

30

Світил би місячок
І зіздечка ясна
До того дворечка,
Де дівчина красна.

31

Боже, Боже, яка шкода!
Взяла мі фраїрку вода.
Кед ей взяла, най ей несе,
Я ей найдем в темним лесе.

32

Бистра вода, бистра,
На каждом яречку,
А там найбистріша,

Де мам фраїречку.

33

Поточе, поточе,
Што в тобі черкоче:
Чи вода, чи камін,
Чи мій любий фраїр?

34

Зимна вода в гаю,
Подме, мила, на ню,
Ми ся напиєме,
Не даме нич за ню.

Праця

35

Копайте, копайте,
Мої копальниці,
Та ви дістанете
По штири палиці.

На вечір по штири,
А на рано по дві;
Копайте, копайте,
Копальниці добрі.

36

Не буду, не буду,
В тій Біличці жити,
Бо ся мі вродила
Стоколоса в житі.

Же би то по єдней,
Та би то нич било,
Але то по десят
На велике диво.

37

Поляна, поляна,
Давно не орана,
Як ся добрі оре,
Кед мила поганят.

38

Ой кеби я знала,
Де мій милий оре,
Облетіла би я
Все Полянске поле.

39

Не мам я позірку,
Лем на єдну гірку,
Де мій милий косит
В ципрусовим пірку.

40

Правила мя мати
Горошок грабати;
На горошку стручки,
Болят мене ручки.

Болят мене ручки
От той роботечки,
Ани ся мі не кце
Ввечір фраїречки.

41

Темна нічка, невидома,
Пішла мила, не є дома.
Пішла она до млиночка,
Солодка мі фраїрочка.

Єден камінь не кований,
Другий камінь засипаний,
А на третім там є зерно,
Видиш, мила, же юж дармо.

42

Ещи-м не зарубал
Сокиречком в лесе,
Юж мі моя мила
Полуденок несе.

43

Кеби рано не світало,
То би дівча довше спало.
Але зачал пастир трубиц,
Почало ня дівча будиц.

44

Кеби не я, кеби не ти,
Та би коник води не пив.
Але то я рано встаю,
Коникови воду даю.

45

- Млинарко молода,
Валит на тя вода!
- Так мі, Боже, треба,
Бо мі ручок шкода!

Пастуше житя**46**

Добрі тому Панбіг дає,
Што на горі кошар має,
А під гором колибочку,
Серед села фраїрочку.

47

Де тота, увечка,
Што перед водила?
В зелені убочі
Скала ї забила.

Не була то скала,
Лем така брилочка,
Што ї покотькала
Моя фраїрочка.

48

Пасла би-м увечки,
Пасла би-м барани,
Але мі забрала
Водичка поляни.

49

Ідте ви, увечки,
До широкого поля,
Піде там за вами
Фраїрочка моя.

50

Пасут ся увечки
Помеджи скалечки,
Не мают югаса,
Ани югасечки.

51

Кед я увці пасал,
Дост я ся нагасал,
Так мя дівки омовили,
Же-м ся не опасал.

52

Помалу, увечки,
Горі убочами,
Бо я старий югас
Не можу за вами.

53

Увечки, барани,
Бодай ся ховали,
А козина – псина
Бодай виздыхали!

54

Югасе, югасе,
Не пускай на наше,
Бо дівчатко мале,
Волки не напасе.

55

Вижену я волки
На залений овес,
Сам піду г дівчині
Аж на вишній кінець.

56

Вижену я волки
Аж на Буковину,
Сам піду г дівчату
Аж на Солотвину.

57

Мої волки в стайні стоять,
Гайтове ся на ні строят.
Гайтів, гайтів, не стрій же ся
Мої волки наїлися.
Наїлися, напили сі,
Зимной води на Турисі,
Зимной води Турисовой,
До комірки качмаровой.
Качмар, качмар, житний качмар.
Де ти тото житко засял?
Засял я го при шинквасе,
Нікто мі го не випасе.
Засял я го меджи леси,
Зожали го дві невісти.
Як они го зожинали,
Так они ся догваряли:
Житко, житко, озимина!
Не буду я мацерина.
Але буду Янічкова,
Бо Янічек – душа моя.

58

Пруци, пручи, телята,
Де ідете, дівчата?
– Меджи гори, потоки,
Там єст трава по боки.

На ті траві рокита,
На рокиті Микита,
На Микиті зрізанец,
Подте, дівки, на танец!

59

Кеби мі не гора,
Не гамувал би я,
Кеби мі не дівча,
Не любувал би я.

Але мі то дівча
На добрій помочі,
Вигнало мі воли
З доли до убочі.

60

Ганічко надобна,
Кеби-с била добра,
Напасла би ти мі
Штири волки до дня.

61

На поляні на ще
Там ся пташок пасе,
Ід го, Ганцю, зожен,
Бо то вшитко наше.

62

Верхом іду, коня веду,
Долинками волки жену.
Кто би не мал, дал би-м му два,
Бо мі з нима велька біда.

63

Тече вода спід явора,
Черпала ей мила моя.
Начерпала, поставила,
Розмарії намочила.

Мокний же мі до йосени,
Ніж не прийде поцешені.
Поцешені – штири волки,
Вигнала їх до югорки.

А з югорки до долини, –
Наїли ся розмарії.
Наїли ся, напили сі,
Зимной води на Турисі,
Зимной води турисовой
Зо склянечки кристаловой.

64

Воларе, воларе,
А я воларечка,
Не била-м, не буду
Ваша фраїрочка.

65

Гайтове, гайтове,
Як ви гайтуєте?
Я волки напасла,
А ви дома спите.

Спів

66

Співаночки мої,
Де я вас подію?
На велике свято
По горах розсію.

Будут там дівчата
На траву ходити,
Будут співаночки
Мої находити.

67

Як я сой заспівам
Красні премилені,
То ся мі розвиют
Під бучком корени.

68

Співам я сі, співам,
Хоц я і нич не мам;
Пташкове співають,
Хоц і нич не мают.

69

Співаю, співаю,
Голосу не маю,
Бо-м го потратила
По зеленім гаю.

70

Співала би-м собі
Співаю о тобі,
Але ти парадний
Позераш по собі.

Позераш, позераш,
Позераш і по мні:
“Фраїречко моя,
Не подобаш ся мі!”

71

Мусили сце, хлопці,
В Кракові не бивац,
Та ви не уміце
По-краковску співац.

В Кракові сме били,
Співац сми уміли,
Як сми пришли домів,
Вшицко сми забили.

Танець

72

Танцуйте, паробці,
Най дівки не стоять.
Най ся стари баби
На танец не строят.

73

Танцуйте, паробки;
А я буду з вами;
Та най вам не росне
Травка під ногами.

74

Рара же мі, рара,
Піду до бровара,
Дам я хлопцям гемби,
Буду танцювала.

75

Ой, дівчатко, чиє ти?
Под же зо мною гуляти!
Не питай ся, чия я,
Де ти підеш, піду я.

Музика

76

Пискай же мі, пискай,
Пицалечко нова,
Бо як ти не будеш,
Буде яворова.

Пицалка пискала,
Аж ся пощипала;
Дівчатко заснуло,
Пицалку не чуло.

77

Моя пицалечка
О девятьох дірок,
Не хтіла пискати
Для богацких дівок.

Лем єм сі помислил
О єдній худобній,
Дораз запискала
На дірці доєдній.

78

Задудай, дудачу,
На моім салашу,
Задудай, задудай,
Або мі дуду дай.

79

Тече вода попід крячка,
Не піду я за гудачка!
Бо гудачок в жида смичит,
А корова в стайні мичит.

80

Ви, цигане, гудате,
Чом костела не мате?
До стодоли ходите,
Там ся Богу молите.

Рекрутчина та військова служба

81

Утікайте, хлопці,
Горі брезинами,
Бо вас іде лапац
Рихтар з булгарами.

82

Вийду на поляну,
Стану собі на ню,
Возму сокиречку,
Подопру ся на ню.

Єдном ся подопру,
Другу вложим за пас,
Жеби-м ся мал браніц,
Як мя прийдут лапац.

83

Мила моя, мила
Вірно тя люблюю,
Але тя не возму,
Бо ся завербую.

Кед ся завербую
На сивого коня,
Заплаче мі мати
І фраїрка моя.

84

А як ме повезут
Без зелени лучки,
Буде мила плацац,
Заламовац ручки.

А як ме повезут
До Санча на возе,
Буде мила плакац:
“А, Боже, мой, Боже!”

85

Марисю, Марисю,
Кохал би я тебе,
Кеби-с не пуцала
Два роки гу себе.

86

Мамусь моя, куп мі коня,
Най не сіджу дармо дома,
Най ся ношу куда хочу
Най сі сьвіта не корочу.

87

Госа, хлопці, вербованці,
Полюбили дівки танці;
А чи танці, чи не танці
Госа, хлопці, вербованці!

88

Госа, хлопці, вербуйте се,
Бо вам біров мундур несе!
А чи несе, чи не несе,
Госа, хлопці, вербуйте се!

89

А гори сут, гори сут!
А под гори бучки сут,
Понад бучки лелія,
Садила ей мой мила.

Да фартушка збирала,
На милого волала:
– Милий, милий чужолес,
Лючки жінки любуєш?!

Лючки жінки таки сут,
До ганьби тя принесут,
До ганьбички до такой:
До постілки проклятой!

В тій постілці добре спац,
Лем же кажут рано встац.
Рано, рано, ранечко,
Як виходит слонечко.

А слонечко заходить,
По ринку ся преходит,
Преходит ся по ринку,
Приносить нам новинку.

Новинечку такую.
Же ся хлопці вербуют.
Звербували Янічка,
Дали єму конічка.
І конічка, і шати,
І клобучок губатий!

90

Іду горі, долом,
Не виджу никого,
Плаче моє серце
З жалю великого.

Плаче мі мамичка,
Плаче мі сестричка,
Же ся мі мигоче
При бочку шаблічка.

При єднім шаблічка,
При другим карабін,
Юж тя, моя мила,
Юж тєраз зохабим.

На Бога зохабим,
На люди поручам,
Юж ся моя мила,

З тобою розлучам.

91

Фраїречко нещесна,
До чого-с мя принесла?!
Не хцела-с мя любовац,
Мусил ем ся звербовац.

Звербовали Янічка,
Дали ему конічка,
Дали ему і шати,
І клубучек рогатий.

На клубучку пантлічка -
Бувай здрава, Ганічка,
Бивай здрава кому хцеш,
Бо юж моя не будеш.

92

Хоц би мі родину
До кореня стяли,
Лем би мі фраїра
На войну не взяли.

93

Пішол мій миленький
Далеко воювац,
Вера мі не казал
За собом банувац.

Бануй, дівча, бануй,
Маш за чим банувац;
Веру юж не будеш
Никого любовац.

94

Машір, хлопці, машір,
На конів сідайте!
Котрий ма фраїрку –
Богу поручайте!

Котрий єї нема,
Не буде мал жалю,
Хоц помаширує
До чужого краю.

95

Добрий цисар, добрий,
Бо нам дає торби!
А до торби хлєба –
Маширувац треба.

96

Я войнечка, война,
Не каждому стройна,
Котрий на ню піде,
Не каждый з ней приде.

97

Коничку мой сивий,
Буд же мі щасливий:
Як піду до війни,
Би мя не забили.

Як піду на войну,
Мам фраїрку стройну,
Шкода мі єї буде
Зохабиц дакому.

98

Коничку сивавий,
Винес мя з Мурави,
Як мя не винесеш,
Стрілю ті до глави.

Стрілю ті до глави,
До правого бочка,
Як мя не винесеш
До того горбочка.

99

Видайте ж, панянки,
Ідеме з воянки,
Піняжьки несеме,
Женіц шя будеме.

Подружнє життя

100

Мам я жену молоду,
Не пуцу їй по воду,
Мала би ся втопити,
Біда ся мі женити.

101

Не рубай, не стинай
Зелену лищину.
Не брати ня било.
Не брати ня било,
Молоду дівчину.

102

Не рубай, не стинай
Зеленого дуба.
Не брати ня било,
Кед ем ти не люба.

103

Дала-с мя, мамичко,
За третю границу,
Жеби-м не ходила
До тя на жентицю.

Ані на жентицю,
Ані на молоко,
Дала-с мя, мамичко,
Далеко, глибоко.

104

Квіток, дівча, квіток,
Закаль не маш діток,
Будеш мала дітки,
Спаднут з тебе квітки.

105

Мал сом жену младу
І пінязі ладу.
Волю жену младу,
Як пінязі ладу.

106

Боже, Боже, побил ти ме,
Моя младост марно гине!
Моя младост і худоба,
Гине, гине яко вода.
Гине, гине, юж загине,
Як тот листок на дубине.
Листок спадне, другий буде,
Моя младосц юж не буде.

107

Оженил ся старий,
Взял собі тлумака,
Пішла крави доїц,
Сіла під буюка.

Як доїт, так доїт
Буюка за роги,
Вемечко як шапка,
Мліка ани капка.

Вемечко як шапка,
Мліка ані капка,
Цици яко рури,
А мліко не чури.

Випивка

108

Наша грушка росохата,
Напийме ся ей, ребята!

109

Пийце, хлопці, водку,
Закусуйте хлеба,
Просіть Пана Бога,
Підете до неба!

110

Горі селом дражка,
Долом селом путь,
А ти, моя мила,
Палюночки куп!

111

Марисьо тетина,
Ми собі родина,
Бо сме полюбили
Єдної матки сина.

Марисьо тетина,
Ми собі родина,
Подьме ми до корчми,
Напийме ся вина!

112

Под же ти, синоньку,
С корчми до домоньку,
Бо жиди заберут
Твою худобоньку.

І бачу я, бачу,
Же худобу трачу,
А як приду домів,
То гірко заплачу.

113

Не такого-м роду,
Жеби-м пила воду,
Такого-м гатунку,
Рада п'ю палюнку.

114

Напилам ся, ледво стою,
Піти домів то ся бою,
Бо я злого мужа маю,
Буде бити, добрі знаю.

115

Кеби моя жена
Палюнку не пила,
Купил би-м ей чижми,
Што би їх носила.

Але моя жена
Палюнку намагат,
Не куплю ей чижми,
Чорт най ей помагат.

116

Моя жена шиє чепце,
Што зашиє, то прохлепче,
А я собі з Богом жию,
Што зароблю, то проплю.

117

Ой, мужу мій, мужу,
Як я ти не дужу,
Возми ти скляночку,
Ід на палюночку.

А не бер ти малу,
Але возми дужу;
А ввидиш ти, мужу,
Як я ти видужу.

118

Не завмерай, не завмерай,
Бо би я ся поневерал,
А кед зумреш, одкаж дашто,
Жеби я мав пити за што!

**Сімейно-побутові
(про кохання)**

Сирота

119

Добрі тому синочкові,
Што ся женит при ойцови;
Але тому горша біда,
Што ся женит у сусіда.

120

Іду, іду, бо і мусим,
Худобной я матере син.
Єдного мя matka мала,
Худобно мя виховала.

Водне шила кошулечку,
Вночи пряла кужелечку,
Тяжко она зарабляла,
Кой она мя виховала!

121

Ліє дощ, ліє дощ,
Юж єст на Чертежі,
Юж моя мамичка
В чорні землі лежит.

Лежит она, лежит,
Юж нигда не встане,
Не звідат она ся,
Як ми ся видаме.

122

А кеби я знала,
Де моя мамичка!
Уж на ній виросла
Зелена травичка.

123

Боже мій, Боже мій,
Змилуй ся надо мною,
Стала я на камін,
Покотил ся зо мною.

Камін ся покотил,
Скала розваляла,
А я, небожатко,
Сирота зостала.

Дівоча врода

124

Так ся мі виділо,
Же поле горіло,
А то моєй милей
Личко руменіло.

125

- Ци тебе, Ганічко,
Кати малювали,
Же до твого личка
Такой краси дали?

- Не кати, не кати,
Але Панбіг з неба,
Бо до мого личка
Такой краси треба.

126

Зелена лищина,
Мала я дівчина.
Не можу дістати,
Орішок урвати.

Лінощі

127

А шуна я, шуна,
Чом же би-м не біла,
Кед я того рочку
На полі не біла?!

На полі-м не біла,
Дома-м не робила;
А шуна я, шуна,
Чом же би-м не біла?!

128

Мамо моя, мамо,
Не зганяй мя рано,
Як би-м ся виспала,
Сама би я стала.

129

Я до леса не підем,
Стинац дrevко не будем.
Древко би мя забило
Што би дівча робило?

130

Я до леса не пудзем,
Бо я малий хлопчина,
Мало би мя дrevко забиц,
Плакала би дівчина.

Безтурботна молодість

131

А я собі хлопець раз,
Купим собі коня зас,
І на коня ремунду,
І фраїрку під бунду.

132

Іду, іду, не знам кади,
Дує за мною вітер всяди.
Дує, дує вшелякий,
Бодай не дув нігда такий!

133

Три зіздрочки, три на небі;
Три фраїрки мам при собі:
Єдна Ганця, друга Марця,
Третя малювана Дорця.

134

А чи я не хлопец,
Шелма твоя мати!
А чи я не можу
Дві фраїрки мати?!

135

А, Боже мій, Боже,
Стратив єм два ноже.
А треті відлички
От своєї Ганічки.

136

Ой вшитко мі, вшитко,
Водичка забрала,
Лем мі на Дунаю
Фраїрка зостала.

137

Лем ми два, лем ми два,
На брежку биваме,
Ани ти, ани я,
Фраїрки не маме.

138

Татарка, татарка,
Зелена татарка,
Юж ня моя люба
На клатечку замкла.

Поради молодим

139

Не рубай, не стинай,
Най ся зеленіє.
Дай покой дівчатку,
Най ся червеніє.

140

Не рубай, не стинай,
Най ся зеленіє.
Не бер младе дівча.
Най ся постаріє.

141

Кажут сі мі женіц,
Кажут мі вдову брац,
А блазен би я бил
Зо старом бабом спац.

142

Шугаю молодий,
Не ход коло води;
Не зберай квіточки,
Бо то не ягоди.

143

На Кошицкій горі
Студенечка стоїт,
Кто коло нєй іде,
Каждий коня впоїт.

Я коло неї ішов,
І я ся з неї напил,
Гу дівчатку ішов –
Невісту облапил.

Хпала мі сокира,
Розтяла мі ножку,
Дай же мі, миленька,
Зимней води трошку!

Я би ти подала,
Мамка би мя лала,
Ми сме ся любили
До білого рана.

А не так до рана,
Яко до півночі,
Як ми ся розишли,
Співали когути.

Співали когути,
Як даки органи,
Кед єс од нас ішов,
Шугай мальований.

Шугай мальований,
Не преберай себе,
Жодна кізасоня
Не піде за тебе.

Ани кізасоня,
Ани ладна пані,
Не преберай собі,
Шугай мальований.

Не преберай собі
В гостинці на танці,
Але собі пребер
В роботі на сонці:

В гостинці на танці,
Хоц яка підскочит,
В роботі на сонці
То лем ся волочит.

Мрії про кохання та одруження

144

Кукай же мі, кукай,
Зозулечко сива,
Би-с мі викукала
На їзбох фраїра.

На їзбох фраїфа,
На Біличці мужа,
Жеби-м си ходила
Як червена ружа.

145

Садило дівча яблінку
Од понеділка до втірку.
А як оно ей садило,
Так пана Бога просило:
– Росни, яблінко, висока,
І попри верху широка!
Урод яблучко лебо дві –
Єдно милому, друге мі.
Бо я мам дари давати,
Кому ся маю достати.
Достала би-м я старому,
Не мило серцю мойому.
Достала би-м ся младому,
Мило серденьку мойому.
Лігає старий до ложа –
Як би клатиска положил.
Лігає млодий до ложа –
Як би піречко положил.

146

Не піду я за коваля,
Бо би я ся заваяля.
Але піду за млинара,
Буду мірки одбирала.

147

Не піду я за Максима,
Бо би я ся за ним гзила:
То до гори, то в долину,
То в бодача, то в кропиву.

148

Ходило дівчатко
По лісі плачучи,
Глядало боднаря,
Што струже обручи.

149

До нас, хлопці, до нас,
До нас, небожата,
Бо на нашій луці
Трава не вижата.

Яни не вижата,
Яни не кошена,
До нас, хлопці, до нас,
Бо я не любена.

150

Ой кеби я знала,
Же я ту не буду,
Не носила би я
До горбочка меду.

Але би-м носила
Там дальше - за горбок,
Там дальше - за горбок,
Де шугай-паробок!

151

Ой кеби я знала,
Котра моя свекра,
Одвезла би я ї
На візку до пекла.

Як би-м ї одвезла,
Та би-м удришила,
Жеби нигда з него
На світ не визріла.

152

Ой, ойче мій, ойче,
Мій сивий голубе,
Кто же мі волки даст,
Як тебе не буде?

Моя дівко красна,
Сут бо на то люде,
Што ти волки дадут
Хоц мене не буде.

153

Пшла би я замуж
Аж до Червениці,
Але мі перина,
З пребачиньом, в риці.

154

Гандзю, Гандзю, под до дому,
Видаю тя, не знам кому.
Видаю тя Янічкови,
Не такому збойничкови!

155

Як я їхал през тот хотар,
Возок мі ся розчеркотал.
Збирай, мила, колисечка,
Будеш моя фраїречка.

156

Оженив би-м ся, але псота,
Бо зо женом лем клопота,
Бо то жена тяжке ярмо,
Ховати ей треба дармо.

Вдову би я не рад взяти,
Бо то з вдовом тяжко жити,
Бо то вдова што година
Небіжчика припоминат.

Красну би я не рад взяти,
Бо то з красном тяжко жити,
Бо би за ньом другий ходил,
Што же би я втовди робил?

Богату би-м не рад взяти,
Бо з богатом тяжко жити,
Бо богата доседности
Припоминат до ситости.

Худобну би-м не рад взяти,
Бо з худобном тяжко жити,
Бо худобна лем все дудре,
Же не їла на полудне.

Бридку би я не рад взяти,
Бо то з бридком тяжко жити,
Не маш с ким на постіл лечи,
Ни гу кому слова речи.

157

Ліє дощ, ліє дощ,
До папера падат.
Лем ся мі ту єдно
Дівчатко подабат.

158

Гори єм перешол,
Долини не можу,
Нашол єм фраїрку,
А жену не можу.

159

Татарка не йовес,
От фраїра морес,
От фраїра мого
Несподіваного.

160

Я паробок не женатий,
Сам єм собі виноватий.
Того квіту дост по світу,
Било собі оберати.

161

Я Боже мій, Боже,
Яке твоє жондзе?
Стари люблят млоде,
А млоде піньондзе.

А скоро дзецине
Петнасце лят минє,
Дармо ю пильнуєш,
Бо за хлопцем гинє.

Залицяння

162

В чорнім крячку пташок співат,
 Ром там та-я-я-я,*
 Ой там дівча травку збират.
 Назбирало, зав'язало,
 На милого заволало:
 - Милий, милий с тамтой страни,
 Под мі двигај зайду трави!
 - Я би пішол на тя двигац,
 Будеш мала што повіяц.
 - Не боюся повиваня.
 Лем ся бою колисаня.
 Кед будеме дівча мати —
 Чим будеме повивати?
 - Має matka два фартухи,
 Подре єден на пелюхи.
 - Кед будеме хлопца мати,
 Чим будеме повивати?
 - Має отец пас годвабний,
 Буде на повивач ладний.

163

Мила, мила с тамтой страни,
 Подај же мі горстку трави.
 Лїпша трава, як отава,
 На милого отказала.

Взяла коня, провадила,
 Милому ся поклонила.
 Взяла коня до стаєнки,
 А милого до постельки
 Дала коню овса, сїна,
 А милому руже, вина.

Дај мї, Боже, качком бити,
 Верх Дунајом виплинути.
 Знала би я повідати,

*Повторюється після кожного рядка.

Як то з милим вандрувати.

164

Шугаю маленький,
Возмий мя на ручки,
З ручки на колена,
Буду твоя жена.

165

Дал мі югас сира,
Жеби-м го любила.
Хоц би мі дал груду,
Любити не буду.

166

Пришол до нас попів Аким,
Принюс він нам торбу раків.
Чорт тя просит із раками,
Кед не придеш з гудаками.

Пришол до нас і тот, і тот,
Принюс він нам клуб'я ниток.
Чорт тя просит із нитками,
Кед не придеш з гудаками.

Пришол до нас попів Гриц,
Принюс він нам торбу тиц,
Чорт тя просит із тицками,
Кед не придеш з гудаками.

167

Гура, гура Папірова,
Шуна Марця Качмарйова,
Шуна, шуна, бо є біла,
Бо ся ку ній дияк збиват.
А тот дияк невеличкий,
Ма подерти ногавички,

А ти, Марцьо, не висмівай,
Воз іглочку, позашивай!

168

Як я піду през ляс,
Буду бучки троскац,
Вера я ся не дам
Леда кому боськац.

Боськай же мя, боськай,
Седем раз посполу,
Бо я служобничка,
Та їдзем додому.

Бо я служобничка
Г великого пана,
Гей, іду додому,
Би-м не била кляна.

169

Як я прийду на майдан,
А кому ж я гемби дам?
Я дівечка попова,
Г мене гемба готова.

170

Гудачку, грай же мі,
Дівчатко, дай же мі!
Хиба-ж би-м не мала,
Жеби-м ти не дала!

Вірне кохання

171

Сивий конь, сивий конь,
А уздечка сивша,
Отец, мати мили,
Фраїречка мильша.

172

Чиє то дівчатко
В тім червенім пасі?
Кед я го люблю,
А другому засі.

173

Кукала зозуля
В лісі на корени;
Такого я люблю –
В червенім ремени.

174

Марисю, Марисю,
Я тебе не лишу,
Твої чорні очи
На папір напишу.

175

Не тота мі мила,
Што мі перко вила,
Але тота мила,
Што мі го купила.

176

Фраїречко моя,
Вивій мі два пера:
Єдно до корчмічки,
Друге до костела.

Туга за коханим

177

Дримат ся мі, дримат,
Спац ся мі не хоче,
Лем ся мі за милим
Сердечко тріпоче.

178

Боже, Боже, як я хора,
Пошлийте мі по доктора,
По доктора, по барвіра,
По Янічка, по фраїра.
По доктора, по Янічка,
Жеби бочкал мої личка.

179

Чий то коник, чий то,
Што іде без жито?
Мого миленького,
Волайте на нього.

180

Вийду я на бука,
Так собі загукам,
Вийду на другого,
Так виджу милого.

181

А, Боже, мій Боже,
Што же мі є, што же?
Мала я фраїра,

Де же ми є, де же?

182

Горі селом ішол,
А до нас не зайшол,
Што, шугаю, робиш,
Же до нас не ходиш?

Побачення (зальоти)

183

Вершком, мила, вершком,
А я піду крайом,
Там ми ся зийдеме
Под зеленим гайом.

184

Пусть мя, мамуь, на губи,
Я там довго не буду:
Од вечера, до рана,
Моя мамуь кохана.

185

Післала мя матка
С Пилипом на ябка,
Пилип гу мі прилип,
Розсипал мі ябка.

186

На нашім дворечку
Печат ударили,
Жеби до нас хлопці
Ввечер не ходили.

Хоц би ударили
І намалювали,
То би до нас хлопці
Ввечер ходивали.

187

Дубрава, дубрава,
Зелена дубрава,
Чи мі при дубраві
Фраїречка здрава?

Не здрава, не здрава!
Поздравте мі єї,
Же я гнеска ввечір
Приїду до неї.

188

Ходил до нас шугай
Од яри до яри,
Іще нам не повіл:
- Зоставайте здрави!

А кеби нам повіл
Кі єдно словечко:
- Зоставай мі здрава,
Моя фраїречко!

189

Фраїречко моя,
Буд же мі притомна,
Жеби моя ночка
Не била даремна.

190

Ай, бил сом там, бил сом там,
І мой калап зостал там,
І піречко партове
Зостало мі на сталє.

191

Чиє то дівчатко
Вчора воду брало?
Дал би-м му сто златих,
Кеби зо мною спало.

Дал би-с мі сто златих?
Брати їх не буду.
Прид до мі, шугаю,
Спати с тобом буду.

192

Ани-м ся не виспал,
Ани-м нич не зискал,
Лем мі при фраїрці
Капелюшок зостал.

193

Ани-м ся не виспал,
Ани-м нич не зискал,
Тільки мого зиску,
Што-м достал по писку.

194

Мила моя, мила,
Жеби-с добра била,
Як я ночку заспал,
Би-с мя збудила.

195

Мила моя, мила,
Ти мі вірна била,
Кед ем ночку заспал,
Ти мя збудила.

Втрата вінка

196

Співайте, дівчата,
Як я співувала,
Лем то не докажте,
Што я доказала.

Бо я доказала
Нечистого духа,
Тераз мушу ношіц
На руках бамбуха.

197

Стоїт липка в полю,
Зелений вершок ма,
Што під ньом Ганічка
З Янічком в карти гра.

198

Ой, мамічко, зле з нами,
Зламала се под нами,
Зламала се постілка,
Де лігала фраїрка.

199

А дармо та дармо,
Зламало ся ярмо,
Зламал ся і дишель
Про нещасну мисель.

200

Югасе, югасе,
Вшитки сте курваше,
Скурвили сте дівча,
Што било найкрасе.

Кед зме го скурвили,
К собі го воземе,
Купиме хусточку
Та го зависме.

Незгоди в коханні

201

Ганьцю, Ганьцю, качмарйова,
А ід же ти до бирова.
Там ти будут право судзиц,
Же це не хце Янік любиц.

202

Не ход до нас, не ход,
Ани ся не волоч,
Попред мої дверка
Травичку не толоч!

Як ї потолочиш,
Хто ї буде косиц?
Моя фраїречка
Буде їсти носиц.

203

Мій милий фраїру,
Я тобі не віру,
Жеби-с ти мя любил
Як я ся встарію.

Фраїречко моя,
Можеш мі вірити,
Же я тя на старість
Не буду любити.

204

Увила-м піречко,
Дала-м фурманови,
Наробила-м жалю
Свому фраїрови.

Перешкоди в коханні

205

Ганічко, душо ма,
Я на це волю мам,
Але тя твоя мац
За мене не хце дац.

206

Мац моя, мац моя!
Кеби не мац моя,
Давно би я била,
Шугайочку, твоя.

207

О женил би-м ся, барз би-м рад,
Але не дає власний брат.
Ожень ся, братку, возми дві,
Котра буде краша, буде мі.

208

Не ход же ти до нас,
Не піду я до вас,
Лем ся потаємні
Будеме любовац.

209

Не ход же ти до нас,
Бо до нас не вайдеш,
Дівча ті не даме,
А стару не возмеш.

210

Не буду такава,
Як моя братова;
Бо моя братова
Шельма дубельтова.

211

Не буду такася,
Як моя сеструся;
Бо моя сеструся
Любила Петруся.

Обмовляння

212

Далеко, широко,
Лучка покошена,
Велика неправда
На мя положена.

213

Тади, шугай, тади,
Попред наши сади,
Би тя не виділи
Тоти стари баби.

Тоти стари баби
Роботи не мают,
Лем ся х купу сходят,
Челядь огваряют.

214

Кукала зозуля
В лісі на орісі,
Била там бесіда
О моїй Марисі.

215

Єще єм не рубал,
Юж тріски падали;
Єще єм не ходил,
Юж на ня гадали.

Кепкування

216

Не ход же ти до нас,
Ти, псе поламаний,
Буде до нас ходил
Шугай мальований.

217

Їла би-м яблучко
З вишньового саду,
Але от парібка,
Не от тебе, дзяду.

218

Не било то яко влони:
Били ябка на яблони.
Били вельки, били мали,
Горішняньски дівки стари.

А нижняньски молодиці,
Мают гамби солодисі.
Як поробок поцілує,
До тижня ся облизує.

219

Ліє дощ, ліє дощ,
До папера пере.
Юж мого фраїра
Старий дябол бере.

Чарування, прокльони

220

А кеби я знала,
Який то дев'ятсил,
Та би до нас ходил
Семен і Гараксим.

А кеби я знала,
Яка то петрушка,
Жеби до нас ходил,
Ниж ем била служка.

221

Добрий день, добрий день,
Пишная дівечко,
Ци мі даш, ци не даш,
Зелене піречко?

Піречко мі дала,
Вершок му зламала,
Думаш, пишна дівко,
Же-с мя счарувала?

Чаруй, дівче, чаруй,
Але не чарами,
Гадвабном хустечком
З білими краями.

222

Дує вітер, дує,
З долу пожомбує,
Най мого фраїра
Злий дух опанує!

Смерть коханого

223

Мала я фраїра,
Било єму Демко,
Але го забило
Яворове дrevко.

224

Фраїречко моя,
Под мя випровадиц
Кі на тую горку,
Де мя мают забиц.

225

Кед мя мате забиц,
Забийте мя в ярку,
Нехай до мя ходят
Хлопці на фіялку.

Хлопці на фіялку,
Дівки на вянечки,
Ачей би мі пришла
Моя фраїречка.

Духовна пісня

226

Найсвентша пані Вігельська,
Ти сі пані архангельська,
Яке-с чудо учинила,
Же-с ся в ролі об'явила.

Об'явил ся образ свенти,
В котрій орал два бидленти.
А бидлента увидяли,
На колена прикленкали.

А он биє і катує,
Єще забиц об'єнцує;
Обруши се в праве стране,
Видзял образ і короне.

І сам клякнул в уцтивосці,
Понюс образ в свой радосци.
І на него дзятки его,
І на него ти самого(? - І.Ф.).

Замкнул він го до сві скршині,
Там го нещасця не мине.
Мал він вірну комірницю
І побожну служебницю,

Ктура му вірні служила,
До ти скршині отвожила.
Як до скшині отвожила,
Велька радост ударила.

- Газдо, газдо, злі у цеб'є,
Маш костельну річ у себ'є.
До кляштору поб'єжали,
Заколником пов'єдали.

Вишло братство зо свечами,
Взяли образ з скринярами (? - І.Ф.)
Зложили го в велький офтар:
- Пано Марію, буд же о нас!

А три рази уцекнула,

А на чварти промовила:
- Однесите го на гин роле,
Бо я гин мам барзо воле.

А ролник ся довідувал,
Свому здряву (? - І.Ф.) ся радувал.
Слава-ж тобі, Христе пане,
На мой роле кляштор стане!

ДОДАТКИ

ЛИСТ НИКИФОРА ЛЕЩИШАКА ДО ФРАНТИШКА РЖЕГОРЖА*

* Волосате 28/4 1892

Высокоповажаний Добродію!

На великій мій жаль, не могу Вамь, Добродію, до наміреного Вами видання, дотыкаючого етнографії Галицкои Руси, подати хоть достаточно матеріялу. Маль-емь вправді досыть записокъ, (наибольше співанокъ), але тї десь застряли въ рукахъ д. Франка.

Теперь находжу ся въ такъ прикрыхъ обставинахъ, що, - помимо найширшой волі не есмь въ можности (межи иншимъ) и на поли етнографії яки дослїды и записки робити. Але на докотри, Вами поставлени въ листі, питаня, вѣдповідаю, - що могу:

На *Новый рѣкъ*: кладуть (найчастіше надь челюстями, бо курна хата, на пецу) яре угля для кождного челядника въ хаті (на кожду душу въ хаті); - чій уголь добре ся заодіе (добре спопеліе) той буде въ році щасливый; довго буде жити. Такожъ кладуть таке угля на кождый день въ тыждни, - въ котрый буде найщасльвійше заоруваты...

На "*Водохци*" (Іордань) досвіта худобу кормлять, щобы чимь скорше ю напотіи, - бо чія найскорше напе ся свяченои воды (- вѣдь пѣвночи освячена вода -), в того буде найліпше ся вести. -

Ивана Хрестителя святкуе ціле село.

Якъ на *Стрїтеніе* цяпкаты съ стрїхъ (тече зь даху) буде (на рѣкъ) мало паши, - якъ не цяпкаты, то буде паша.

Сорокъ Святыхъ: - якъ яйце въ плоті змерзне; (пукне), то збоже змерзне; якъ не змерзне, то и збоже не змерзне. -

Благовіщене - якъ порухати яйце пѣд квочкою, - то буде калїка; якъ збѣже порухати, то не хоче ся родити. -

Мокія, - якъ дощъ падае, то буде 40 днівъ падати.

Вѣдь Онофрея - день ся зменьшае.

На "*Главосїки*" не робяты коло збѣжа, бо бы мыши сїкли; не можна їсты зь миски, тѣлько зь горчка - не їдять капусти, чоснику, маку, (и все, що есть въ головці), - бо на *полумиску* принесла донька Иродїяди *голову* св. Івана Крестителя.

На "*Здвига*" (Честный Крестъ): вѣвці розганяють съ шалашу (вѣддають съ кошары кождому властителеви а на св. Юра зганяють; замыкае ся земля, уже ничь зь землі не лізе (не росте); до "*Здвига*" гады (вужы) ся ховають, а котрый по Здвизі покаже

*З технічних причин літеру "ять" у тексті замінено літерою "ї".

ся еще, то проклятий, нечистый, — земля не хоче го пріяти, якъ по Здвизі загремить, то не добре, буде кепскій рѣкъ, и злодієви не удасть ся (злапають го). -

На *Варвары, Савы*, не прядуть, и не можна ничъ коло того робити, що иде въ золу (шматя перуть въ золі); якъ мати пряде не Варвары, то ся ласує дитина упечи.

На *Миколы*: гѣньба вовковъ ся кончить; Николай, якъ го въ дорозі заскочила гѣньба (вовки), втѣкъ на дерево; буль въ великомъ страху, бо звїрі го обскочили и зачали дерево, (на котромъ буль) грызти. И зачалъ ся молити до Господа, що му робити; а Господь каже: Николаю, не знаєшь що робити? Маєшь стрѣльбу! стрѣль! - Николай стрѣлиль, а вовки ся розкочили на всї стороны - поутїкали и устала гѣньба. -

На *Анны* зачатє день зачинає побольшати ся. -

Въ *постъ Петрѣвку*: можна ся порушыты (їсты масло): Якъ Ісусъ Христосъ и св. Петро ходили по свѣті, та одного разу каже Христосъ: Петре, то уже ся спорзнилъ, по-сербаль-єсь молака! Ні, Господи. - Ано обѣтрий собі вуса! Петро потягъ рукою по вусах и збачиль молако на долони. - Видишь, небоже, Петре, гваришь, же ні; - уже твоїй пѣстъ буде мяккій, колись ся злакомиль. -

Чому коло св. Петра и Ілії найбільше гримить? - Бо св. Петро и Ілія громами завїдують. - То було такъ:

Якъ Господь Богъ (Ісусъ Христосъ розумієсь) и Петро по землі ходили, мало було землі, тѣлько вода. А Господь каже: "Петре, хіба си ту мало (троха) спочиньмо". - "Якъ спѣчнемъ, коли вода" (брыли въ воді), каже св. Петро. - "Отъ" гварить "якосъ мы спѣчнемъ" - и лягли си, и не западали въ воду. - Пѣдъ Господомъ сотворило ся троха землі, а пѣдъ Петромъ ні. Коли то св. Петро зобачиль, зачалъ ся пѣдпыхаты пѣдъ Господа Бога и зачалъ го вѣдсувати. "Що ты, Петре, робишь?"

- "Та бо Вы маєте мало красной, зеленои землиці"!

- "Ано позырай за себе"! - Св. Петро обернуль ся и зобачиль безъ кѣнца красной землі. И зачали уже ити по землі. - А Господь взяль си ще Ілію, - третого. А пропасникъ (чортъ) ходиль самъ одень, а ихъ трохъ.

- Чортъ каже: "Ей, Вы маєте ажъ двоухъ товаришѣвъ, - я, кобы хотъ одного! - бо ся ми внує (кучить) самому". Тай доти внуї, внуї, - ажъ Господь каже: "Иди до того студника, та вержь (кинь) си воды черезъ плече!"

- Тай вѣнь пѣйшовъ, тай взявъ, тай вергъ разъ. Позерать, уже єсть товаришъ. Взяль и вергъ другій разъ, - знова єсть товаришъ.

- "Уже и насъ трохъ". - Зачалі дальше метаты, ы тѣлько ся зробило, що нема числа.

- Прійшоль до Господа: "Чи маєшь товаришѣвъ?" "Маю". - "Я зъ Вами стаю до вѣйны" (Вѣнь зачалъ вѣйну (далъ початокъ). "Ждай мало"! - Але той му внує (докучає), доти внує, ажъ Господь каже: "Та уже мусимо воювати" - Та дали си термінъ, (тому то и теперъ выдають ся терміны). Но уже будемъ... "Но стрѣлай ты, каже Господь, бо ты маєшь много товаришѣвъ". "Та стїлай Ты", каже до Господа, и зайшла спрѣчка. Тогда каже Господь: "Петре, потряси мало"! Вѣнь троха потрясь, - загреміло; и много упало товаришѣвъ. "Є, що то ми, якъ еще имъ рахѣвлі не знаю, я еще буду воювати" - "Потряси еще, Петре!" Потрясь Петро. Упало до пѣвъ. "Є, що то, доперва пѣвъ: Я еще буду воювати!" - А Господь: "Іліє, потрясиль Ты разъ"! А сей якъ потрясь - загремівъ, ажъ облаки потрясли ся. - "Іліє, Іліє, рука бы ти усхла (має для того Ілія одну суху руку), каже Господь. И побивъ всѣхъ. Лемъ самъ пропасникъ зѣоставъ зъ ланцомъ на шїі коло стовпа (такъ Богъ далъ). - "Щожъ я буду самъ теперъ чинити, - якъ и перше бывъ-ємъ"?! - "Цыть, пропавъ бысь, не бѣй ся, самъ не будешь! Я ти дамъ вшитко чѣльце (найчѣльнїйше зерно, а розуміє ся: найбогатшихъ, найгонорнїйшихъ людей), судцївъ, правосудцївъ (на страшнѣмъ судї)".

– Св. Ілїй и Петро громамъ завїдують.

– Пропасникъ сидить тамъ, де сонце николи не всходить; а посылає на сей свїть оваришѡвъ, – що ту ся дїє. Котрый гевъ выйде, николи не принесе му вїсть, бо ту рѡмъ заразъ въ него бє, і забє го. – А мимо ходѡвъ (дїты некрещены, поронены) не є грѡмъ.–

Якъ ся нежива дитина найде (народить ся), то собї не хвалять (люде), – бо ажуть, же тамъ нечисте мїсце.

Якъ mezi Святами (Рѡствомъ а Іорданомъ) ладно, погодно, ясно, (не падає ани нїгъ ани дожджъ), то буде погодне лїто.

Зъ мїсяця Грудня (въ Пилиповець) ворожать на лїто. Якъ перша квартира суха, – то уде ярь суха (а якъ мокра – то мокра); якъ друга квартира мокра, – то буде въ опаню (при першѡмъ копаню, якъ бульба посходить (мокро) знакъ, що не буде улыбы); якъ трета квартира суха, то сїнокосы сухї, якъ четверта мокра, то не дасть бѡже сухо зѡбрати и повозити. И зъ Марта така сама ворожба.

Якъ оба були сухї (Грудень и Мароть) – то рѡкъ буде дуже сухїй; якъ оба мокрї, то дуже мокрый; якъ одень сухїй, другїй мокрый – то мїшає (рѡкъ ани сухїй, ани мокрї, або въ части сухїй, въ части мокрый). Такъ само и съ кватырами.

Люде мїсяць рахують на небї, не на землі. – Кажуть: Кѡнець Грудня хапас ся Ликолы.

Якъ на зеленый листь (на деревї, въ осени) снїгъ припаде, то на рѡкъ (другїй) снїгъ припаде збѡже.

Бѡльше не маю ничего пѡдъ руками.

Остаюсь съ правдивимъ поважанємъ и за Вашї труды вдячный.

Никифоръ Лещишакъ.

**СЛОВНИК
ДІЯЛЕКТНИХ СЛІВ***

Бамбух – черево

Біличка – село у Кроснянському воєводстві

біров – староста села

боїско – тік, гумно

боськац (шар.) – цілувати

бочкати – цілувати

бралта (шар.) – молодиця (І. Ф.)

браніц (шар.) – боронити

бровар – пивоварний завод, шинок

булгар – стрілець, міщанин, пушкар, давня міліція (Ф.)

бути (поль.) – черевики

буяк – бик

вандровати – мандрувати

векший – більший

венжа (поль.) – вежа

*Крім лемківських діалектизмів словничок охоплює також польські та словацькі (шариські) діалектні слова.

вербованець – новобранець, рекрут

веру – отже зрозуміло (Ф.)

веце – більше

всмечко (поль.) – вим'ячко

видличка – вилка, (тут) саморобний ключ

вилк, вилечек – (поль.) вовк, вовчок

виргати – брикати

вігельський – прикм. від Уйгель (місто в півд. Угорщині).

віячка – лопата для віання

внувати – докучати

волар – пастух рогатої худоби

воларечка – пастушка

волати – кликати

вор – злодій

воробель – горобець

воянка (поль.) – військова служба

враз – разом

вруциц (поль.) – повернути

вшитко – все

вшицко (шар.) – все

гадwab – шовк

гадwabний, годwabний – шовковий

гайтів – сільський польовий сторож

гайтувати – сторожити

гварити – казати

гіньба – гін

гнеска – сьогодні

гостинець – корчма, шинок

гудак – музикант

гемби (поль.) – губи, рот

гзитися – бігати

гу – до

губатий – з вовняної шерсти

дакий – деякий (Ф.)

двойний – (тут) двірський

дзеже – де ж (Ф.)

дзєци (шар.) – діти

днеська – сьогодні

до води – весільний обряд умивання невісти

додня – вдосвіта

долов – униз

до мі – до мене

доперва – покищо

дораз – зараз

доседност (поль.) – господарство

дружбити – виконувати роль дружби на весіллі

дубельтовий – подвійний

дудак – дудар

дудрати – сварити

ждай – жди

жеби – щоб

жидлик, жидлечек – міра рідини: 0,4 л.

жинати – жати

жондзе (поль.) – порядок

заваляти – забруднити

завербуватися – зголоситися у військо

заграда (шар.) – город

зайда – вантух

закаль – поки

заколник (поль.) – законник, монах

залігувати – прилягати, не пускати з ліжка

заорувати – розпочати орання навесні

западнути – застати, знайти

засі – знов

збачити – побачити

збойник – розбійник, опришок

зваряти – нагрівати воду гарячим каменем, парити окропом (Ф).

здоли – знизу

здраве (поль.) – (поль.) здоров'я

здравкати – здоровити

зелися (поль.) – зілля

зийтися – зустрінутися

златий – золотий (гріш)

зложити – покласти

зоставайте здрави – бувайте здорові

зохабити – залишити, покинути (Ф.)

зрізанець – вид цибулі

з'яд (поль.) – з'їв

іглочка – голка

Ізби – село в Кроснянському воєводстві

ї – ї

їгла – голка

їдзем – (шар.) їду

калап – капелюх

качмар – корчмар

кеби – якби, коли б

кед – коли

кєрта – загорода, город

кі – хоча б

кізасоня – (мадь.) панська дочка

клатечка – (шар.) замочок

клатиско – колодище

клинец – цв'ях

клубучек – (шар.) капелюх

клубя – клубок, моток

коло – біля

Кошиці – місто у східній Словаччині

кошулечка – сорочка

краль – король

кральовна – королева

кукати – дивитися

лада – скриня

ладний – (поль.) гарний

лапац – (шар.) ловити

леб – (поль.) чоло

левентовий – левандулевий

леля – лілея

лем – лиш

лижка – ложка

ложа – ліжко

ляс – (поль.) ліс

майдан – фільварк

матка – мати

маршалек – староста на весіллі

мац (шар.) – мати

машір – військовий похід

меже – поміж

младзенец – (шар.) молодець, парубок

млинар – мельник

мліко – (шар.) молоко

Мурава – Морава

мя – мене

нагасати – (тут) парубкувати

надобний – гарний

напарка – напарниця

нарадювати – порадити

насійонці – (поль.) сіючі

нигда – ніколи

нім – поки

ногавички – штани

нюти – мелодії

оброк – їжа для коня

огляди – сватання

одбератися – прощатися

одменец – виродок

окенечко – віконце

опасати – опоясати

острожок – малий тин, дерев'яний вал

отказати – повідомити

пантлічка – стрічка

парта, партечка – головний убір молодиці

партове (піречко) – із стрічок

пас – пояс

патрити – дивитися

пахоля – дитиня

пицалка – сопілка

пінязі, піняжки – гроші

піньондзе – (поль.) гроші

пірко, піречко – парубоча оздоба

повивач – пояс для повивання дитини

погріб – похорон

поздравити – вітати

позерати – дивитися

позірок – погляд

позор – увага

позорувати – уважати

покотькатися – покататися

посполю – разом

поцешене – (шар.) потішіння

пошто-с – чому

правити – післати, доручити

превратити – перевернути

през – через

прендко – (поль.) швидко

прелєкний – прегарний

прибрати – впорядкувати

притомний – присутній

прохлєптати – (тут) пропити

псота – лихо, нещастя

пуйдзем – (шар.) піду

ременда – військовий мундир

рихтар – сільський староста

риц – задня частина тіла

розмарія – розмарин

росохатий – (про дерево) з широкою короною

ружа – троянда

руциц – (шар.) кинути

салаш – кошара

Санч – місто у південній Польщі

се – ся, себе

седем – сім

скламац – (шар.) обманути

скора – шкіра

скурвити – позбавити дівоцтва

славечек – соловейко

служобничка – служниця

сме, сми – ми є

смичити – грати на смичковому інструменті

Солотвина – колишня назва с. Зіндранова на Лемківщині

сом – я є

спокоїти – заспокоїти

справити – зробити

срака – (поль.) сорока

стаснка – хлівець

стройний – гарний, стрункий

татарка – гречка

тераз – тепер

тисьонце – (поль.) тисячі

тица – тиква (І.Ф.)

тілко – стільки

глумак – дурень

гончити – (поль.) танцювати

грумбета – трембіта

грумбувати – грати на трумбеті

Туриса – Ториса, ріка на Пряшівщині

увця – вівця

уцечка – (поль.) втеча

фраїр – коханець

фраїрка – коханка

ховати – годувати

худобний – убогий

хціти – хотіти

це – (шар.) тебе

цесцта – (шар.) дорога

ципросовий – кіпарисовий

цихуваний – позначений

чепити – повивати голову

чужолес – чужоложець

чужий женец – (правиль. “чужоземец”) – чужинець

шварний – гарний

шинквас – (нім.) корчма

шнуречки – стрічки

штири – чотири

шугай – парубок

шуний – гарний

югас - пастух овець

юж - вже

ябко - яблуко

ядловий - ялиновий

Янічко - Іванко

ярок - потічок

ятка - м'ясна крамниця

БІБЛІОГРАФІЯ

варіантів та паралель народних пісень із збірника Н. Лецишака*

1. Бажанський, Петро. "Русько-народні галицькі мелодії". Частина I, Львів, 1905, II, III, Жовква, 1906; IV - VI, Перемишль, 1907-1911; VII, Львів, 1911-1912.
2. Bartók Béla, "Slovenské ľudové piesne". Zapisal a hudobne zatriedil Béla Bartók. Bratislava: Vyd. SAV. Zv. I, 1959. Zv. II, 1970.
3. Bartoš, František. "Národní písně moravské". Brno, 1889.
4. Berka, L'udovit. "Album šarišských piesní". Zv. I. Košice, 1932.
5. Биляк, Исидор. "Жаворонок. Собрание русских песней и пословиц подкарпатского народа". Собрал Исидор Биляк. Ужгород: Юлій Фелдешій. 1926
6. Bystroń, Jan. "Polska pieśń ludowa. Wybór." Biblioteka narodowa, ser. 1, Nr. 26. Kraków, 1923.
7. —, "Pieśni ludowe z polskiego Śląska". Tom I, Wydał i komentarzem zaopatrzył J. St. Bystroń. Kraków, 1934. Tom II. Wydał i komentarzem zaopatrzył J. Ligenza i M. Stoiński. Kraków, 1938.
8. Бубак, Андрій. "Пісні для дитячого-жіночого хору без супроводу в обробці Юрія Костюка". Вип. I. Вид. Пряшів-Мартін: Культурна спілка українських трудящихся, Пряшів-Мартін, 1952.
9. Burlasová, Soňa. "L'udové balady na Horehroní". Klenotnica slovenskej ľudovej kultúry. Bratislava, 1969.

*Бібліографія охоплює список всіх доступних мені збірників лемківських пісень, у яких опубліковані варіанти і паралелі текстів та мелодій народних пісень із збірника Н. Лецишака, а теж найважливішу аналогічну літературу із сусідніх регіонів - Закарпатської України, Польщі, Словаччини, Моравії.

10. Буцацький, Болодимир. "Лемки – українське гірське плем'я. Побутово-історична монографія". Вінніпег: Накл. автора, 1962.
11. Василенко, З. І. "Закарпатські народні пісні". Упорядкування, передмова та примітки З. І. Василенко. Київ: Вид. АН УРСР, 1962.
12. Верхратський, Іван. Знадоби до пізнання угоруських говорів. Част. Б. Взірці бесіди угоруських руснаків. "Записки Наукового товариства ім. Шевченка", т. 44. Львів, 1901, кн. 6: 113–224.
13. Wojcicki, Władysław. "Pieśni ludu Białochorbatów, Mazurów i Rusi znad Bugu" z dołączeniem odpowiednich pieśni ruskich, serbskich, czeskich i słowiańskich zebrane przez Kazimierza Władysława Wojcickiego. Ozdobione rycinami i muzyką. T. I-II. Warszawa, 1836. 2-е вид. Wrocław, 1976.
14. Vondráček Ján "Lidové balady karpatoruské". Preložil Ján Vondráček. Vydal Klub přátel Podkarpatské Rusi. Bratislava: Podkarpatoruské nakladatelství v Bratislavě, 1938.
15. Врабель, Михаил. "Русский соловей. Народная лира или собрание народных пісней на разных угорусских нарѣчіях". Унгвар, 1890. 2-е вид. Нови Сад, 1981.
16. _____. "Угро-русски народны співанки. Співанки марамороскы". Будапешт, 1900.
17. Геровский, Георгий. "Угро-русскія народныя пісни". Част. 1–3. "Научно-литературный сборникъ Галицко-русской матицы". Львів, 1901, т. I, кн. 1–2.
18. Гижа, Орест. "Українські народні пісні з Лемківщини". Зібрав Орест Гижа. Загальна редакція С. Грици. Київ: Музична Україна, 1972.
19. Гиряк, Михайло. "Пісні Юрка Колинчака". Запис, вступ, упорядкування, післямова та словник Михайла Гиряка. Науково-популярна бібліотека ЦК КСУТ, No. 15. Пряшів, 1982.
20. _____. "Бібліографія фольклору Пряшівщини 1945–1969". Уклав Михайло Гиряк. Пряшів: Центральний комітет Культурного союзу українських трудящих. 1970. (Рот.)
21. Гнатюк, Володимир. "Етнографічні матеріали з Угорської Русі". Зібрав Володимир Гнатюк. Т. III, ч. I. Західні угоруські комітати. (141 пісні із с. Орябина). част. II. Бач-Бодрогский комітат (418 пісень з Бачки). "Етнографічний збірник НТШ", т. 9. Львів, 1900: 60–78, 117–283.
22. _____. Угоруські духовні вірші. "Записки Наукового товариства ім. Шевченка", т. 56. Львів, 1902, кн. 2; т. 57, кн. 3; т. 59, кн. 5: 2-е вид. Нови Сад, 1985.
23. _____. "Українські народні пісні в записах Володимира Гнатюка". Упорядкування,

вступна стаття та примітки М.Т. Яценка. Київ: Музична Україна, 1971.

24. _____. "Руски народни писні у записох В.М. Гнатюка". Зредаговал и до друку пригетовел Дюра Латяк. Нови Сад: Руске Слово, 1972.
25. Головацький, Яків. "Народные песни Галицкой и Угорской Руси". Т. I-III. Москва: Издание Императорского общества истории и древностей российских при Московском университете, 1863-78.
26. Hořák, Jiří. "Slovenské l'udové balady". Bratislava, 1956.
27. Горбач, Олекса. "Народні пісні з с. Бродина, повіт Радівці (південна Буковина)". Мюнхен, 1968.
28. Гошовський, Володимир. "Украинские песни Закарпатья". Москва: Советский композитор. Москва, 1968.
29. Гривна, Василь. "Народні звичаї Маковиці". Науково-популярна бібліотека Центрального комітету культурного союзу українських трудящих, No. 5, Пряшів, 1973.
30. Де-Воллан, Григорий. Угрусские народные песни. "Записки Императорского русского географического общества по отделу этнографии". Санкт-Петербург, 1885.
31. Дей, О. І., Марченко, М. Г., Гуменюк, А. І. "Танцювальні пісні". Київ, 1970.
32. _____. "Жартівливі пісні. Родинно-побутові". Київ, 1967.
33. Demo, Ondrej. "Z klenotnice slovenských l'udových piesní". Bratislava: Opus, 1981.
34. Дешко, А. П. Народные песни, пословицы и поговорки Угорской Руси. "Записки Императорского русского географического общества по отделу этнографии". Санкт-Петербург, 1867, т. I: 671-693.
35. Дулеба, Андрій. Дівочі пісні з Маковиці. Додаток "Нового життя". 1972, No. 43.
36. _____. "Маковицькі балади". З народної скарбниці. Додаток до "Нового життя". 1966, No. 51.
37. _____. Парубоцькі пісні з Маковиці". Додаток до "Нового життя", 1973, No. 37.
38. _____. "Пісні-балади". Додаток до "Нового життя", 1965, No. 52.
39. _____. "Рекрутські пісні". Додаток до "Нового життя", 1969, No. 29.
40. _____. "Українські народні пісні Східної Словаччини". Т. III. Записав і упорядкував Андрій Дулеба. Пряшів, 1977.

41. _____. "Як си заспіваме, далеко нас чути. Збірник пісень". Пряшів: Центральний комітет Культурного союзу українських трудящих. 1976. (Рот.)
42. Žganec, Vinco. "Pjesme jugoslavenskih Rusina". Harmonizovao Dr. Vinko Žganec. Zagreb, 1946.
43. Pauli, Žegota. "Pieśni ludu polskiego w Galicji". Lwów, 1838.
44. _____. "Pieśni ludu ruskiego w Galicji". Т. 1-2. Lwów, 1839-40.
45. Задор, Д. та ін. "Народни пісні пòдкарпатскихъ русинòвъ". Част. I. Зобрали: Д. Задор, Ю. Костюк, П. Милославський. Народна бібліотека, ч. 27. Ужгород: Пòдкарпатское общество наукъ, 1944.
46. Wacław z Oleska (Zaleski). "Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego". Lwów, 1833.
47. "3 альбомів збирачів народних пісень. Матеріяли з рукописних збірок". Київ: Мистецтво, 1963.
48. Zambor, Ján. "L'ubojsc, bože, l'ubojsc, jaka je presladka". Antológia piesňovej l'udovej poézie zo Zemplína. Zostavil Ján Zambor. Košice: Východoslovenské vydavateľstvo, 1983.
49. Zjaszner, L. "Pieśni ludu Podhalan". Warszawa, 1845.
50. "Збірник місцевих українських народних пісень для дитячого та жіночого хорів". ЦК КСУТ, Пряшів: 1963. (Рот.)
51. "Збірник місцевих українських пісень для дитячого та жіночого хорів". Відповідальний за видання Степан Микита. Пряшів: ЦК УСКП, 1965. (Рот.)
52. "Збірник українських народних пісень для дитячого та жіночого хорів". Відповідальний за видання Степан Микита. Редактор Мирослав Ілюк. Вид. ЦК КСУТ. Пряшів, 1965. (Рот.)
53. Зілінський, Орест. Народні балади бачванських Руснакох. *Шветлосц*, Нови Сад: 1973, No. 4: 464-82.
54. _____. "Українські народні балади Східної Словаччини". Упорядкував, вступну статтю і примітки написав Орест Зілінський. Музичний матеріал підготувала Тамара Гошовська-Кудрнова. Пряшів, 1971. (Досі не видана книга, збережена у коректорських гранках).
55. _____. "Lidové balady v oblasti západních Karpat. Interetnická skupina". Studie ČSAV, č. 13. Praha: Academia, 1978.
56. _____. "Slovenská l'udová balada v interetnickom kontexte". Klenotnica slovenskej l'udovej kultúry. Zv.12. Bratislava: Veda - vydavateľstvo SAV, 1979.

57. Ілюк, Мирослав. "З українського фольклору східної Словаччини". Редактор публікації Мирослав Ілюк. Репертуарний збірник No. 2 (46). Пряшів: Фольклорно-етнографічна комісія при ЦК КСУТ, 1965.
58. Janota, J. Kilka szczegółów etnograficznych. У кн. "Bardejów. Historyczno-topograficzny opis miasta i okolicy". Kraków, 1862: 107-30.
59. Калиняк, Іван. "Народне весілля. Село Рівне Свидницького округу". Науково-популярна бібліотека ЦК КСУТ, No. 12. Пряшів, 1979.
60. "Карпаторусский календарь Лемко-Союза". Клівленд-Йонкерс, 1929-1970.
61. Каршко, Андрій. "Вершечку зелений. Збірник пісень із Тихого Поточка". Зібрав Андрій Каршко. Пряшів: ЦК КСУТ, 1981.
62. _____. "Любов мого серця. Народні балади". Зібрав Андрій Каршко. Пряшів: ЦК КСУТ, 1976.
63. _____. "Маковицькі нути. Найуспішніші пісні Маковицької струни". Упорядкував Андрій Каршко. Пряшів: ЦК КСУТ, 1984.
64. _____. "Пісні з-під Газдорані". Зібрав Андрій Каршко. Пряшів: ЦК КСУТ, 1976.
65. А. Каршко, М. Гарбера. "Збірник пісень". Позачергове видання ЦК КСУТ, Пряшів, 1985.
66. Kolberg, Oskar. "Krakowiaki i mazurki z okolic Krakowa". Kraków, 1874.
67. _____. "Dzieła wszystkie". Т. I (Pieśni ludu polskiego); 2 (Sandomierskie); 4 (Kujawy II); 6 (Krakowskie II); 25-28 (Mazowsze II-V); 40 Mazury Pruskie; 43 (Śląsk); 44-45 (Góry i Podgórze); 48 (Tarnowskie i Rzeszowskie); 46 (Ruś Karpacka); 49-50 (Sanockie-Krośnieńskie I-II); 56-57 (Ruś Czerwona I-II). Wrocław, 1961-72.
68. Колесса, Іван. Галицько-руські народні пісні з мелодіями. "Етнографічний збірник НТШ". Т. II. Львів, 1902.
69. Колесса, Філарет. "Народні пісні з Галицької Лемківщини. Тексти й мелодії". Зібрав, упорядкував, пояснив Др. Філярет Колесса. "Етнографічний збірник НТШ", т. XXXIX-XL.
70. _____. "Народні пісні з південного Підкарпаття". Тексти й мелодії із вступною розвідкою. "Науковий збірник тов. Просвіта в Ужгороді". Р. 2. Ужгород, 1923. Переднє слово, тексти й мелодії.
71. _____. Народні пісні з Підкарпатської Русі (Мелодії й тексти). "Науковий збірник товариства Просвіта в Ужгороді". Р. 13-14. Ужгород, 1938: 49-149.
72. _____. "Руські народні пісні з Південного Підкарпаття (чоловічий хор)". Прага, 1922. Передрук у кн. Ф. Колесса "Музичні твори". Київ, 1972: 221-32.

73. _____. "Руські народні пісні з Підкарпатської Русі (мішаний хор)". Прага, 1922. Передрук у кн.: Ф. Колесса. "Музичні твори". Київ, 1972: 182–220.
74. Kollár Ján. "Narodnie spievanky". Zv. 1-2. Budín, 1931-2. 2-e vyd.: Bratislava, 1953.
75. Костельник, Осиф та Биндас, Дюра. "Южнославянских Русинох народни писні". У меню Руского Народного Просвітного Дружства позбєрали и ушорєли Осиф Костелник и Дюра Биндас. Руски Керестур, 1927.
76. Костюк, Юрій. "Українські народні пісні Пряшівського краю". кн. I. Упорядкував Юрій Костюк. Братіслава: Словацьке видавництво художньої літератури 1958.
77. Кралицький, Анатолій. Изъ угро-русскихъ народныхъ пісней. Временникъ Института Ставропигийского". Львів, 1871.
78. Кремпа, Іван. "Балади. З народного студника". Додаток "Нового життя", 1969, No. 5.
79. _____. "З пісенного багатства". Додаток "Нового життя", 1971, No. 10.
80. _____. "Парубоцькі пісні. З народного студника". Додаток "Нового життя", 1967, No. 51–2.
81. Кречко, Михайло. "Закарпатські народні пісні". Ужгород, 1959.
82. _____. "Закарпатські пісні та коломийки". Упорядкували М.М. Кречко та П.В. Лінтур. Ужгород: Карпати, 1965.
83. _____. "З народної криниці". Обробки українських народних пісень для хору М. Кречка. Київ: Музична Україна, 1986.
84. Krpelec, Bartolomej. "Bardejov a jeho okolice dávno a dnes". Turčianský Svätý Martin, 1935.
85. Куцер, Андрій. "Гей, діточки, дайте ручки". Народні дитячі гри українців Чехословаччини. Пряшів: Словацьке педагогічне видавництво – відділ української літератури, 1972.
86. Лазорник, Федір. "Співаночки мої". Збірник народних пісень Пряшівського краю. Зібрав і упорядкував Федір Лазорик. Пряшів: Словацьке видавництво художньої літератури, 1956.
87. "Лемківська сторінка". Тижневик. "Наше слово". Варшава, 1956–86.
88. Лінтур, П. В. "Народні балади Закарпаття". Запис та впорядкування текстів, вступна стаття і примітки П.В. Лінтура. Львів: Видавництво Львівського університету, 1966.

89. _____. "Ой зацвіла черемшина". Народні пісні з голосу Ганни Ільницької. Київ: Музична Україна, 1981.
90. Майчик, Іван. "З репертуару Олександра Врабеля". Упорядник Іван Майчик. Київ: Музична Україна, 1982.
91. _____. "Українські народні пісні в запису та обробці Івана Майчика". Київ: Музична Україна, 1980.
92. Matuš, František a Hrušovský, Jozef. "Šarišské ľudové piesne zo súťažnej prehliadky. "Krása životu". zv. 1-3. Prešov: Okresné osvetové stredisko v Prešove, 1982-5. - (rot.)
93. Мельник, Оксана. "Словацько-українські пісенні зв'язки". Львів: Видавництво Львівського університету, 1970.
94. Микита, Степан. "Мої улюблені пісні". Репертуарний збірник. Пряшів: ЦК КСУТ, 1966, No. 2.
95. Мигалич, Іван. "Кам'яна, Кам'яна. Збірник пісень із Лабірщини Зібрав Іван Мигалич. Пряшів: ЦК КСУТ, 1980.
96. Мишанич, Степан Васильович. "3 гір Карпатських. Українські народні пісні-балади". Ужгород: Карпати, 1981.
97. Mika, Emil, Adolf Chybiński. "Pieśni orawskie". Materjaly do polskiej muzyki ludowej. T. I. Kraków, 1957.
98. Mišík, Štefan. "Piesne zo Spiša". Piesne ľudu slovenského. Zoš. 1. Turčianský Svätý Martin, 1898.
99. Млинарч, Юрій. "Українські народні пісні". Пряшів: Словацьке видавництво художньої літератури у Братиславі 1956.
100. Мушинка, Микола. "З глибини віків". Антологія усної народної творчості українців Східної Словаччини. Склав Микола Мушинка. Пряшів: Словацьке педагогічне видавництво - відділ української літератури, 1967.
101. _____. "З українського фольклору Східної Словаччини". Пряшів: Східнославацький український музей в Красному Броді, 1963.
102. _____. "На чужині" (Пісні про еміграцію в Америку). Зібрав М. Мушинка, мелодії записав Ю. Костюк. Додаток до "Нового життя", 1964, No. 3.
103. _____. "Срібна роса". З репертуару народної співачки Анці Ябур із Стацина. Упорядкування, вступна стаття та примітки М. Мушинки. Науково-популярна бібліотека ЦК КСУТ, No. 4. Пряшів, 1970.
104. Надь, Николай. "Русский Соловей", Відень, 1891. Передрук — Нови Сад, 1988.

105. “Наш Лемко”. Тижневик. Львів, 1936–9.
106. Oleszcuk, A. “Pieśni ludowe z Poldlesia”. Wrocław, 1956.
107. Ortutay, G. “Magyar népbaládák”. Budapest, 1968.
108. Papp, Štefan. “Grekokatolicki duchovni pisni”. Пряшів: Greko-katolickij ordinariat v Prešove, 1969.
109. Plícka, Karel. “Slovenský spevník”. Zv. I. Bratislava, 1961.
110. Подгаєцький, Антон. “Карпатські мелодії”. Збірник українських пісень Східної Словаччини Пряшів: Словацьке педагогічне видавництво – відділ української літератури, 1976.
111. Ребошанка, Іван. “Відгомін віків”. Збірник народних балад, історичних пісень та пісень-хронік. Зібрав і упорядкував Іван Ребошанка. Бухарест: Критеріон, 1974.
112. _____. “Народні співанки”. Зібрав і упорядкував Іван Ребошанка. Бухарест: Літературне видавництво, 1969.
113. Roger, J. “Pieśni ludu polskiego w Górnyh Śląsku”. Wrocław, 1862, 2-е вид. 1880.
114. Роздольський, Йосиф. “Галицько-руські народні мелодії” зібрані на фонограф Йосифом Роздольським, списав і зредагував Станіслав Людкевич, ч. I-II. “Етнографічний збірник НТШ”, т. 21–2, Львів, 1906–7.
115. Рудловчак, Олена. Закарпатоукраїнські фольклористи і їх фольклорні записи 50–60 років м.ст. в рукописних фондах Якова Головацького. “Науковий збірник Музею української культури у Свиднику”. Т. 11. Пряшів, 1983: 183–494.
116. _____. Збірник західноукраїнських народних пісень Я. Головацького і першоджерела вміщених у ньому закарпатоукраїнських пісенних текстів. “Науковий збірник Музею української культури у Свиднику”. Т. 9, кн. I. Пряшів, 1980: 83–134.
117. Русинко, Іван. “Меджі двома горами”. Збірник пісень з Бехерова і Регетівки Бардіївського округу. Зібрав Іван Русинко. Пряшів: ЦК КСУТ, 1983.
118. Sirovátka, Oldřich. “Lidové balady na Slovácku”. Uherské Hradiště, 1965.
119. “Slovenské ľudové piesne”. Zv. I. Bratislava, 1950 (2-е вид. 1959); II. 1952; III. 1956; IV. 1964.
120. “Slovenské spevy”. D. I-III. Turčianský Svätý Martin, 1888-1926. 2-е вид. Bratislava: Opus, d. I, 1972; d. II, 1973; d. III, 1976; d. IV, č. 1. 1978.
121. Соболевський, Михайло. “Лемківські співанки”. Київ: Музична Україна, 1967.

122. Stefanowski, Paweł. "Łemkowskie pieśni ludowe". Na chór opracowali Tadeusz Chachaj i Czesław Sadaj. Rzeszów: Wojewódzki dom kultury w Rzeszowie, 1964. (Rot.)
123. Strenk, Mikuláš a kol. "Jarabina". Prešov: MNV a JRD Jarabina, 1969.
124. Szémán, János. "Sáros vármegye népköltészete". Eperjes: Széchenyj-Kör kézírata, 1910.
125. Тимко, Онуфрий. "Наша лирика". Збірник народних и популярних пісеньох. Приготовел Онуфрий Тимко. Руски Керестур: Руске слово, 1955.
126. _____. "Наша пiсня". Збірник народних и популярних пісеньох югославянских Русинох. Зоз нотним укладом, текстами и музично-етнографичну наукову документацию. Приготовел Онуфрий Тимко. Руски Керестур: Руске слово, кн. I, 1953; кн. II, 1954; кн. III, 1954.
127. Tóth, S. "Sáros vármegye monografiája". A vármegye kölségén. Budapest, T. I., 1909; T. II, 1910; T. III, 1911.
128. Falkowski, Jan. "Na pograniczu łemkowsko-bojkowskiem". Zarys etnograficzny. Lwów: Towarzystwo ludoznawcze, "Prace etnograficzne", Nr. 2, 1935.
129. Фенцик, Степан А. "Пісні пiдкарпатских русинов". Част. I-II. Составив Степан А. Фенцик. Praha; Державне издательство, 1921-2.
130. Цимбора, Юрій. "Заспiвайме собі двома голосами". Збірник популярних українських пісень Східної Словаччини. Пряшiв: Словацьке педагогічне видавництво - віддiл української літератури, 1974.
131. _____. "Збірник пісень для дитячих і мішаних хорів". Упорядник Юрій Цимбора. Пряшiв: ЦК КСУТ, 1978. (Rot.)
132. _____. "На майданах". Збірник пісень з області Спиша, частина 2. Зібрав Юрій Цимбора. Пряшiв: ЦК КСУТ, 1979.
133. _____. "Народні пісні для мішаного і жіночого хорів". Зібрав Юрій Цимбора. Братіслава: Словацьке видавництво художньої літератури, 1958.
134. _____. "Поляна, поляна". Збірник пісень з області Спиша. Зібрав Юрій Цимбора. Пряшiв: ЦК КСУТ, 1978.
135. _____. "Спiваю і граю". Збірник українських народних пісень для виконання під акомпанементи акордеону в обробці Юрія Цимбори. Пряшiв: ЦК КСУТ, 1971. (Rot.)
136. _____. "Українські народні пісні Східної Словаччини". Кн. II. Упорядкував Юрій Цимбора. Пряшiв: Словацьке педагогічне видавництво - віддiл української літератури, 1963.

137. Ciger, Anton. "Sto šarišských piesní". Turčianský Svätý Martin, 1956.
138. Czernik, Stanisław. "Polska epika ludowa". Biblioteka narodowa, seria I, Nr. 167. Wrocław - Kraków, 1958.
139. Шмайда, Михайло. "Балади". Зібрав М. Шмайда. Прикладення "Нового життя", 1963, No. 31.
140. _____. "З народної пам'яті". Част. I. Народна поезія. Записав та впорядкував Михайло Шмайда. Свидник: Свидницький Музей української культури. Додаток до ж. "Дукля", 1969.
141. _____. "Рекрутські пісні". Додаток "Нового життя", 1967, No. 57.
142. _____. "Утішки". Додаток "Нового життя", 1965, No. 38.
143. Šrámková, M. "Katalog českých lidových balad". Zv. IV. Rodinná tematika. Praha, 1970.
144. Щуровська-Россіневичова, П. І. "21 народня пісня в 3-голосовому укладі для шкільних хорів". Ужгород: Книга, 1936.
145. Jaworska, Zofia et al. "Pieśni Podhala". Antologia. Przygotował zespół: Zofia Jaworska, Aurelia Mioduchowska, Jan Sadownik, Antoni Sledziejewski. Część muzyczną, przygotowała Szurniak-Boguska. Warszawa, 1971.
146. Яворський, Ю.А. "Материалы для истории старинной песенной литературы в Подкарпатской Руси". Praha: Knižovna pro výskum Slovenska a Podkarpatské Rusi,
147. _____. "Новые данные для истории старинной малорусской песни и вирши". I-XII. Львів, 1921. XIII-XIX. Львів, 1922. 1934.
148. Яшенко, Леонід. "Буковинські народні пісні". Київ, 1963.

МЕЛОДІЇ

до текстів пісень збірника Никифора Лещишака

В додатку наведено зразки 112 мелодій із 21 збірника народних пісень лемків на території Польщі, Закарпатської України та Східньої Словаччини. Подані вони в такому порядку, в якому йдуть за собою тексти у нашому збірнику. Не до кожного тексту мені вдалося розшукати конкретну мелодію, зате до ряду текстів знайдено більше мелодій. Якщо вони суттєво відрізнялися одна від однієї, я навів два або три зразки.

Біля кожної мелодії наведено чотири цифри. Перша означає – порядковий номер мелодії, друга – порядковий номер тексту у збірнику Н. Лещишака; в дужках наведено номер збірника за списком варіантів (с. 132–49) та номер мелодії у даному збірнику. Де пісні не нумеровані, подано сторінку. Зіркою позначені більш віддалені варіанти текстів або близькі варіанти текстів наведені не в першій, але в дальших строфах.

Біля кожної мелодії зазначено посилання лише на один текст, хоч, у дійсності, вони підходять під усі тексти даної поетичної структури. Порядкові номери текстів у збірнику Н. Лещишака, до яких у додатку наведені мелодії, графічно зазначені зіркою.

В ряді текстів відсутні вигуки (“ой”, “ей”, “гей”), приспиви та повторення окремих слів та цілих строф, наведені у нотних додатках. У зв'язку з тим, мелодія не завжди точно відповідає текстові.

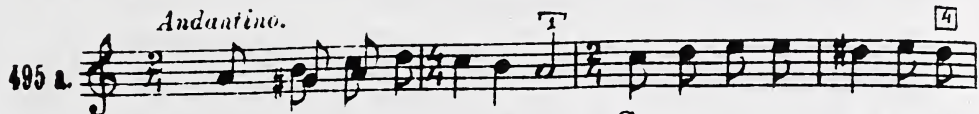
За перевірку нотних додатків висловлюю ширю подяку доц. Юрію Костюку.

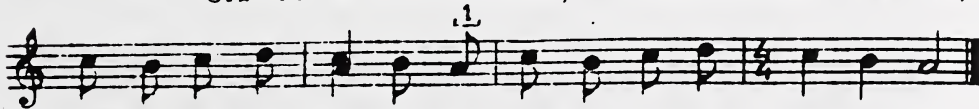
A B, A C, A C, A B

(4 + 3)^{bis} (4 + 3)^{bis}

Висова.

Andantino.

Ста-ла ся нам но-ви-на, Ста-ла ся нам но-ви-на,

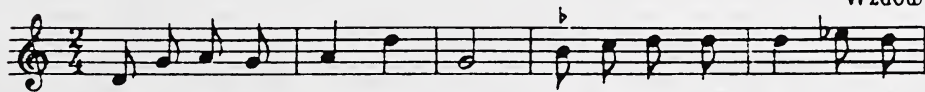

Па-ні па-на за-би-ла, Па-ні па-на за-би-ла.

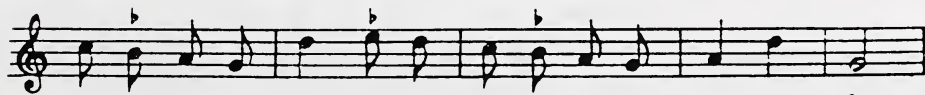
Сп. Анна Дудич.

1 1 (69, 495a)

Wzdów

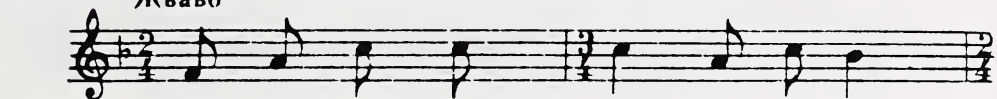
Sta-la się nam no-wi-na, sta-la się nam no-wi-na,

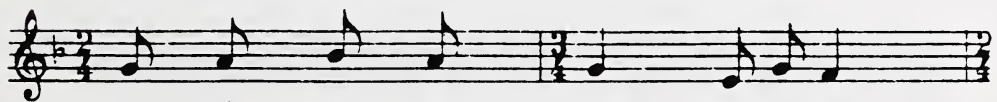
pa-ni pa-na za-bi-la, pa-ni pa-na za-bi-la.

1 1 (67-50, 388)

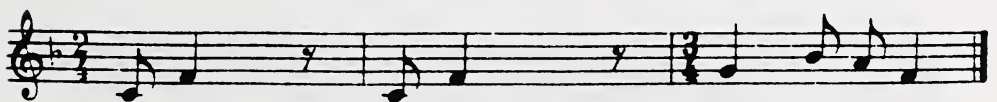
Жваво

Пі-шов ста-рий рі-пу ко-пац,

а дів-чат-ко в кор-чму льо-кац.

А-га!

И-ги!

В кор-чму льо-кац.

2 2 (18, 380*)

Moderato

Пу - шов Ян - чо , на о - гля - ды,
 пу - шов Ян - чо на о - гля - ды без ма - те - ри -
 ной по - ра - ды, без ма - те - ри - ной по - ра - ды.

4 3 (103, 14)

Sostenuto *Кечкіяці*

і - шол Я - ні - чок во - гля - ди, і - шол Я
 ні - чок во - гля - ди без ма - те - ри - ной
 по - ра - ди, без ма - те - ри - ной по - ра - ди.

5 3 (136, 468)

Помірно

На По - до - лю бі - лий ка - мін, на
 По - до - лю бі - лий ка - мін, по - до - лян - ка
 сі - дит на нім, по - до - лян - ка сі - дит на нім.

6 4 (121, 182)

Czaszyn

Na Po - do - lu bia - ły ka - miń, na Po - do - lu ;
 bia - ły ka - miń, ej, Po - dó - 'lan - ka sie - dzi na nim,
 ej, Po - dó - lan - ka sie - dzi na nim.

7 4 (67-50, 383)

Vivace

(10. К.)

15.

1. На до-ли-нѣ бѣ-лый камѣнь, ку! на вер-ши-нѣ

бѣлый камѣнь вер-хо-винка сидитъ на нѣмѣ, куку-рѣку, ку-ку-ку!

8 4 (45, 15)

Помірно

Гей, о - ке - нив - ся ста - рий, ста - рий

сив - чак, а ввѣя со - бі барѣ мо - ло - де

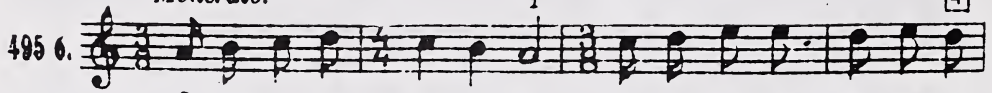
дів - ча, е - я, го - я, ме - ло - де дів - ча !

9 15 (36, 6*)

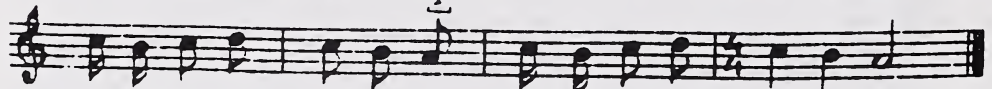
A B, A C, A, A B

(4 + 3)^{ms} (4 + 3)'

Висока.

Moderato.

І-шло дів-ча на во-ду, І-шло дів-ча на во-ду

Під зе-ле-ну за-гра-ду, Під зе-ле-ну за-гра-ду.

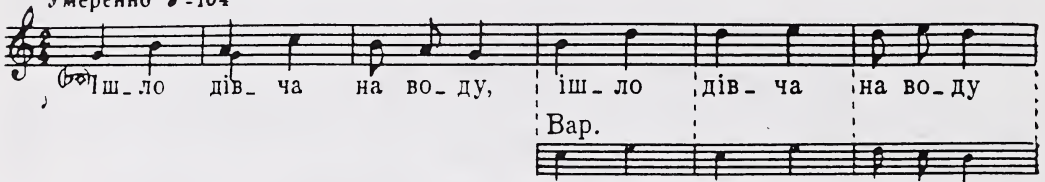
10

6

(69, 4956)

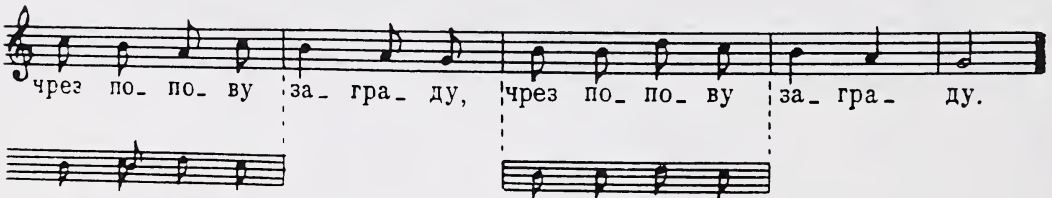
Сп. Анна Дудич і Мар. Гойсах.

Порошково

Умеренно $\text{♩} = 104$

Іш-ло дів-ча на во-ду, іш-ло дів-ча на во-ду

Бар.

чрез по-по-ву за-гра-ду, чрез по-по-ву за-гра-ду.

11

6

(28, 251)

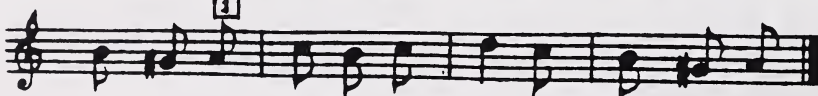
A B, A B, A B

(5 + 3, 5 + 3)_u(5 + 3)

Висока.

Moderato.

І-шли ри-ба-ри на ри-би Аж до глу-бо-кої

до-ли-ни, Аж до глу-бо-кої до-ли-ни. Сп. А. Дрекслер.

12

7

(69, 560)

А В, А В, А В, А В

(5 + 3)^{1/2} (5 + 3)^{1/2}

Пісня

Andantino.

432 a.

О-ра-ла ба-ба за-гра-ду, О-ра-ла ба-ба
за-гра-ду, Пришов'їні сам краль на ра-ду,
Пришов'їні сам краль на ра-ду

Сп. Авт. Тароан

13

10

(69, 432a)

Павлик Зузана, 1966 р.
Вишній Орлик

Ма ко-ви ця не о-ра на, Ма ко-ви ця
не о-ра-на, гей, дем-ку-ля ми за-си-па-на,
гей, дем-ку-ля-ми за-си-па-на.

14

11

(40, 17*)

Moderato con colore

Убля

А там до - лов, на рі - ню, ле - жит Ян - ці,
чер - ве - на ру - жа, друб - на фі - ял - ка, в вер - би - ню.

15 12 (136, 407)

Moderato

Нижній Миршів

1. Ку - па - ло - ся дів - ча в ста - ві, ку - па - ло - ся
дів - ча в ста - ві, гей, пас - ло ко - ні на о - та -
ві, пас - ло ко - ні на о - та - ві. *Fine.*
2. Швар - ний шу - гай і - шол з по - ля. *D.S. al Fine.*

16 13 (136, 432)

od Ustrzyk

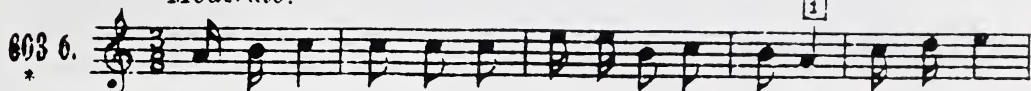
Ој, по під haj Fe - sie ty - la - тка па - са - та.
ty - la - тка па - су - cie, Fe - sie за - hu - ка та

17 14 (67-50, 86)

АВ, А°В, АВС

(б + б̄), (б + б̄, б + б̄ + 1+б̄)

Ганцова.

Moderato.

По-під га- пом Фе-ся те-лят-ка па- са-ла, По-під га-

пом Фе-ся те-лят-ка па- са- ла, Те-лят-ка па-су-чи

Фе-ся за- гу- ка-ла, Ей, Фе-ся за-гу-ка-ла.

Сп. М. Сокол.

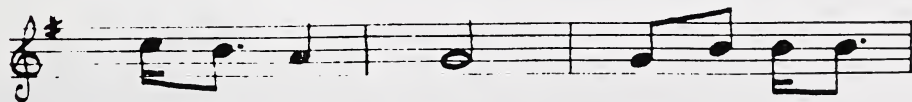
18

14

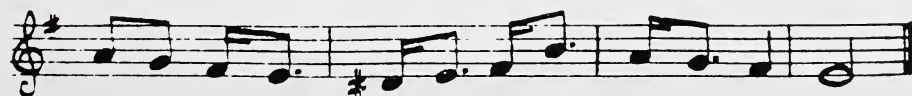
(69, 6036)

Moderato

о-же-нив-ся, ста-рый, си- вый на два тьж-ні

пе-ред жни - вы. З'яв він со-бі

же-ну мла-ду, ча-са-ла му си-ву бра-ду.

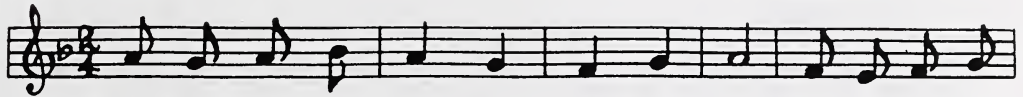
19

15

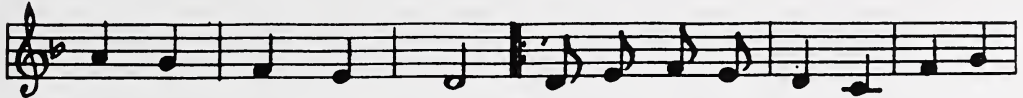
(95, 26)

В темпі хромки

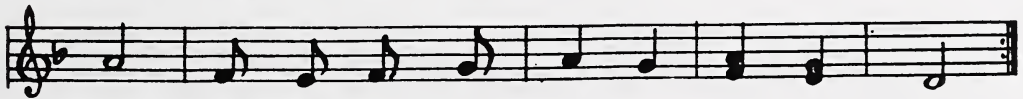
Марусин Йосиф, 1969 р.
Розтока

Не по - віч, Га - віч - ко, ни - ко - му, же - м ти ви - про -

ва - дил до - до - му, а - лем ти так по - віч от - цо -

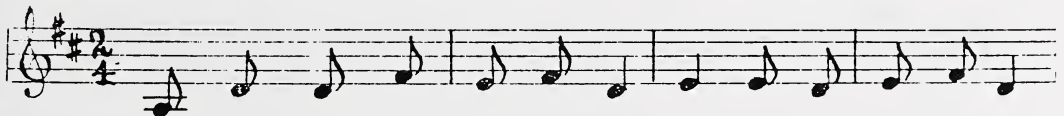

ві, най ті ко - шні - соч - ку го - то - вил.

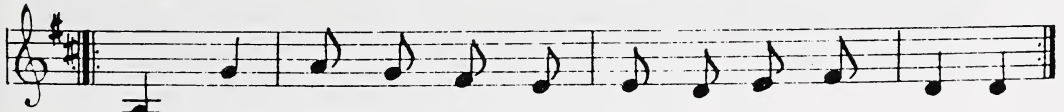
23 20 (40, 259*)

Жваво

Варга Марга, 1973 р.
Чабалівці

Ей, на гос - ти - ні м би - ла, па - лин - кум не пи - ла

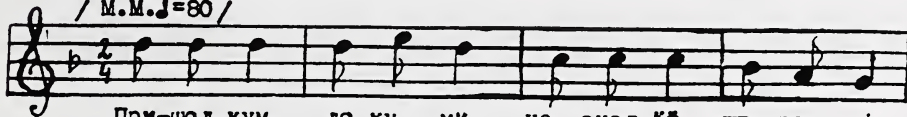

о - ни не да ва - ли, а я не про - си ла

24 21 (40, 127*)

Спокійно

/ М.М. ♩ = 80 /

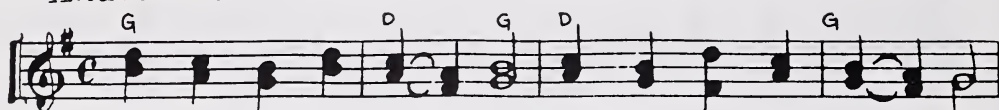

При-шол кум до ку - ми, не знав їй што ре - ці:

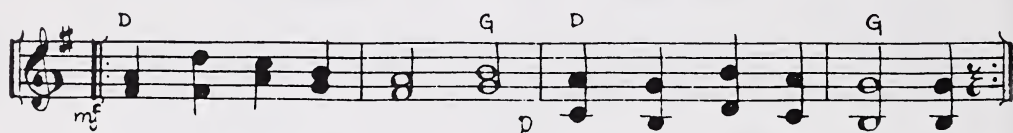

"І - те, ку - мо, да - ле, бо не мам де ле - ці!"

25 22 (101, 4)

Andantino

- 1 МА-МО МО - Я, МА - МО, Я ШЕ НА ЦЕ ВО - ЛАМ,
 2 МА-МО МО - Я, МА - МО, ЧОМ ШИ МИ БРА - НЕ - ЛА
 3 ДЗИВ-КО МО - Я, ДЗИВ - КО, ПРИ-ЗНАМ СВО - Ю ВИ - НУ
 4 ШУ-ГАЙ МИ - ЛИ, ШУ - ГАЙ, ДА ТО НЕ МАЦ МО - Я

- 1 ЧИ Я НЕ ВИ - РО - СЛА, КЕ - ДИ ЖЕ ШЕ О - ДАМ?
 2 О - ДАЦ ШЕ ЗА ТО - ГО, КО - ГО Я ТАК СЦЕ - ЛА?
 3 Я ЦЕ НЕ О - ДА - ЛА, ВО ЦЕ МАМ Є - ДИ - НУ.
 4 ДА - ВНО БИ Я БУ - ЛА ВИР-НА ЖЕ-НА ТВО - Я.

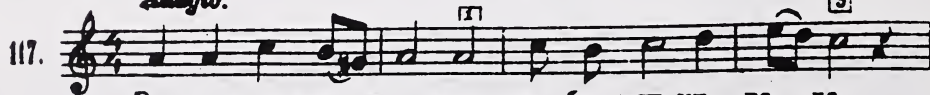
26

23

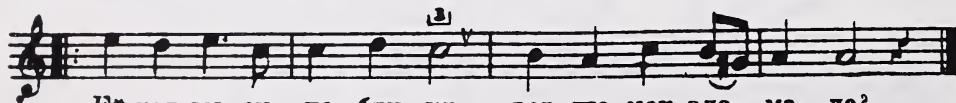
(126-1, 3*)

А В, С А, (6 + 6), (1+6 + 6)

Чистогорб. и. Сяііі.

Adagio.

За-зу-лень-ко си-ва, де бу-деш ку-ва-ла,

Ей кед есь си на буч-ку вер-шо-чок зло-ма-ла?

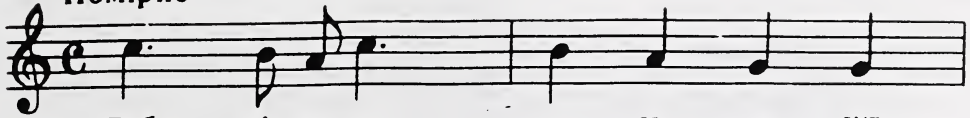
Зап. Юлія Назаревич

27

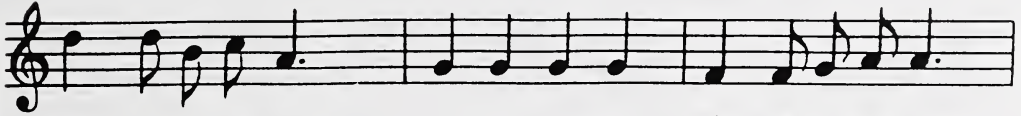
25

(69, 117)

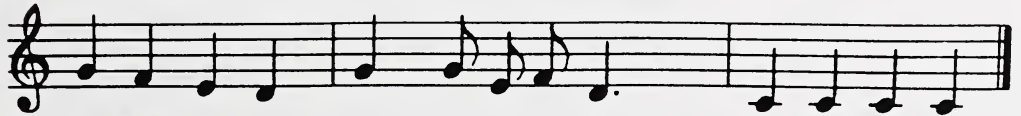
Помірно

Доб_ рі то_ му ко_ са ко_ сит,

ей, ко_ му ми_ ла ї_ ти но_ сит, ей, не шкодит му

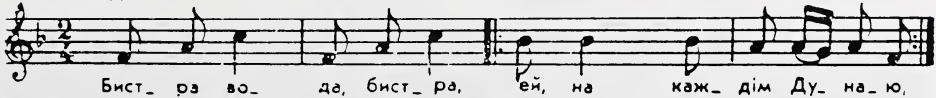
гор_ бок, я_ ма, ей, хоц і ко_ са не кле_ па_ на.

28

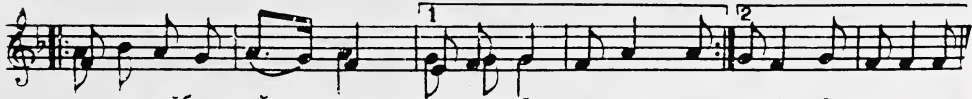
31

(121, 36*)

Швидко

Бист_ ра во_ да, бист_ ра, ей, на каж_ дім Ду_ на_ ю.

на тим найбист_ рей_ ша, де фра_ ї_ ра ма_ ю, де фра_ ї_ ра ма_ ю.

29

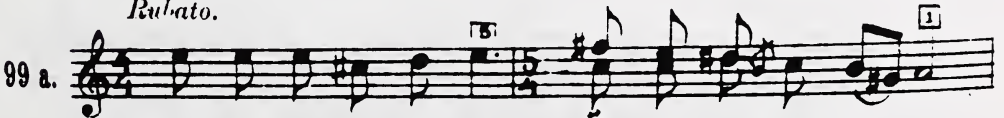
32

(31, 634)

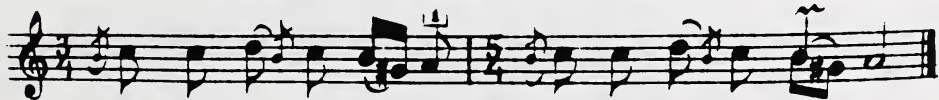
А В, С В

2 (6 + 6)

Волгонова.

Rubato.

По- то_ че, по- то_ че, зе_ ле- ний по- то_ че,

Як мі ся по то_ бі хо- ди- ти не хо_ че

Сп. Драгузг

30

33

(69, 135)

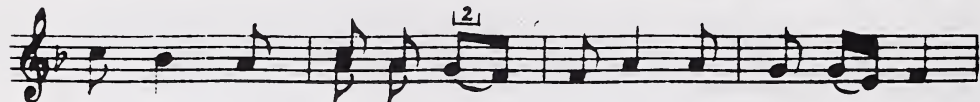
А А, А А

2 (6 + 6)

Волгошова.

Moderato.

Не бу-ду, не бу-ду дроб-ний о-вес ко-сив,

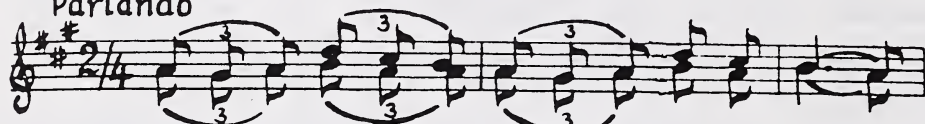
Пі-ду до Ся-поч-ка, бу-ду ша-блю но-сив.

31

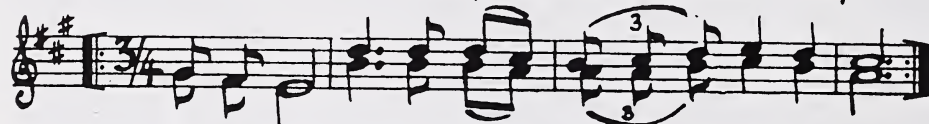
36

(69, 63*)

Сп. Драгузи.

Parlando

По-ля-на, по-ля-на, верш-ком ма-льо-ва-на,

хто же тя ма-льо-вав, фар-бы не жа-ло-вав.

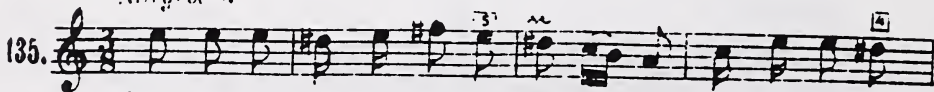
32

37

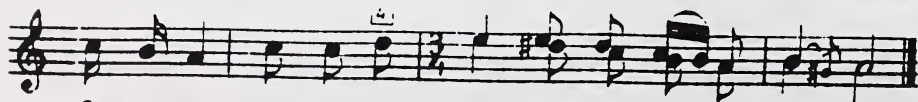
(134, 36)

А А, В С (1+6 + 1+6). (6 + 1+6)

Паутиа.

Allegretto.

Ей по-ля-на, по-ля-на та дав-по не о-ра-на,

О-ра на би-ла, ей же-би мо-я би-ла.

Сп. Антоха Вольняк.

33

37

(69, 135)

Сдержанно $\text{♩} = 72$

Ореховица

(8a) Ко-ло са-ду про-ход-жа-ю, ста-ну со-бі та й ду-
 ма-ю. Ой ду-ма-ла, го-во-ри-ла,
 не є то-го, що м лю-би-ла.

34 41 (28, 181*)

Досить жваво

Доб-рі то-му ко-са ко-сит, доб-рі
 то-му ко-са ко-сит, що му ми-ла
 ї-сти но-сит, що му ми-ла ї-сти но-сит.

35 46 (18, 252-3)

А В, А В
Andantino.

2 (1+6 + 6)

Устє руське.

69. Та деж то-та тіо-веч-ка, што пе-ред во-ди-ла?
 Ёї пі-шла до на-бо-чи, ска-ла ёї за-би-ла.

Confer № 52.

Сп. Анїля Федоревська.

Woluszkowa

Ej, pa - sta - by ja wś - ci, ej, pa - sta - bym ba - ra - na,
ze - by mi na - wer - tał Jań - czuk ma - lo - wa - ny

37

48

(67-50, 121)

À Ò, A B, A C, À Ò

2 (6 + 3)_n (6 + 7, 6 + 3)

Панька.

Allegretto.

412 6.

Кой я со - бі ув - ці па - са - ла, Та я со - бі го - ре
га - са - ла, Го - ре го - ре го - ре, го - ре го - ре го - ре - я,

38

51

(69, 412 6*)

Larghetto

Нижня Яблінка

По - ма - ли, о - веч - ки, го - рі бе - реж - ка - ми,
бо я ста - рий ю - гас, не мо - жу за ва - ми.

39

52

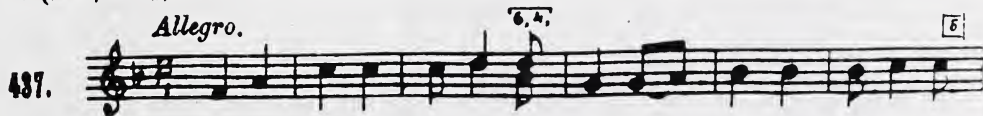
(136, 20)

Додатки

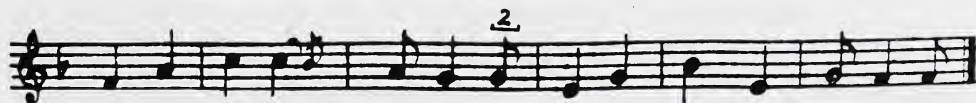
Пантна.

2 (A B, A B_n)

4 (4 + 3)

Allegro.

Ей ю- га-се, ю- га-се, Та не пуцаї на на-ше,

Ей бо на-ши о-веч-ки Та на виї-дут на ва-ше.

Confer 424.

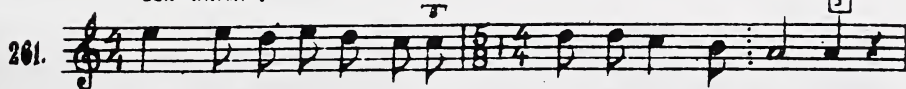
40

54

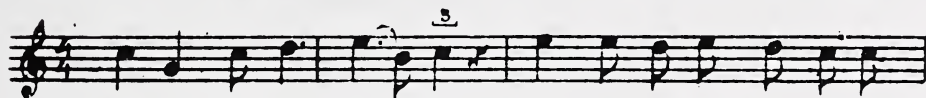
(69, 437)

A B, C, A B (1+6 + 6), (6 + 1+6 + 6)

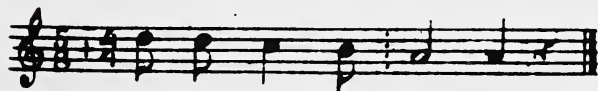
Шклярн.

Andantino.

Ей за-же-ну ко-піч-ка на зе-ле-ниї о-вес,

Сам пі-ду до ми-лої, ей сам пі-ду до ми-лої

аж на ниж-ній ко-нец.

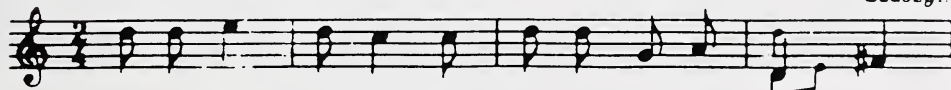
Сп. Гоцки і я.

41

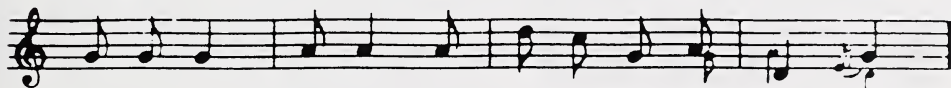
55

(69, 261)

Czaszyn

He - la wioł - ki, he - la na zé - lo - ny wo - wies

a ja na mu - zy - ke aż do Mu - cha - lo - wec

42

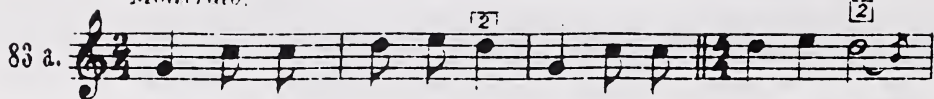
55

(67-50, 101)

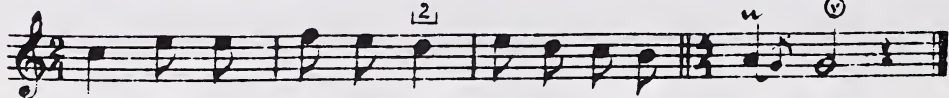
А В, А С

2 (6 + 6)

Устє руське.

Moderato.

Же-би не та го-ра, не га му-вар-би я,

Же-би не то дів-ча не лю-бу-вав-би я.

43

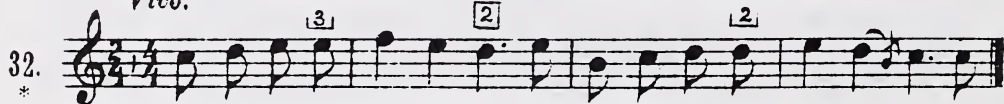
59

(69, 83a)

А В, А В

2 (4 + 4)

Ставіца.

Vivo.

Вершком і-ду, ко-ня ве-ду, До-лин-ка ми вол-ки же-ну.

Сп. Роман Лаврин.

44

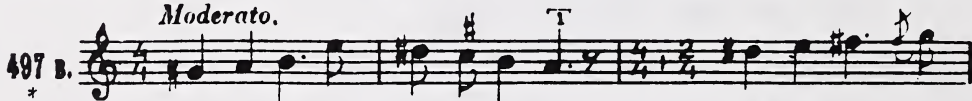
62

(69, 32)

А В, А С, А С, А В

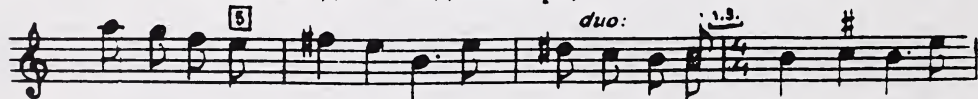
(4 + 4)^{bi} (4 + 4)^{bi}

Устє руське.

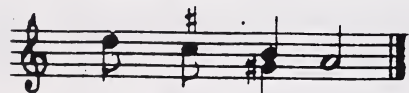
Moderato.

Те-че во-да зпід я-во-ра,

Те-че во-да

зпід я-во-ра. Чер-па-ла єй ми-ла мо-я. Чер-па-ла єй

ми-ла мо-я.

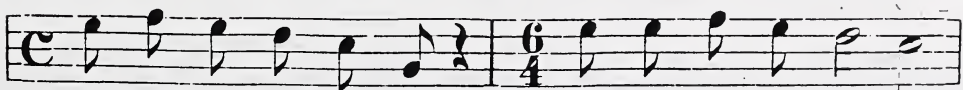
45

63

(69, 497в)

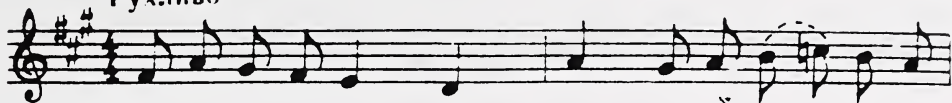
Rubato.*Цигелка*

1. Во-ля-ри, во-ля-ри, і я во-ля-реч-ка,

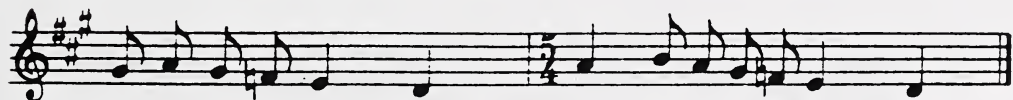

Ци би я не би-ла ва-ша фра-ї-реч-ка?

46 64 (70, 58)

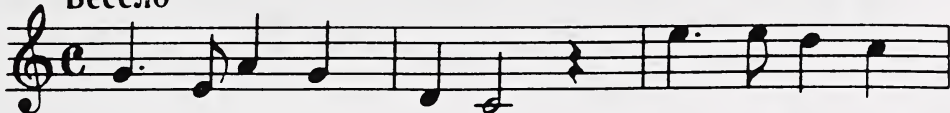
Рухливо

Спі-ва-ноч-ки мо-ї, ой де я вас по-ді-ю.

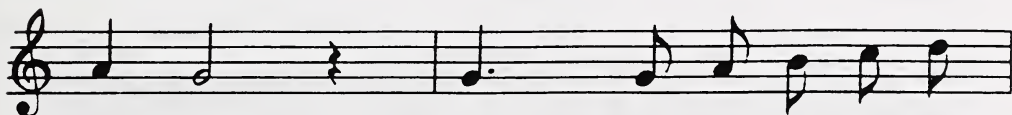

пі-ду до лі-си-ка, ой, там я вас по-сі-ю.

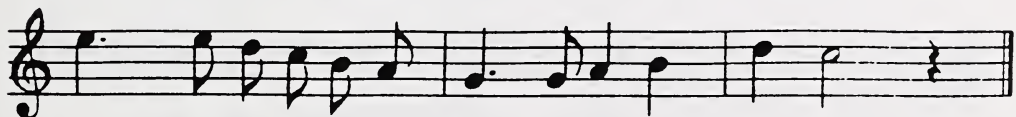
47 66 (121, 86)

Весело

Спі-ва-ноч-ки мо-ї, де я вас по-

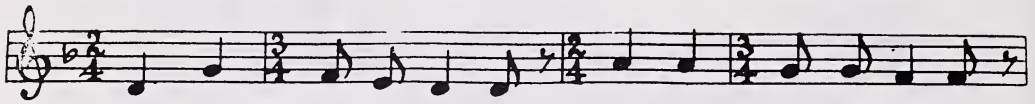
-ді-ю, в не-ді-лю ранень-ко,

в не-ді-лю раненько по горах роз-сі-ю.

48 66 (18, 276)

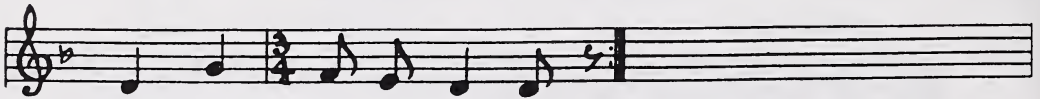
Не швидко, легенько

Спі- ва - воч - ки мо - і, де я вас по - ді - ю?

Пі - ду до га - іч - ка, пі - ду до га - іч - ка,

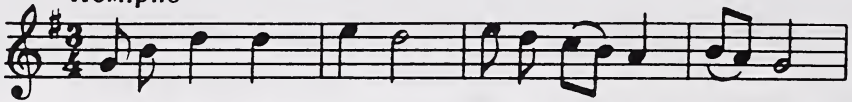
там я вас по - сі - ю.

49

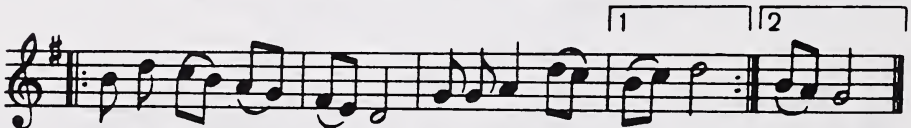
66

(136, 237)

Помірно

Як я сой за_ спі_ вам красні пре_ ми_ ле_ ні,

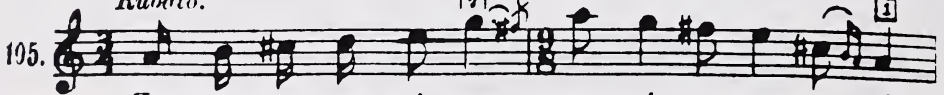
аж мі ся роз_ ви_ ют під бучком ко_ ре_ ні. // _ре_ ні.

50

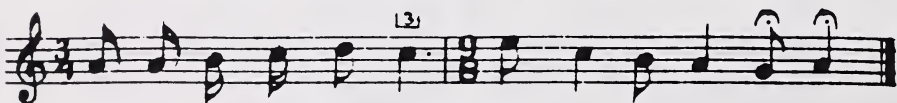
67

(121, 287)

А В, А В. 2 (6 + 6)

Rubato.

Як я си за_ спі_ вам крас_ ні при_ ми_ ле_ ні,

Аж ся мі ро_ зо_ вут під буч_ ком ко_ ре_ ні.

51

67

(69, 105)

В темпі чардашу

Варга Марта, 1973 р.
Чабаливці

Спі - вам со - бі, спі - вам зо жа - лю, ба - нос - ти,
ей, гой, а лю - де ду - ма - ют, же то з ве - се - лос - ти.

52 68 (36, 315)

Recitando.

Косшрини

80.

Ей, спі-вай, цяць-ко, спі вай. лю-бо-тя слу-ха-ти,

(Вар ч. 83/б).

Бо то-бі не шко-да трох фра-ї-рів ма-ти,

53 69 (70, 80*)

$A \hat{A}_v, A \hat{A}_v$
Andantino (parlando).

2 (6 + 6)

Ганчова.

23.

Спі-ва-ла-бим со-бі, шу-га-ю, о то-бі,
А-ле-ти па-рад-ниці, по-зе-реш по со-бі.

54 70 (69, 23)

Сп. Юстия Чопор.

Wzdów

Hej, mu-sie-li-ście chło-pcy, w Kra-ko-wie nie by-wać,
co wy nie u-mie-cie po kra-kow-sku śpie-wać.

55

71

(67-50, 576)

Andante con molto *giocoso*

МЕЛ. ТОН

- 1 } ФУ - Я - РА, ФУ - Я - РА О ДВА, О ТРИ ДЗИР-КИ
 { НЕ-СЦЕ-ЛА МИ ПИ-СКАЦ НА БО-ГА-ТИ ДЗИВ-КИ
 2 } ВЩЕ-РА ПРЄД ВЕ-ЧА-РОМ ПРА-ВЕ ШЕ ЗМЕР-КА-ЛО
 { ДОК Я СЕ-БЕ ПИ-СКАЦ, ДЗИВ-ЧЕ ЗА-ШПИ - ВА - ЛО.
 3 } МЕ-ШАЦ, И ЗОР-НІ - ЧКА ЗА-ШПИ ПО-ЗА ХМА-РИ,
 { ЗА-ЦИХ ГЛАС МИ-ЛЕН-КЕЙ ЗА-ЦИХ И ФУ - Я - РИ.

- 1 КЄД СЕ - БЕ ПО-ДУ-МАМ НА ТО - ТУ ХУ - ДОБ-НУ,
 2 ЕЙ, ЧИ БИ ШЕ ТО ТАК ЗОС ФУ Я - РУ ЗЛЯ-ЛО,
 3 ЦИ - ХА НОЦ, ЦИ - ХА НОЦ ОД ЗА - ПА - ДУ БЛІ - СКА,

- ДО - РАЗ МИ ЗА - ПИ - СКА АЖ НА ТО - ТУ СПО-ДНЮ.
 КЄД БИ ШЕ ШЕР-ЦО ЕЙ ЗМО - ІМ НЕ СКЛА - ДА - ЛО?
 РО - ЗО - ГНА - ЛА НАС ЕИ МАЦ, УЖ ШЕ МИ НЕ ПИ - СКА.

56

77

(126-1, 24)

Risoluto

Камйонка

Ей, ци то вам, гу - да - ци, ей, стру - ни по - пу - ка -
ли, ей, же сте уж так дла - но, ей, в Камйон - ці не гра -
ли, ей, же сте уж так даь - но, ей, в Камйон - ці не гра - ли?

57

80

(136, 31*)

Allegretto

Грабовчик

Вий - ду на до - ли - ну, а там со -
бі ста - ну, ко - му я ся, бо - же,
ко - му я ся, бо - же, до ру - чок
до - ста - ну.

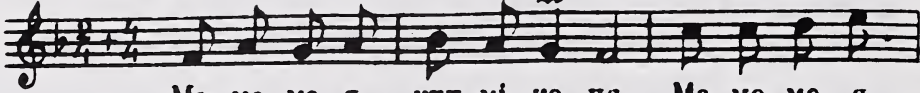
58

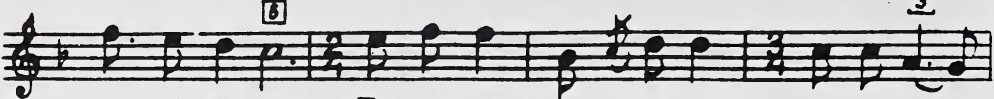
82

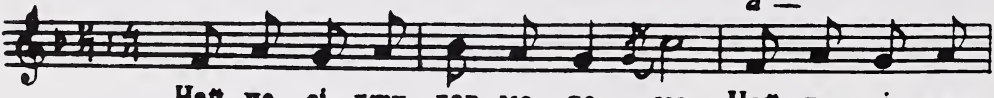
(76, 147*)

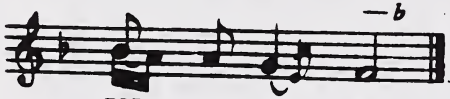
À B, A B, C C D, A B (4 + 4)^{bi}; ([3 + 3 + 3]^{refr.}, 4 + 4) *Пантис.*

Andantino.

503. Ма-мо мо-я, куп мі ко-ня, Ма-мо мо-я,

 куп мі ко-ня, Ей-я гой, ся-я-я, ся-я-я,

 Най не сі-джу дар-мо до-ма. Най не сі-джу

 дар-мо до-ма.

Сп. Анна Вольняк.

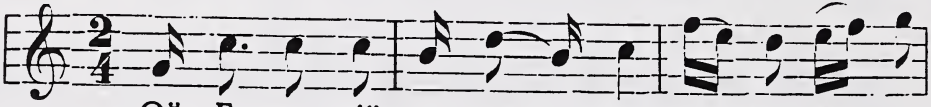
59

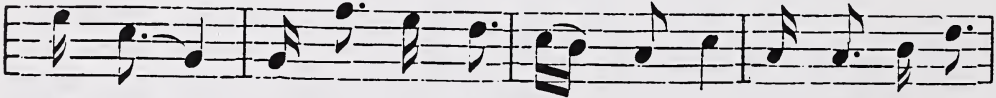
86

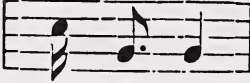
(69, 503)

Andantino. 4 (4 + 4)

Лютя.

5. Ой Бо-же мій, як то зле, Хто лю-бу-є,

 не оз-ме, А я лю-бив тай у-зяв, Што ми Пан-біг

 о-бі-цяв.

60

89

(70, 5*)

Allegretto *Гостовиці*

І - ду го - рі - до - лов. не мил - но ни - ко - го,
 пла - че мо - є сер - це зо жа - лю нель - ко - го.

Приспів:

Гй, гой, го - я - я. во - ла з Ду - на - я.

на бе - рег ви - ля - ла, фра - ї - ра мі взя - ла.

61 90 (136, 348)

А А В В, А А В В, А А В В *Маласія.*

(4 + 4 + 3 + 3), (4 + 4 + 3 + 3, 4 + 4 + 3 + 3)

Moderato.

584.

1. Не хті-лас мі, не хті-лас мі лю-бо-вац, лю-бо-вац,
2. Фра-ї-реч-ко, фра-ї-реч-ко не-щес-на, не-щес-на,

5

Не хті-лас мі, не хті-лас мі лю-бо-вац, лю-бо-вац,
 До чо-го'с ня. до чо-го'с ня при-не-сла, при-не-сла *

Му-сів-ем ся, му-сів-ем ся звер-бо-вац, звер-бо-вац.

Закінчення
 2-гої строфи:

* при-не-сла, при-не-сла.

À A, À A 2 (1+6 + 1+6) *Пантна.*

Andantino.

131.

Ей пі-шов мії ми-лень-кий, ей а-ни го не вид-но,

Ей лем му за дра-жеч-ком ей под-ко-ве-чок слід-но.

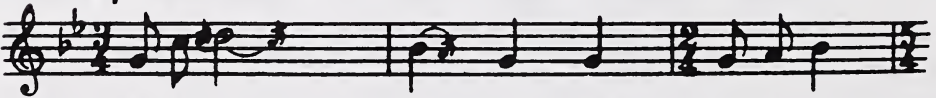
Сп. Авт. Вольняк.

63

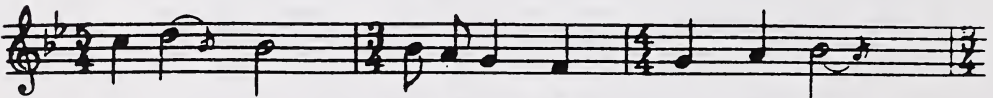
93

(69, 131*)

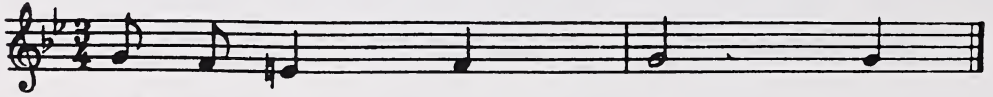
Протяжно

Кони-ку си-ва-вий, ви-нес мя

з му-ра-ви; ой як мя не ви-не-сеш,

стрі-лю ти до гла-ви!

64

98

(18, 236)

Швидко

— Де ти і_ деш, не_ зі_ сто? Цю_ па, гай_ да, го_ па й ди_ на! —

До Кра_ ко_ ва на мі_ сто. Цю_ па, гай_ да, гоп!

65

100

(31, 634*)

А А, В В, А (6 + 6), (6 + 6 + 6)

Пантна.

Moderato

229 г.

Не ру_ бай, не сти_ най мо_ ло_ ду лі_ щи_ ну.

Не бер_ же ти ме_ не, не бер_ же ти ме_ не.

мо_ ло_ ду дів_ чи_ ну.

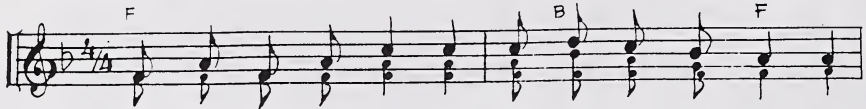
Сп. Антоха Вовняк.

66

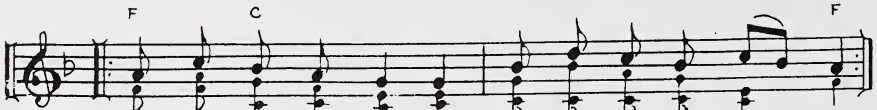
101

(69, 229г)

166. НЕ ЗРУБҀЙ, НЕ СЦИНАЙ Б

Andante

1, НЕ ЗРУ-БҀЙ, НЕ СЦИ-НАЙ ЖЕ-ЛЕ-НО-ГО ДҀ-БА;
 2, ЛҀ-БА ТИ МНЕ ЛҀ-БА СЕР-ДЕНЬ-КҀ МО-ЙО-МУ,
 3, МО-ЖЕШ МИ-ЛИ ГЛЕ-ДАЦЬ ВИ-РИМ ШВЕ-ЦЕ ДО-ЛҀО,
 4, О-ЦО-ВИ НА ВО-ЛҀО, МА-ЦЕ-РИ НА ДЗЕ-КҀ,

НЕ БЕР МЕ МОЙ МИ-ЛИ, КЕД СОМ ЦИ НЕ ЛҀО-БА.
 ЛЕМ ЖЕ ШИ НЕ ЛҀО-БА О-ЦО-ВИ МО-ЙО-МУ.
 НІГ-ДА ТИ НЕ НАЙ-ДЗЕШ О-ЦО-ВИ НА ВО-ЛҀО.
 И-ЩЕ ТИ ЗА-ПЛА-ЧЕШ ЗА ТВО-Ю МИ-ЛЕН-КҀ.

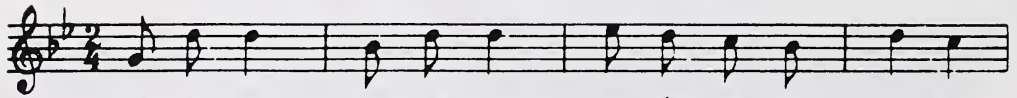
67

102

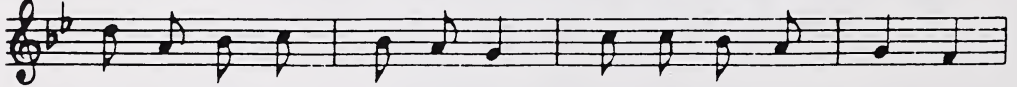
(126-2, 166)

Moderato

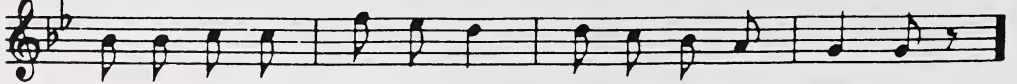
Канішова

Да-ла-с ня, ма-моч-ко, за ліс, за ду-би-ну.

ей, же-би я не при-шла. до тя на го-сти-ну.

Г-я. го-я, го-я-я, до тя на го-сти-ну.

68

103

(136, 312)

Adagio con dolore

Тон.

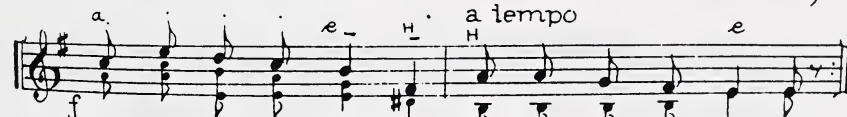
1, ДА - ЛИ СЦЕ МЕ, МА - МО, ЗА ЛЕС, ЗА - ДУ - БИ - НУ,
2, ДА - ЛИ СЦЕ МЕ, МА - МО, ГЕТ АЖ ЗА ГРА - НІ - ЦУ,

ЖЕ ВИМ НЕ ХО - ДЗЕ - ЛА ДО ВАС НА ГО - СЦИ - НУ.
ЖЕ ВИМ НЕ ХО - ДЗЕ - ЛА ДО ВАС НА ЖЕН - ТИ - ЦУ.

Allegretto

А Я ПРЕЗ ЛЕС ПРЕЙДЗЕМ, ПРЕЙДЗЕМ И ДУ - БИ - НУ,
ЛЕГ - КО Я ГРА - НІ - ЦУ СКОКОМ ЗА О БИ - ДЗЕМ,

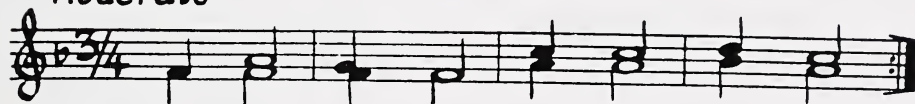

А - ЛЕ ДО ВАС, МА - МО, ПРИ - ДЗЕМ НА ГО - СЦИНУ - НУ.
А - ЛЕ ДО ВАС, МА - МО, НА ЖЕН - ТИ - ЦУ ПРИ - ДЗЕМ.

69

103

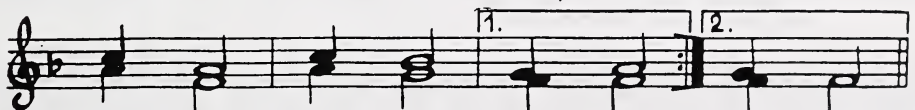
(126-2, 135)

Moderato

Бо же, бо - же, што ша ста - во,

же на яб - во - ні, же на яб -

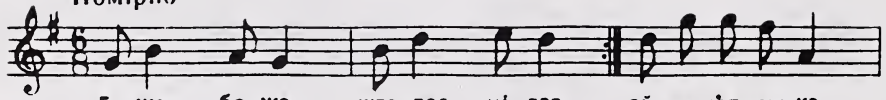
во - ні яб - вок ма - во ма - во.

70

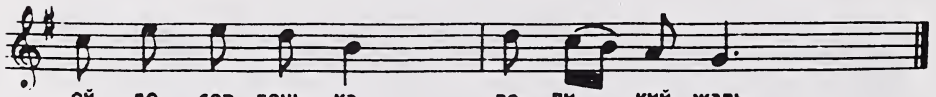
106

(134, 1*)

Помірно

Бо_же, бо_же, што лес мі дав, ой, до сёрдень_ка,

ой до сер_день_ка ве_ли_кий жаль.

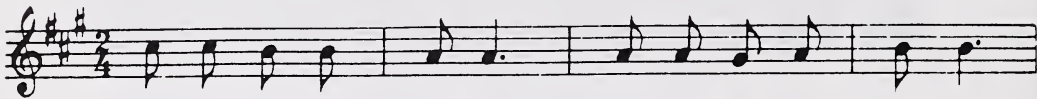
71

106

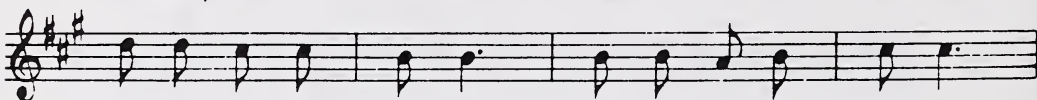
(18, 73*)

Risoluto

Липова

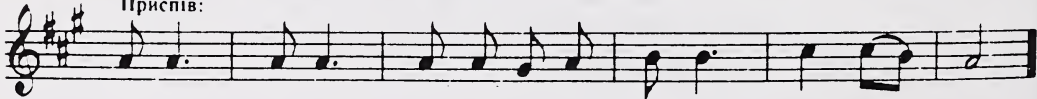

Га - ніч - ко те - ти - на, ми со - бі ро - ди - на.

а - ні ти, а - ні я не ма - ме фра - ї - ра.

Приспів:

Ду - най. Ду - най. Ду - най, Ду - най, Ду - най, Ду - на - ю!

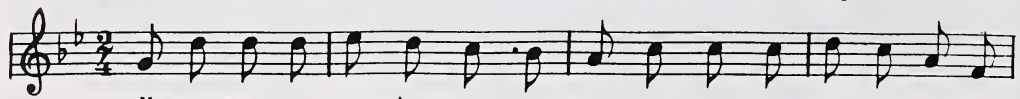
72

111

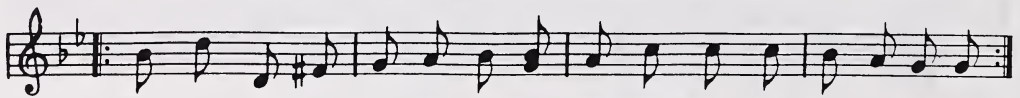
(136, 173*)

Animato

Збудська Біла

На-пи-ла-м ся па - лі - ноч - ки, ста - ну - ла мі до но - жеч ки.

А я з нож - ков ду - бу, ду - бу, як єм пи - ла, так і бу - ду.

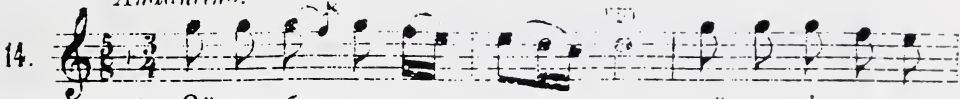
73

114

(76, 203*)

А А, А А 2 (1+6 + 1+6) *Ліжно.*

Andantino.

14.

1. Ой же-би мо-я ми-ла ой па-л'и-ки не
пи-ла, Ой кушнв-бим і півк-ми, ой шгоби си хо-ди-ла

74 115 (69, 14)

А В, А В 2 (6 + 1+6) *Маласів.*

Andantino.

82.

Ей наш ми-лий Бо же, ей зми-луй-ся на-до мнов,
Ста-ну-лам на ка-мінь, ей зви-нув-ся пі-до мнов.

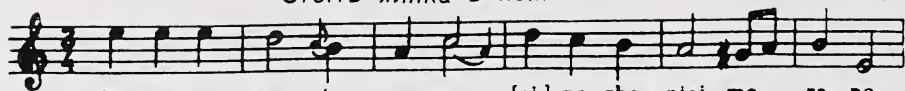
75 123 (69, 82)

Не швидко

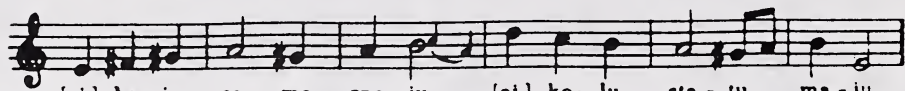

Ци те-бе, дів-чи-но, ма-ляр ви-ма-лю-вав!
До тво-го пи-чень-ка кра-си не жа-лу-вав!

76 125 (18, 158)

Ві, ма-мо мо- ја, ма-мо, [e.] не zha- niaj me га-но,

[e.] бо ја са- ма зна- жу, [e.] ко- лү ста- ту ма- жу.

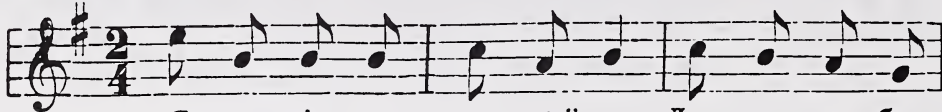
77

127

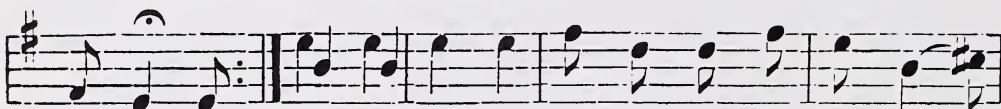
(67-50, 353*)

Allegretto. [2 (4+3)] bist (4 bis +3)⁺ + (4+3)⁺ реп. + (4+3) *Косцрины*

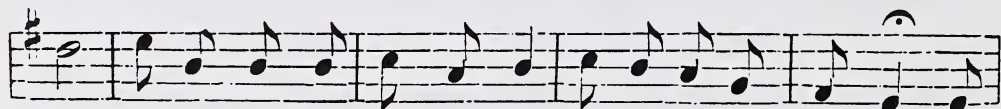
15.

Я до лі- са не пуй-ду, Дре- ва ру- бац

не бу- ду. Дре- во би мя, дре-во би мя за- би-

ло, Дре-во би мя за- би- ло, Що бы дів-ча ро- би- ло?

78

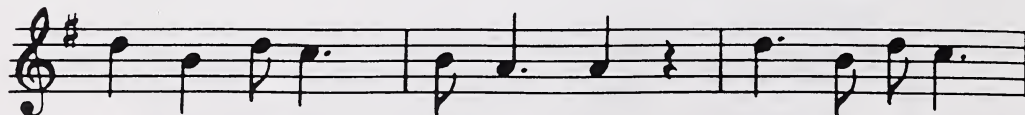
129

(70, 15)

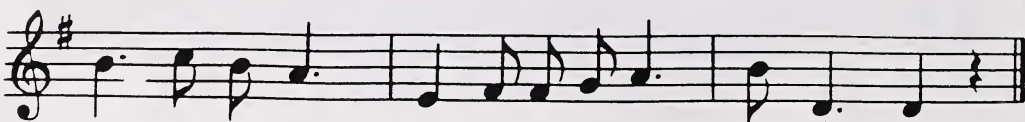
Помірно

Я до ле- са, я до ле- са,

я до ле- са не пі- ду, дре-в- ка ру- бац,

древ- ка ру- бац, ей, дре-в-ка ру- бац не бу- ду.

79

129

(121, 104)

На ви-со-кін го-рі сні-жок ся бі-лі-є, де ся мо-я ми-ла, ей, на зи-му по-ді-є!

80 143 (18, 101*)

Allegretto

Не пі-ду я за ко-ва-ля, бо быма шя за-ва-ля-ва, лем я пі-ду за мли-на-ря, бу-ду вель-кы мір-кы бра-ва.

81 146 (61, 41)

Л А, В С (1+6 + 1+6), (6 + 1+6)

Маластів

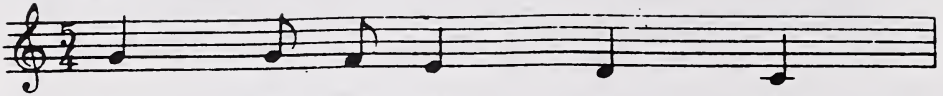
Allegro.

Гей до нас, хлоп-ці, до нас, гей до нас, не-бо-жа-та, бо за на-шом хи-жом гей пше-пич-ка не жа-та.

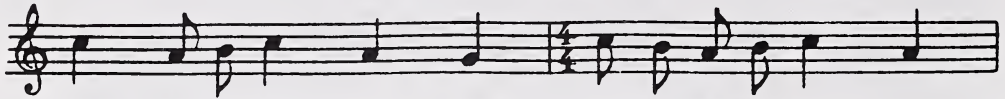
82 149 (69, 161)

Сп. Юл. і Теодоз. Молчавка.

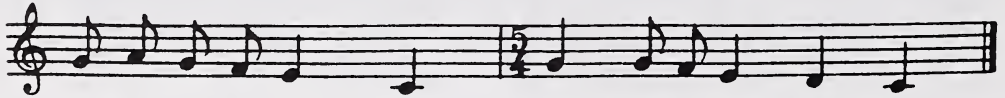
Жваво

До нас, хлоп_ці, до нас,

до нас, не_бо_жа_та, бо за на_шом хи_жом,

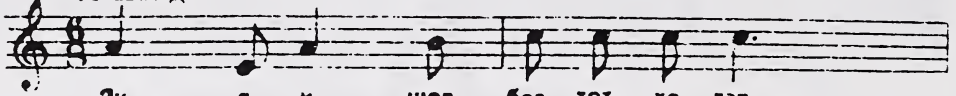
бо за на_шом хи_жом пше_нич_ка не жа_та.

83

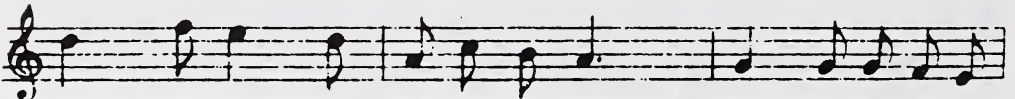
149

(18, 246)

Не швидко

Як я и_шов без тст хо_тар,

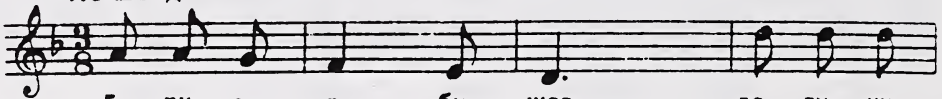
во_зик ся мі роз чер_ко_тав, луч_ка, луч_чи_на,

84

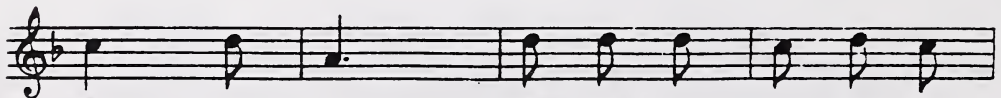
155

(18, 50)

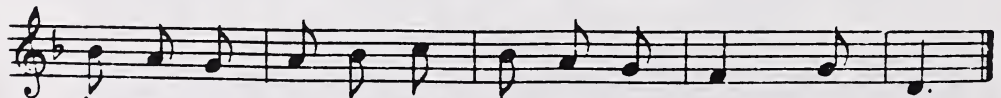
Не швидко

Го_ри єм о_би_шов, до_ли_ни

не мо_жу, дів_чи_ну-м си знай_шов,

дів_чи_ну-м си знай_шов, а жін_ку не мо_жу.

85

158

(18, 98)

Biecz

W cie - mnym le - sie pla - szek spie - wa,
 a dziew - czy - na tra - wę zży - na. Na - zę - ła jej,
 na - wią - za - ła, na Ja - si - nia za - wo - ła - ła
 skrzypce

86

162

(67-50, 43)

Andante e lamentoso

Волосянка (А. К.)

111.

I. Мила мо-я, бійся Бо-га, укупъ ко-ня изъ ва-ло-га.

„Кидь бы я ся не ганьби-ла я бы ко-ня у-ку-пи-ла“

87

163

(45, 111*)

Risoluto

Руський Кручов

Як я пі - ду з ку - ді - льов, де я ку - диль -

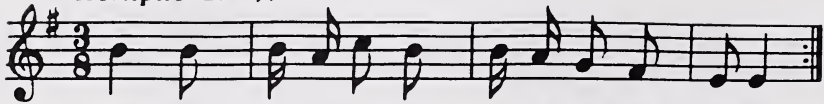
зи - би, зе - ї, ла - бзон, лаб - зе - ти, бом, бом по - ді - ю?

88

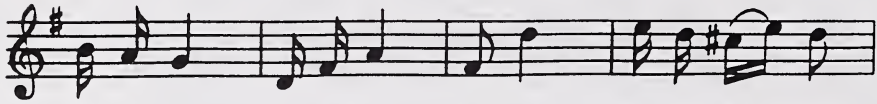
169

(76, 101*)

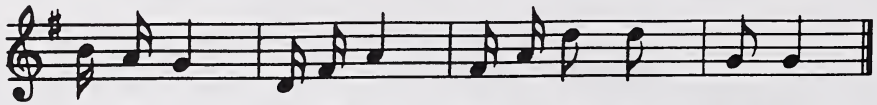
Помірно швидко

Ма_ри_сю, Мари_сю, я те_бе не ли_шу,

я тво_є і_ме_но на па_пір за_пи_шу,

я тво_є і_ме_но на па_пір за_пи_шу.

89

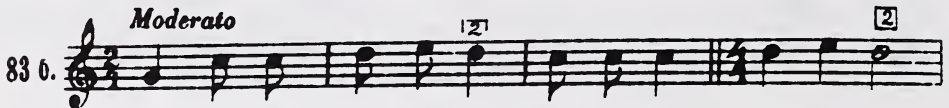
174

(121, 177)

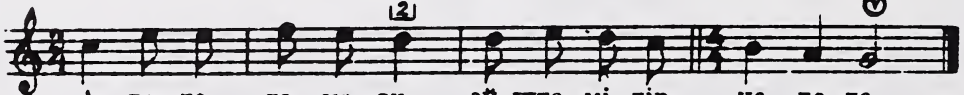
A B₁ A C

(6 + 6), (6 + 1+6)

Ускє руське.

Moderato

Не то_та мі ма_ти. што мя ви_хо_ва_ла,

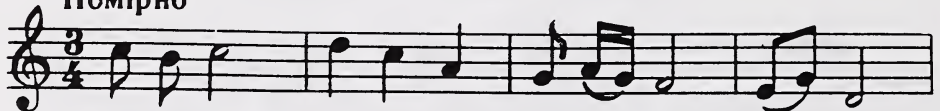
А_ле то_та ма_ти, ей што мі дів_ча да_ла.

90

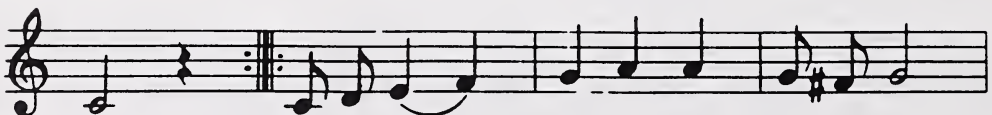
174

(69, 836*)

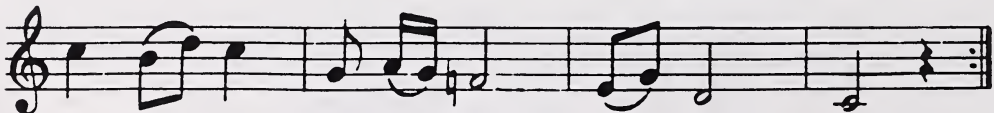
Помірно

Мо_я фра_ї_реч_ко, ви_вий мі пе_реч_

_ко, ви_вий мі зе_ле_не, ви_вий мі

зе_ле_не, а на_пів_чер_ве_не.

91

176

(121, 65*)

Moderato

Нижній Миронів

Бо - же, бо - же, я - ка - м хво - ра, ей, гой, па - ра - да!

Бо - же, бо - же, я ка - м хво - ра, па - ра - да, па - ра - да.

по - шли - те мі по дох - то - ра, чир - чум, па - ра - да!

92

178

(136, 408)

Allegretto

Ладомирів

Ви - йду я на го - ру, на ши - ро - кой по - ле,

по - пат - рю ми - ло - го, е - я, гой, як вун шум - ні во - ре.

93

180

(136, 171*)

Allegretto

Ей, го - рі се - лям і - шов, а до нас не гво - шовей, і - щі на -

шу хи - жу зда - ле - ка о - би - шов, і - щі на - шу

хи - жу, ей, і - щі на - шу хи - жу зда - ле - ка о - би - шов.

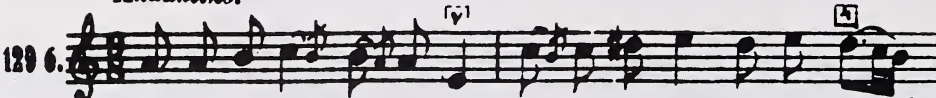
94

182

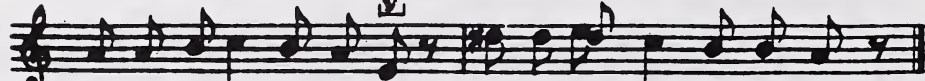
(61, 20)

А А, А А 2 (1+6 + 1+6) *Паніа.*

Andantino.

120 6.

Ей го-рі се-лом і-шов, ей чом до нас не за(й)-шов?

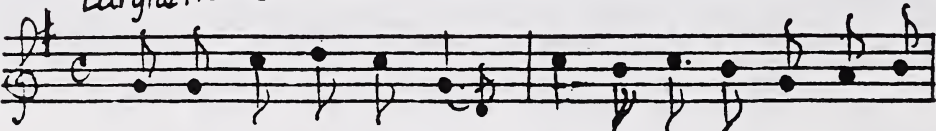
Ей вель-ка ро-са, бла-то, ей не за(й)-поя-ем за-то.

95

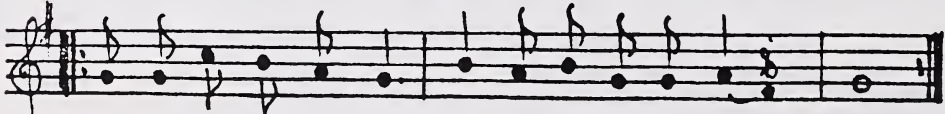
182

(69, 1296)

Larghetto ♩ = 63

Вер-хом, дів-ча, вер-хом, ей, а я пі-ду кра-йом

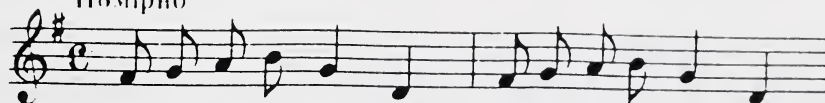
та ми шя вий-де-ме, ей, під зе-ле-ним га-йом.

96

183

(65, 16)

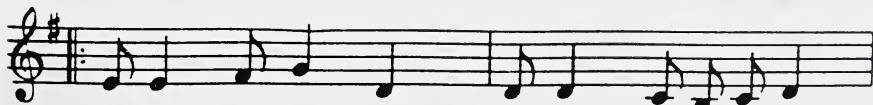
Помірно

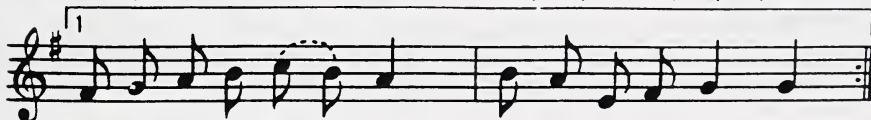
Лі_щи_на, лі_щи_на, зе_ле_на лі_щи_на.

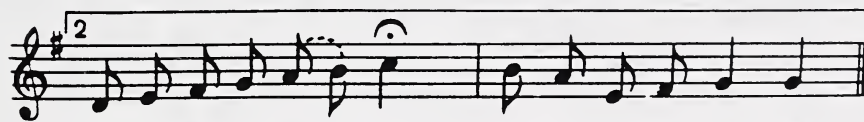
ей, спо_до_ба_ла мі ся мо_ло_да дів_чи_на.

Ля, ля, ля, ля, ля. ля, ля, ля, ля, ля.

Ей, спо_до_ба_ла мі ся мо_ло_да дів_чи_на.

Ей, спо_до_ба_ла мі ся мо_ло_да дів_чи_на.

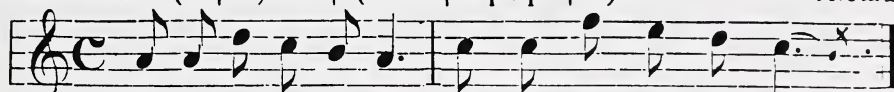
97

187

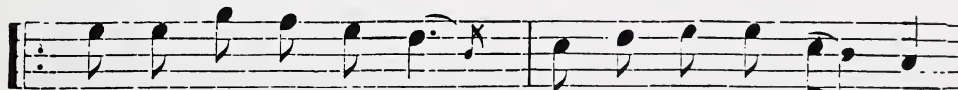
(121, 175*)

Moderato. (6 + 6) bis + (6 bis + 2 реф. + 6) bis*Люша*

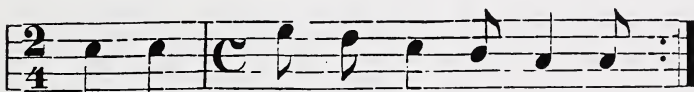
76.

Фра-ї-реч-ко мо-я не чьор-на не бі-ла,

Фрас би тя й у-ла-пів, фрас би тя й у-ла-пів,

ей-гой! Жа-лю-с мі зро-бі-ла.

Парал.: Головацький
ІІІ. 1 ст. 123, ч. 50.

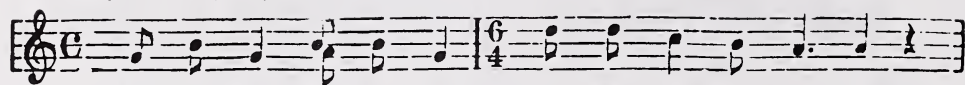
98

189

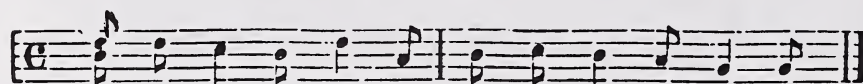
(70, 76*)

Alle. etto 2(6+6)

Ракоіо

По-три-май ня, ми - ла, од Пе-тра до ю - ля,

За - ки ся ро - зо - ве Сев-лю-ська ду - бро - ва.

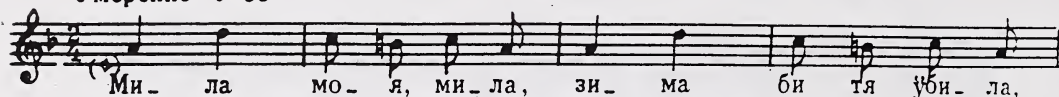
99

194

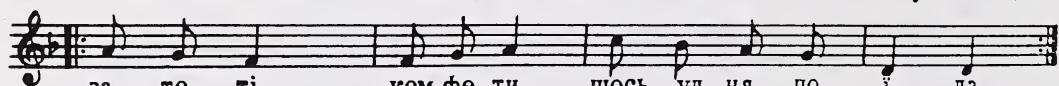
(70, 58*)

Умеренно $\text{♩} = 96$

Баранинцы

Ми - ла мо - я, ми - ла, зи - ма би тя уби - ла,

за то - ті ком-фе-ти, шось уд ня по - і - ла.

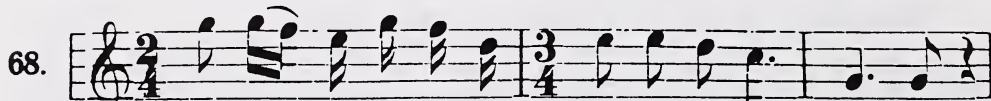
100

195

(28, 188*)

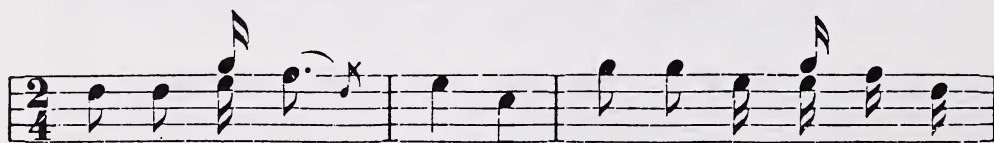
Andantino. (6 + 6) + (6 bis + 6)

Кострини

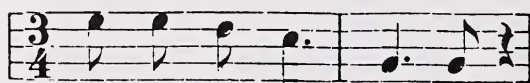

68.

1. Спі-вай-те, ді- воч-ки, бо вже не бу- де- те,

Та- кий ро- чок прий- де, та- кий ро- чок прий-де,

що ся ро- зий- де- те

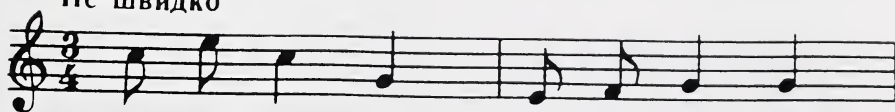
2. Такий рочок прийде
і така недоля,
Шо ся розийдете (2)
як птачки до поля.

101

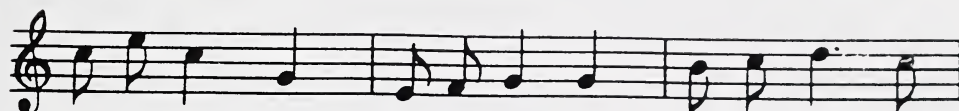
196

(70, 68*)

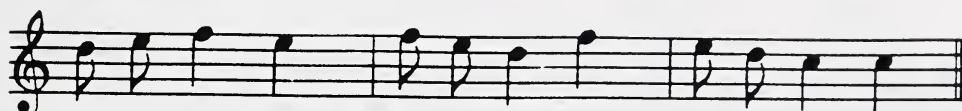
Не швидко

Ган_ цю, Ган_ цю, бі_ ла ру_ жа,

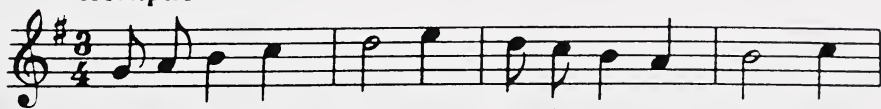
не тра би_ ло то_бі му_ жа, а_ ни му_ жа,

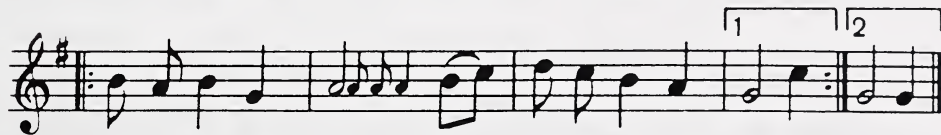
ни фра_ї_ ра, бі_ ло хо_ диц, як ле_ лі_ я.

102 201 (121, 165*)

Помірно

Зе_ ле_ на лі_ щи_ на о_ ріш_ ки зро_ ди_ ла,

мо_ ло_ да дів_ чи_ на ко_ за_ ка лю_ би_ ла. // би_ ла.

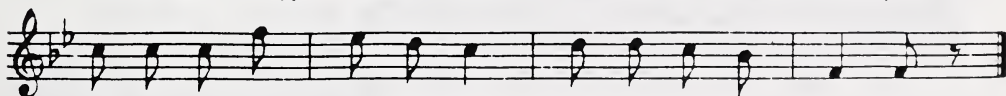
103 202 (121, 122*)

Allegretto

Михайлів

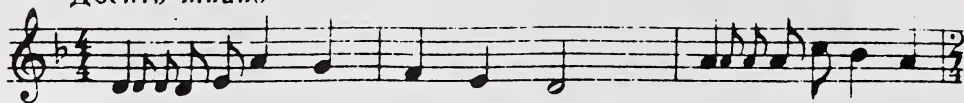
Ей, фра_ї_ ру, фра_ї_ ру, я то_ бі не ві_ рю.

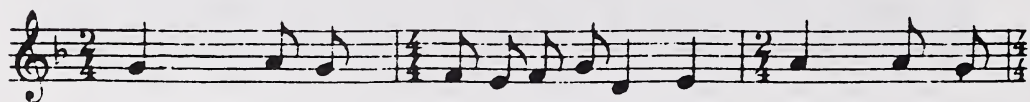
ей, же_ би ти ня лю_ бив, як я по_ ста_ рі_ ю.

104 203 (136, 181)

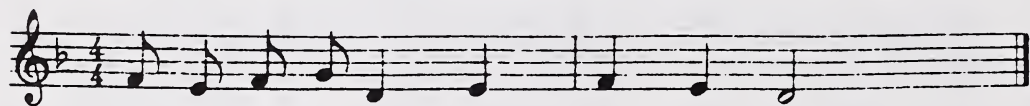
Досить жваво

О- жевив би-м ся, барз би-м рад, о- жевив би-м ся,

барз би-м рад, а- ле мі не да- є стар- ший брат.

а- ле мі не да є стар- ший брат.

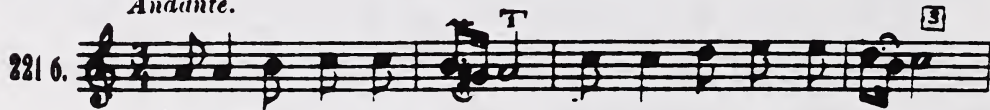
105

207

(18, 360)

$\dot{A} \dot{A}, \dot{B} \dot{B}, \dot{A}$ (1+6 + 1+6), (6 + 6 + 1+6) Шкляри.

Andante.

Ей о- жевь- ся, Я- ніч- ку, ей возь сої дві, возь сої дві,

Єд- на бу- де то- бі. єд- на бу- де то- бі.

а дру- га мі, дру- га мі.

Сп. Гоцька і в.

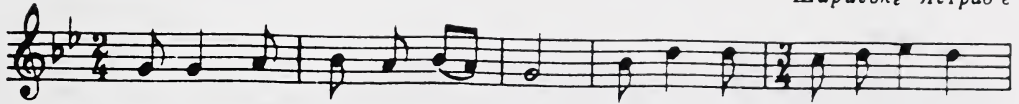
106

207

(69, 2216)

Allegretto

Шариське Ястраб'є

Ей, не ходь до нас, не ходь, ей, бо до нас не ви-йдеш,

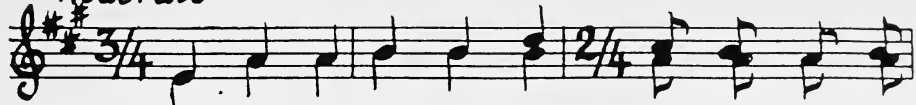
дів - ча ті не да - ме, ей, сам со - бі не возь - меш.

107

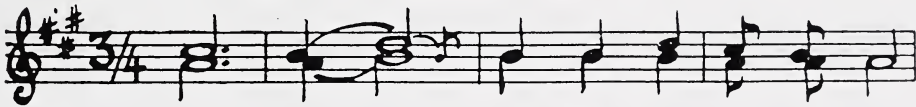
209

(136, 96)

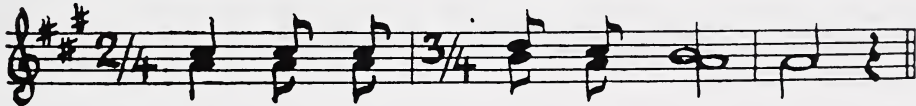
Moderato

І - ла бы я, і - ла роз - ма - за - ны

їд - ла, га - лущ - кы зо сы - ром,

ей, зо сво - їм фре - ї - ром.

108

217

(134, 25)

Ä Ä, Ä Ä, (BBC)^{refr.}

2 (4 + 4)_n (6 + 6 + 3)^{refr.}

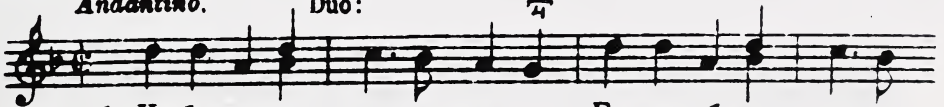
Андриївка.

Andantino.

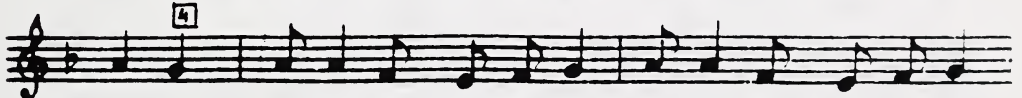
Duo:

4

566.

1. Не бы-ло то, я-ко вло-ни, Би-ли яб-ка на я-

бло-ни, ля-ля-ля, ля-ля-ля, ля-ля-ля, ля-ля-ля,

ля-ля-ля!

109

218

(69, 566)

Сп. М. Головач з дівчатами.

Moderato

Нижня Яблінка

Ей, ду - є ві - тор, ду - є, в зе - ле - нім Бес -
ки - ді, дав - но ем не би - ла, ей, дав - но
ем не би - ла з ми - лям на бе - сі - ді.

110

222

(136, 91*)

Allegretto

І утка

Ма - ла я фра - ї - ра, што му ме - но, Пет - ро,
вжя - ли мі го дяб - ли за - мі - та - ти пек - ло.
Пек - ло за - мі - та - ти, в пе - цу під - па - ля - ги,
ма - ла я фра - ї - ра, і - ші бу - ду ма - ти.

111

223

(136, 117*)

[Czasyin]

Naj - świę - tsza Pa - nno Gi - del - ska,
Tyś jest Pa - ni ar - cha - niel - ska, wiel - gieś cu - da
u - czy - ni - ła, żeś się w ro - li ob - ja - wi - ła.

112

226

(67-50, 627)

ФОТОРЕПРОДУКЦІЇ

Krakowiaki Temkownik ze ~~Katany~~ Pali,
~~gondia~~, zebrał i. Lemuznik. mi Polakna
John Grybarnicza

1. Juchase, juchase,
 Ne ruskej namuse,
 Bo diwratko mate
 Wotky ne uofase.
2. Dat mi juchaj nura,
 Zebym ho lubyta,
 Choc by mi dat krudu,
 Lubyty ne budu.
3. Pasat na uweseky
 Pomese kateerky,
 Ne majut juchasa
 Ani juchasecky.
4. Wolare, wolare,
 A ja wolarecka,
 Ne bytam, ne budu
 Wasza frajirecka.
5. Mij mytyj frajire,
 Ja tobi ne wiru,
 Zebyś ty mia lubyt,
 Jak ja na wstariju.
 Frajirecko moja,
 Moiesi mi wiryty,
 Ze ja tia na starit'
 Ne budu lubyty.
6. Zaspinaj kraszerka
 W retemie westerka!
 Dost ja na uspinwat,
 Jak na lis rozrywaw.
7. Stojit tyrka w polu,
 Ketyj wosrok ma,
 Szto pid niom kamicaka
 Z janiwkom w kartu ara.
8. Wyjda ja na buka
 Tak zabi zabinkam,
 Wyjda na draboko,
 Tak wydin mytoho.

- Wamieszka jak szafka,
 Mlika anj karkna.
 Krey jako rexy,
 D mlika ne szxy.
17. Ni takohom rodu,
 jebym byla wodu,
 Takohom gatunku,
 Nadd rju paluunku.
18. Do tota uwierka,
 Jto pered woryta,
 W zeteni ubolzi
 Nkata ji zabyla. *W*
- W* Me byla to kato,
 Lcm taka brzyerka,
 Jto ji pokotkata
 Moja frajzerka.
19. Jste wy uwierky
 Do syroho pola,
 Pidi tom za wamy
 Frajzerka moja.
20. Prawyta nja maty
 Horozoki krabaly,
 Na horozku sluzky,
 Polat mme ruzky,
 Polat mme ruzky
 Ot tej robotekky,
 Ani sia mi netku
 W wiczir frajzerky.
21. Jita bym jabluczki
 W wysznieuoto sadu,
 Ale ot paribka
 Ni ot tibi dziadu.
22. Oj kuby ja znata
 Je ja tu w bidu,
 Ni nosyta rby-ja
 Do horbozka wotuziwisat
 Ale bym nosyta
 Tam dalze za horbot
 Tam dalze za horbot
 Do szukaj parobot.
23. Jozuteinho suwa
 Ji widem kukata,
 TjD jes na buchtowy
 W wysznieuok zlamata.

Wielce Szanowny Panie Profesorze.

Przepraszam wygnomnie, że tak my spóźniłem z
przygot. dalszej części zbioru kł. Szanowny Panie ale
zapłaty obemnie jako reporter wyprawy do Kalkiny
skim ledwie mam czas odrobić miewi wstawać.
Mach więc to mis wystawiany, że wie wstawać
dotychczas przepisać całego zbioru — a przepisywać
go trzeba koniecznie, aby piwny on jest oświadczyć
na światkach, namkami literami. ~~W~~ Panstwu obce
wie tylko pięćmi ośmiogłokowe tyków 4+4
(Dor. 4+3) ; 5+3 i pięćmi uleżisz w zakręsie epi,
w zwiroweż. Powstał jeżesz u mnie: grupa
pięćmi wczelnych, grupa pięćmi o wistanych
rozmiarach, grupa Kotonyjek, dalej parady i
wymownych iartów, zagadki i parsz powieże
ci ludowych. Jakk wież. Pan widzi, wstot ten
odpowiadat by mniej wiszej całego układu:
Temkonwiej hwirowi ludowej i imina
by go opublikował jako całość, tem jardięj
ze zapisany on jest cały w jednej wni Biblii
umie, pwn. grzybowickiego (nie balięprozi
Kiezo, jak pover pomysłk posprzedać w puz,

Serdecnie Dziękuję Szanownemu
Panu za przygotowanie mi pięknego
zbioru piórnok gośrali Derksib
wysz. Parsz umny o him iatem
do Kwartalnika hiszpańskiego
Pozostał z prawdziwym namnikiem
Szanownego Pana stuga

Wam Franko

Łódź, ul. Rybickiewicza 1.10
D. 2 lutego 1889.

List Iwana Franka do Izidora Kopernickiego.

Lešyjakův

Волосате 24.I.1894.

Высокоповажанный Доброгто!

Ваше Доброгто, „Роднатъ и Граву“ як и „новороженке поздоровленє“ урадували мене дуже, — хоти з другої стороны прикро ми, що я ничим не заслунив собі на таку Вашу ласкаву память. —

Не маючі спралоги відвдяжитись Вам, Доброгто, — молю бога, щоб утримав Вас при вертикалїм здоровю на многи лѣта для славы Сехѡв — а и Русинѡв. —

Остатокъ с правдивим поважанем —
вѡд серця вдячний

Ник. Лещишак. —
Лещишак

Чому крас св. Петра и Уайт найбільше
улюблені? — То св. Петро и Уайт зро-
мили завбачують: — Що було так? :

Якщо Господь Бог (Уайт Кривонос розумити)
и Петро по землі ходили, мало
було земля, тільки вода. А Господь
каже: Петре, хіба си ти мало
(троха) спочивав? — Як спочивав,
коли вода (брини в воді), каже св.

Петро: — «Отъ, іварити», якое ни спочивав
то — и логии ми, и не западали
в воду. — Погоди ~~то~~ Господь на логии
ринуло св. троха землі, а ногоди Петри
сет. Коли то св. Петро зобачив, за-
каля св. ноготкати ногоди Господа Бога
и закаля по водувати. «Що ти, Петре
робивши? — Та бо Бог маєте мало кра-
снои, зеленои землицы? — «Ано поже,
рай за себе? — Св. Петро обернувши
си и зобачив без конца красной зе-
млі. И зорам уще ити по землі. —
А Господь взяти си ще Уайт, — третого.

Нижній кінець колишнього села Білична.

Річка Біла у центрі колишнього села Білична, біля якої колись пульсувало активне життя.

Розвалини каплиці на подвір'ї батьків Никифора Лещишака.

Церква, в якій 1856 р. охрещено Никифора Лещишака.
На передньому пляні Микола та Магда Мушинки.

Фрагмент пам'ятника, побудованого Іваном Лецишаком у 1913 р., правдоподібно на могилі батьків Никифора Лецишака.

Автор фотографій та фоторепродукцій Микола Мушинка.

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК ПІСЕНЬ

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК ПІСЕНЬ
(цифра означає число пісні в збірнику)

А бере ся дівча, бере	8
А, Боже мій, Боже, стратив єм два ноже	135
А, Боже мій, Боже, што же мі є, што же?	181
А гори сут, гори сут	89
А дармо та дармо	199
Ай, бил сом там, бил сом там	190
А кеби я знала, де моя мамичка!	122
А кеби я знала, який то дев'ятсил	220
А мамичко моя, ци я не дітина	23
Ани-м ся не виспав, ани-м нич не зискав	192-3
А там долов при млині	12
А чи я не хлопец	134
А шуна я, шуна	127
А як ме повезут без зелени лички	84
А я собі хлопець раз	131
Бистра вода, бистра	32
Боже, Боже, побил ти ме	106
Боже, Боже, яка шкода	31
Боже, Боже, як я хора	178
Боже мій, Боже мій	123
Верхом іду, коня веду	62
Вершком, мила, вершком	183
Видайте ж, панянки	99
Вижену я волки аж на Буковину	56
Вижену я волки на зелений овес	55
Вийду на поляну	82
Вийду я на бука	180
Ви, цигане, гудате	80
Воларе, воларе, а я воларечка	64
В чорнім крячку пташок співат	162
Гайтове, гайтове, як ви гайтуєте?	65
Гандзю, Гандзю, под до дому	154
Ганічко, душо ма, я на це волю мам	205
Ганічко надобна	60
Ганьцю, Ганьцю, качмарйова	201
Гори єм перешол	158
Горі селом дражка	110
Горі селом ішол	182
Госа, хлопці, вербованці	87
Госа, хлопці, вербуйте се	88
Госа, хлопці, госа	28
Гудачку, грай же мі	170
Гура, гура, Папірова	167

Дала-с мя, мамичко, за третю границю	103
Далеко, широко, лучка покошена	212
Дал мі югас сира	165
Де тота увечка, што перед водила?	47
Добрий день, добрий день	221
Добрий цисар, добрий	95
Добрі нам там било, у нашого кума	22
Добрі тому Панбіг дає	46
Добрі тому синочкові	119
До нас, хлопці, до нас	149
Дримат ся мі, дримат	177
Дубе, дубе, што с тя буде	27
Дубрава, дубрава, зелена дубрава	187
Дує вітер, дує	222
Еще-м не зарубал	42
Єлено кохана, де-с хусти мочила	9
Єще єм не рубал	215
Задудай, дудачу	78
Заспівай, пташечку	24
Зелена лищина, мала я дівчина	126
Зимна вода в гаю	34
Зозуленька сива, де будеш кукала?	25
Ідте ви, увечки, до широкого поля	49
Іду горі, долом	90
Іду, іду, бо і мусим	120
Іду, іду, не знам кади	132
Ішло дівча на воду	6
Їла би-м яблучко	217
Кажут сі мі женіц	141
Квіток, дівча, квіток, закаль не маш діток?	104
Кеби мі не гора, не гамувал би я	59
Кеби моя жена палюнку не пила	115
Кеби не я, кеби не ти, та би коник води не пив	44
Кеби рано не світало, то би дівча довше спало	43
Кеби я мал качі крила	2
Кед мя мате забиц, забийте мя в ярку	225
Кед сова-кральовна дівку видавала	17
Кед я увці пасал	51
Комар косил заграду	18
Коничку мой сивий, буд же мі щасливий	97
Коничку сивавий, винес мя з Мурави	98
Копайте, копайте, мої копальниці	35

Кукай же мі, кукай, зозулечко сива	144
Кукала зозуля в лісі на корени	173
Кукала зозуля в лісі на орісі	214
Лем ми два, лем ми два, на брежку биваме	137
Ліє дощ, ліє дощ, до папера падає	157
Ліє дощ, ліє дощ, до папера пере	219
Ліє дощ, ліє дощ, юж єст на Чертежі	121
Мала я фраїра, било єму Демко	223
Мал сом жену младу	105
Мамо моя, мамо, не зганяй мя рано	128
Мамусь моя, куп мі коня	86
Мам я жену молоду	100
Марисю, Марисю, кохал би я тебе	85
Марисю, Марисю, я тебе не лишу	174
Марисьо тетина, ми собі родина	111
Мац моя, мац моя! Кеби не мац моя	206
Машір, хлопці, машір	94
Межи лицинками глибока долина	16
Мила, мила с тамтой страни	163
Мила моя, мила, вірно тя люблю	83
Мила моя, мила, жеби-с добра била	194
Мила моя, мила, ти мі вірна била	195
Мій милий фраїру, я тобі не віру	203
Млинарко молода, валит на тя вода!	45
Мої волки в стайні стоять	57
Моя жена шиє чепце	116
Моя пищалечка о девятьох дірок	77
Мусили сце, хлопці, в Кракові не биває	71
Найсвентша пані Вігельска	226
На Кошицкій горі студенечка стоїт	143
На нашім дворечку печат ударили	186
Напилам ся, ледво стою	114
На Подолю вітер віє	5
На Подолю сивий камін	4
На поляні на ще	61
Наша грушка росохата	108
Не било то яко влони	218
Не буду, не буду в тій Біличці жити	36
Не буду такова, як моя братова	210
Не буду такуся, як моя сеструся	211
Не завмерай, не завмерай	118
Не мам я позірку	39
Не піду я за коваля	146
Не піду я за Максима	147
Не рубай, не стинай зеленого дуба	102

Не рубай, не стинай зелену лищину	101
Не рубай, не стинай, най ся зеленіє	139-40
Не такого-м роду, жеби-м пила воду	113
Не того-м ту пришла, жеби-м пиво пила	21
Не тота мі мила, што мі перко вила	175
Не ход до нас, не ход, ани ся не волоч	202
Не ход же ти до нас, бо до нас не войдеш	209
Не ход же ти до нас, не піду я до вас	208
Не ход же ти до нас, ти, псе поламаний	216
Оженив би-м ся, але псота	156
Оженил би-м ся, барз би-м рад	207
Оженил ся старий, взяв собі тлумака	107
Оженил ся старий, сивий	15
Ой вшитко мі, вшитко, водичка забрала	136
Ой дівчатко, чиє ти?	75
Ой кеби я знала, де мій милий оре	38
Ой кеби я знала, же я ту не буду	150
Ой кеби я знала, котра моя свекра	151
Ой мамічко, зле з нами	198
Ой мужу мій, мужу	117
Ой ойче мій, ойче	152
Орала баба заграду	10
Пасла би-м увечки	48
Пасут ся увечки под гором	20
Пасут ся увечки помеджи скалечки	50
Пийце, хлопці, водку	109
Пискай же мі, пискай, пищалечко нова	76
Післала мя матка с Пилипом на ябка	185
Пішла би я замуж аж до Червениці	153
Пішли рибаре на риби	7
Пішол мій миленький далеко воювац	93
Пішол Янічок в огляди	3
Под же ти, синоньку, с корчми до домоньку	112
По Дунаю Феся телятка пасла	14
Поляна, поляна, давно не орана	37
Помалу, увечки, горі убочами	52
Поточе, поточе, што в тобі черкоче?	33
Правила мя мати горошок грабати	40
При Дунаю, при ті воді	13
Пришол до нас попів Аким	166
Пруци, пруци, телята	58
Пусть мя, мамусь, на губи	184
Рара же мі, рара піду до бровара	74
Розвивай ся бучку	26

Садило дівча яблінку	145
Світил би місячок і звіздечка ясна	30
Сивий конь, сивий конь, а уздечка сивша	171
Сонечко за гору, дівчатко до дому	29
Співайте, дівчата, як я співувала	196
Співала би-м собі, співаю о тобі	70
Співам я сі, співам, хоц я і нич не мам	68
Співаночки мої, де я вас подію?	66
Співаю, співаю, голосу не маю	69
Стала ся нам новина, пані пана забила	1
Стоїт вежа мурована	11
Стоїт липка в полю	197
Тади, шугай, тади, попред наши сади	213
Так ся мі виділо, же поле горіло	124
Танцуйте, паробки, а я буду з вами	73
Танцуйте, паробці, най дівки не стоять	72
Танцювала ріпа з раком	19
Татарка не йовес, от фраїра морес	159
Татарка, татарка, зелена татарка	138
Темна нічка, невидома	41
Тече вода попід крячка	79
Тече вода спід явора	63
Три звіздочки, три на небі	133
Увечки, барани, бодай ся ховали	53
Увила-м піречко, дала-м фурманови	204
Утікайте, хлопці, горі брезинами	81
Фраїречко моя, буд же мі притомна	189
Фраїречко моя, вивій мі два пера	176
Фраїречко моя, под мя випровадиц	224
Фраїречко нещасна, до чого-с мя принесла?!	91
Ходил до нас шугай од яри до яри	188
Ходило дівчатко по лісі плачучи	148
Хоц би мі родину до кореня стяли	92
Ци тебе, Ганічко, кати малювали	125
Чиє то дівчатко в тім червенім пасі?	172
Чиє то дівчатко вчера воду брало?	191
Чий то коник, чий то?	179
Шугаю маленький, возмий мя на ручки	164
Шугаю молодий, не ход коло води	142
Югасе, югасе, вшитки сте курваше	200
Югасе, югасе, не пускай на наше	54

Я Боже мій, Боже, яке твоє жондзе?	161
Я войнечка, война, не кожному стройна	96
Я до леса не підем, стинац дrevко не будем	129
Я до леса не пудзем, бо я малий хлопчина	130
Як я їхав през тот хотар	155
Як я піду през ляс	168
Як я прийду на майдан	169
Як я сой заспівам красні премилені	67
Я паробок не женатий	160

